

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
**ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ
ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

<http://conf.pdekritis.gr>

1-4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΙΕΞΑΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ

**3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΠΑΕ ΚΡΗΤΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ**

3^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο

"ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ"

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Επιμέλεια έκδοσης:

Καλοκύρη Βασιλεία
Κουτσουδάκη Αικατερίνη
Μαρτίνου Σωτηρία
Ραμουτσάκη Ιωάννα
Φιλιππάκη Αμαλία

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2021

ISBN: 978-618-5648-01-5

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Οργανωτική Επιτροπή

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Καρτσωνάκης Εμμανουήλ, Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Κρήτης
Αρναουτάκης Σταύρος, Περιφερειάρχης Κρήτης
Λαμπρινός Βασίλης, Δήμαρχος Ηρακλείου

ΜΕΛΗ:

Ανδρεάδου Χαρίκλεια, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ατσαλάκη Ξανθούλα, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Βιδάκη Ειρήνη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου -Οργανωτική Συντονίστρια του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Βρετουδάκη Ελένη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Γαζανός Ιωάννης, Διευθυντής Δ/θμιας Εκπ/σης Ρεθύμνου
Γεωργιακάκη Κυριακή, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Γρηγοράκης Ιωάννης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Δροσουλάκης Κωνσταντίνος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ζαμπετάκη Λήδα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ζανέκα Στεργιανή, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Θεολογίτης Όμηρος-Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Ιωάννου Άγγελος, Εκπαιδευτικός Π/θμιας Εκπαίδευσης
Καλοκύρη Βασιλεία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καλυκάκης Δημήτρης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Κανέλλος Ιωάννης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, Αναπλ. Οργανωτικός Συντονιστής του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καραγιαννίδης Ιωάννης, Διευθυντής Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου
Καρατάσος Νικόλαος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καρβούνης Λάμπρος, Διευθυντής Π/θμιας Εκπ/σης Ρεθύμνου
Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Διευθυντής Δ/θμιας Εκπ/σης Λασιθίου
Κολοκοτρώνης Φώτιος, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Κουκάκης Γιώργος, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Κουτσουδάκη Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός Π/θμιας Εκπαίδευσης
Λαγός Σταύρος, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Μακράκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Π/θμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου
Μαρτίνου Σωτηρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Μιχαηλίδη Αφροδίτη, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Μπαδιερτάκη Μαρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Π/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου
Μπομπολάκης Χαρίτων, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Νικήτα Ιωάννα, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Ντούλια Αθηνά, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ορφανάκης Βασίλειος, Υπεύθυνος ΠΛΗΝΕΤ Λασιθίου
Πανσεληνάς Γεώργιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Πρατοΐνη Μαρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ραμουτσάκη Ιωάννα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ρονιώτης Αλέξανδρος, Εκπαιδευτικός Π/θμιας Εκπαίδευσης
Στριλιγκάς Γεώργιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Συλιγάρδου Φωτεινή, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Τζανάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Δ/θμιας Εκπ/σης Χανίων
Τρικόλης Κώστας, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπαίδευσης
Φιλιππάκη Αμαλία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Χάιτα Σοφία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Ν. Αιγαίου & ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ψαρουδάκη Πόπη, Διευθύντρια Π/θμιας Εκπ/σης, Χανίων

Επιστημονική Επιτροπή

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καρτσωνάκης Εμμανουήλ, Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Κρήτης

ΜΕΛΗ:

Ανδρεάδου Χαρίκλεια, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Βιδάκη Ειρήνη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου - Οργανωτική Συντονίστρια του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Βρετουδάκη Ελένη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Γρηγοράκης Ιωάννης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Δροσουλάκης Κωνσταντίνος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ζανέκα Στεργιανή, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καδιανάκη Μαρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καλοκύρη Βασιλεία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Καλυκάκης Δημήτρης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Κανέλλος Ιωάννης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, Αναπλ. Οργανωτικός Συντονιστής του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Καρατάσος Νικόλαος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Μαρτίνου Σωτηρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Νικολακόπουλος Δημήτριος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ντούλια Αθηνά, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Ραμουτσάκη Ιωάννα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Σιμιτζή-Δέλλα Ελευθερία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Στριλιγκάς Γεώργιος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης
Φιλιππάκη Αμαλία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ.....	15
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	19
ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ	20
Δυσκολίες και προκλήσεις κατά τον 21 ^ο αι. και ο σύνθετος και απαιτητικός ρόλος του εκπαιδευτικού, Ελένη Κατσαρού	20
Ο Ερωτόκριτος και το Νεοελληνικό πολιτισμικό πρότυπο, Ερατοσθένης Γ. ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ.....	22
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΩΝ	23
Δικαιώματα του Ανθρώπου στην εποχή covid - Προκλήσεις & προοπτικές, Στέλιος Περράκης, Μαρία - Ντανιέλλα Μαρούδα, Αγγελική Αρώνη, Αρετή Βουράκη.....	23
Σχολική εξΑ εκπαίδευση: ένας άλλος τρόπος εκπαίδευσης;, Γκίκα Αναστασία, Αναστασιάδης Παναγιώτης, Βιδάκη Ειρήνη.....	24
Επαγγελματική Εκπαίδευση: νέες προκλήσεις και προοπτικές, Βούτσινος Γεώργιος, Καρτσωνάκης Εμμανουήλ, Γιανναδάκη Μαρία, Καραγιαννίδης Ιωάννης, Τζανάκης Εμμανουήλ, Γαζανός Ιωάννης, Κατσαγκόλης Αθανάσιος.....	25
ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ	26
Αναζητώντας τον Μίτο της Γνώσης στις Μαθητικές Εκθέσεις, Σοφία Χάιτα.....	26
ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ.....	27
Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία και τη μάθηση	28
Εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης μαθηματικών εννοιών στο Γυμνάσιο και όχι μόνο, Βαρβεράκης Ανδρέας, Δαμουλάκη Αικατερίνη	28
Αριστοτέλους Αθηναίων Πολιτεία, από τις απαρχές μέχρι το Σόλωνα: διαθεματική διδακτική προσέγγιση στο πανεπιστήμιο, Βασιλείου-Δαμβέργης Αλέξανδρος- Νεκτάριος	29
Ο φιλόσοφος Ηράκλειτος η εποχή του: ο πολιτικός άνδρας, η πόλις και ο πόλεμος: διδακτική πρόταση στο πανεπιστήμιο, Βασιλείου-Δαμβέργης Αλέξανδρος- Νεκτάριος.....	30
Μια διδακτική πρόταση συνανάνγνωσης της πεζογραφικής με τη θεατρική και την κινηματογραφική αφήγηση, Γεωργούση Άννα-Μαρία	31
Μια εφαρμοσμένη διδακτική πρόταση διαφοροποιημένης προσέγγισης της κατανόησης κειμένων στο νηπιαγωγείο, Γωνιωτάκη Αικατερίνη, Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη Πόπη.....	32
"Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική" (Ελύτης). Εμείς ποια γλώσσα κληροδοτούμε στους μαθητές μας;, Καδιανάκη Μαρία.....	33
Η κρυφή γοητεία ενός πληκτικού μαθήματος ή μπορούν τα Μαθηματικά να είναι ελκυστικά στη Μέση Εκπαίδευση;, Κανέλλος Ιωάννης.....	34
Η κατασκευή αντιγράφων ιστορικών επιστημονικών οργάνων ως διδακτικό εργαλείο Φυσικής: Μετρήσεις και ερμηνευτικές προσεγγίσεις φυσικών φαινομένων στην Ιστορία, Καρτσωνάκης Μανόλης.....	35

Η μουσουλμάνα γυναίκα στο Ισλάμ και στην κοινωνία της χριστιανικής Ελλάδας και Ευρώπης. Μια διδακτική παρέμβαση με την αξιοποίηση της συγκλίνουσας και αποκλίνουσας σκέψης, Κομνηνού Ιωάννα, Σπαλιώρας Κωνσταντίνος, Φίσκυλη Οδυσσεΐα	36
Η ανάγνωση και επεξεργασία ολόκληρου λογοτεχνικού κειμένου στην τάξη και η σχέση της με την ανανέωση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το μάθημα, Μαλέρου Μαρία.....	37
Η λογική του συνεργατικού σχολείου, ως εναλλακτική προοπτική εκπαιδευτικής προσέγγισης. Προϋποθέσεις και όρια εφαρμογής των ενεργών μεθόδων στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση, Μαρκαντές Ιωάννης.....	38
Οργάνωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, Μαρτίνου Σωτηρία, Φέρρο Παυλίνα.....	39
Οι εικόνες του "άλλου" στην Ανδρομάχη του Ευριπίδη, Μπενέκου Ελένη	40
Διαφοροποίηση της διδασκαλίας: επιταγή της σύγχρονης μαθησιακής πραγματικότητας, Ντούλια Αθηνά	41
Η κατανόηση της έννοιας του ρητού στην Ε΄ τάξη του δημοτικού σχολείου: Το νέο εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία των κλασματικών αριθμών και η κριτική αποτίμησή του από τους εκπαιδευτικούς, Περικλειδάκης Γεώργιος.....	42
Αξιοποίηση δικτύου κειμένων από τον νέο φάκελο υλικού για τη νεοελληνική γλώσσα Γ΄ Λυκείου «Εμείς και οι άλλοι» για τη διδακτική προσέγγιση του Ολοκαυτώματος, Σφακιωτάκης Σταύρος..	43
Η θεατρική αγωγή ως παράγοντας κινητοποίησης των μαθητών στη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση με την αξιοποίηση της θεωρίας των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης, Σωτηροπούλου Χριστίνα.....	44
Προσεγγίζοντας την ηλιακή ενέργεια με σχέδια εργασίας και κατασκευές, μέσα σε ένα πλαίσιο εκπαίδευσης STEM, Τσαγλιώτης Νεκτάριος.....	45
Προφορική Τοπική Ιστορία και Δημιουργική Γραφή, Τσάτσου-Νικολούλη Σοφία.....	46
Η Πίπη Φακιδομύτη και τα κλάσματα, Χαβάκη Ελευθερία.....	47
Ενταξιακή Εκπαίδευση.....	48
Διαχείριση συναισθημάτων στην προσχολική τάξη μέσα από ένα πρόγραμμα Παρέμβασης., Αυγουστάκη Αικατερίνη, Μπαδιεριστάκη Μαρία.....	48
Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση Ατόμων με Αναπηρία: Βαδίζοντας από την Ενσωμάτωση στη Συμπερίληψη, Γιγουρτάκη Μαρία.....	49
Η συμπερίληψη μαθητών προσφύγων στο εκπαιδευτικό μας σύστημα: Προκλήσεις και δυνατότητες, Καλέμης Κωνσταντίνος, Κωσταρέλου Άννα	50
Ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση της συμπεριφοράς μαθητή με ΔΕΠΥ και συναισθηματικές δυσκολίες: Μία μελέτη περίπτωσης, Κοκολάκη Ειρήνη, Καλέργη Φωτεινή.....	51
Οι απόψεις των γονέων προσφύγων για την εκπαίδευση των παιδιών τους : Η περίπτωση του Δημοτικού Σχολείου Κρηστώνης, Κουζινόβσκα Χριστίνα.....	52
Η σχέση της λεξιλογικής επίγνωσης με την αναγνωστική κατανόηση σε παιδιά με Αναπτυξιακή Δυσλεξία / Αναγνωστικές Δυσκολίες, Μηλαθιανάκη Γιασεμή, Arantzazu Lopez de la Serna, Xabier Basogain Olabe.....	53

Αξιολόγηση της ορθογραφικής δεξιότητας παιδιού με Βαριά Νοητική Καθυστέρηση: Μια Μελέτη Περίπτωσης, Μηλαθιανάκη Γιασεμή, Φοδελιανάκης Αντώνιος, Arantzazu Lopez de la Serna.....	54
CLIL/EMILE: Ένα μοντέλο βιωματικής εκμάθησης της ξένης γλώσσας για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Τζεβελέκου Μαργιάννα.....	55
Αλληλοεπικάλυψη, διακριτές διαγνωστικές οριοθετήσεις και η υπόθεση του κλινικού συνεχούς: ο ρόλος των γενετικών και συμπεριφορικών χαρακτηριστικών, Φοδελιανάκης Αντώνιος, Romero Andonegui Ainara, Basogain Olabe Xabier.....	56
Εκπαίδευση για την αειφορία, καινοτόμα προγράμματα, σχολικές δραστηριότητες.....	57
Ενεργοί Πολίτες στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, Βασιλάκη Ασπασία.....	57
Διδάσκοντας τα παιδιά να σέβονται το περιβάλλον μέσα από την ανακύκλωση, Βογιατζάκη Ειρήνη, Αγγελάκη Ανθή.....	58
Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων για υποστήριξη του Γλωσσικού Γραμματισμού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Πρόταση για εφαρμογή διεπιστημονικού-εκπαιδευτικού προγράμματος, Καλοκύρη Βασιλεία.....	59
Η πιλοτική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “KROS - Knights for Road Safety” στην Ευέλικτη Ζώνη, ως καλή πρακτική για τη διασφάλιση και προαγωγή της Ποιοτικής Εκπαίδευσης ως στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης, Κατσαλή Ειρήνη, Ρέντη Αικατερίνη.....	60
Παραγωγή ταινίας: «Αν όχι τώρα... πότε;» ένα πολύτιμο εκπαιδευτικό υλικό και εργαλείο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, Καλουδιώτη Μαρία, Παπαδοπούλου Ευαγγελία.....	61
Άγκυρες καριέρας και επιλογή επαγγέλματος, Μαρκάκη Στυλιανή, Νικηφόρου Παρασκευή, Αντωνίου Θεόδωρος.....	62
Κυκλοφοριακή αγωγή - Διδακτικό σενάριο για Α΄ και Β΄ Δημοτικού, Μαρτίνου Σωτηρία, Ξανθίδου Πηνελόπη.....	63
Το Μινωικό Μονοπάτι στη μεθοδολογία CARE. Ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα, την τοπική ιστορία και τον οικο-πολιτιστικό τουρισμό, Μπουργουτζιάνης Μάριος, Μακράκης Βασίλειος.....	64
«Τίποτε δε πάει χαμένο», Μυρωνάκη Άννα, Σκανδαλάκη Μαρία, Λουλάκη Μαρία.....	65
Καινοτόμος δράση σε πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων: Δημιουργία ταινίας μικρού μήκους: «Φελίτσια, ένα δρακάκι κάπως διαφορετικό...». Αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση, Περάκη Μακρή Μαρία (Μάνια).....	66
Ο εθελοντισμός στο δημοτικό σχολείο: Το πρόγραμμα «Νοιάζομαι και Δρω», Πρατσίνη Μαρία.....	67
«Από την Προϊκόννησο στην Ερέτρια», Φραγκομανώλη Σταυρούλα.....	68
Η μάθηση ως απάντηση στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων: Η πρόταση του «πακέτου μάθησης και συνδημιουργικότητας», Χαρίτωνος Μαρίνα, Γρηγορίου Μαριάννα, Γαβριήλ Έφη.....	69
Σχολείο και κοινωνία.....	70
Διαχείριση περιστατικών βίας σε δημόσια σχολεία Β/θμιας εκπαίδευσης, Αρβανιτάκης Ιωάννης.....	70

Ηλεκτρονικές συσκευές και τυχερά παιχνίδια: Δυο σύγχρονες μάστιγες, Γλαμπεδάκης Αντώνης, Κούζιλος Γιώργος, Γλαμπεδάκης Μιχάλης.....	71
Το Μουσικό Σχολείο Λασιθίου ως πυλώνας ανάπτυξης, πολιτειότητας και πολιτιστικής διπλωματίας, Δροσουλάκης Κωνσταντίνος.....	72
Η Δημόσια Δωρεάν Εκπαίδευση τον καιρό της κρίσης: Μια προσπάθεια σκιαγράφησης των ρευμάτων που διεκδικούν τη διαμόρφωση του μέλλοντός της, Ιωάννης Κανέλλος.....	73
Ο εθισμός των νέων 15-30 χρονών σε αλκοόλ και καπνικά προϊόντα? δυο ύπουλοι κίνδυνοι, Κούζιλος Γιώργος, Γλαμπεδάκης Αντώνης, Γλαμπεδάκης Μιχάλης.....	74
Σεισμικός κίνδυνος και σχολική κοινότητα – Δημιουργώντας ένα ασφαλές σχολείο, Λίβα Άννα, Βογιατζάκη Ειρήνη.....	75
Αμβλύνοντας τις συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού: το παράδειγμα της προσβασιμότητας των παιδιών προσφύγων στα συστήματα υγείας και εκπαίδευσης, Μπεχλιβάνη Ευαγγελία, Μπεχλιβάνη Νικολέτα.....	76
Ο ρόλος του σχολείου στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη των προσφύγων μαθητών: εφαρμογή ενός προγράμματος ψυχοκοινωνικής παρέμβασης, Νικηφόρου Παρασκευή, Μαρκάκη Στυλιανή, Αντωνίου Θεόδωρος.....	77
Μουσείο, Σχολείο, Εκπαίδευση, Πλατάκη Δήμητρα.....	78
Δομές και θεσμοί εκπαίδευσης.....	79
Δημιουργία Πλαισίου Οργάνωσης Σχολικής Ζωής σύμφωνα με την ΚΥΑ 79942/ΓΔ4/21-05-2019, Αρβανιτάκης Ιωάννης.....	79
Αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων στο τυπικό σχολείο: είναι εφικτό;, Αστυρακάκη Ευαγγελία.....	80
Το δημοκρατικό μοντέλο ηγεσίας στην άσκηση εκπαιδευτικής διοίκησης, Δασκαλογιαννάκη Καλλιόπη.....	81
Η αξία της πιστοποιημένης γνώσης των διευθυντών σχολείων στην ηγεσία – διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων, Κόκκορη Αθηνά.....	82
Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στην Εκπαίδευση. Οι παράγοντες που διαμορφώνουν μια ποιοτική σχολική μονάδα και ο ρόλος του χαρισματικού ηγέτη., Μαρκάκη Χαρά.....	83
Σχολική Ηγεσία και Διοίκηση: Μεταβαίνοντας από τη Γραφειοκρατία στη Μετασχηματιστική Ηγεσία, Μηλαθιανάκης Κωνσταντίνος.....	84
Συμμετοχή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και ελληνική πραγματικότητα: ανισοτικές τάσεις κίνητρα, εμπόδια, προτάσεις υπέρβασης, Μπουκουβάλα Ευθαλία.....	85
Στοχεύοντας στην αποτελεσματική σχολική ηγεσία: Συστήματα επιλογής και εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Περακάκη Πολυξένη.....	86
Η οργανωσιακή κουλτούρα ως διαμορφωτής του χαρακτήρα ενός εκπαιδευτικού οργανισμού και της επίδοσης των μελών του, Περυσινάκη Εμμανουέλα.....	87
Η κατανομή των ωρών σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας: απόφαση, συγκρούσεις και ο ρόλος του διευθυντή, Σταυρινούδης Σταύρος.....	88
Πολιτικές για την εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών.....	89

Εμπειρία, σκέπτεσθαι και γνώση στο σχολείο, Αλεξάκης Δημήτρης	89
Οί καιροί ού μενετοί: επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία στο Γενικό Λύκειο, Αμπελάς Ιωάννης Παναγιώτης.....	90
Εργασιακή επισφάλεια και εκπαίδευση. Η περίπτωση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, Λιαρόπουλος Πάυλος.....	91
Διδασκαλία και κατανόηση λογοτεχνικού κειμένου στην Προσχολική ηλικία., Μπαδιεριτάκη Μαρία, Καραγιαννίδου Δέσποινα, Παπαβασιλείου Ανθούλα	92
Πιλοτική εφαρμογή του Προγράμματος Προαγωγής Κουλτούρας Οδικής Ασφάλειας σε Εκπαιδευτικούς Α/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Κρήτης, Παπαδακάκη Μαρία, Κουνάλη Βασιλική, Σταυρούλα Λιόλιου	93
Από τον αστικό στο σοσιαλιστικό φεμινισμό. Η περίπτωση της Ρόζας Ιμβριώτη, Παπαστεφανάκη Ελευθερία.....	94
Η σεξουαλική αγωγή στην προσχολική και σχολική ηλικία, Σιμιτζή-Δέλλα Ελευθερία	95
Ιδεολογία και σχολική γνώση: Η περίπτωση των Αναγνωστικών του δημοτικού σχολείου κατά την επταετή δικτατορία 1967-1974, Σπαθαράκη Ανδρονίκη.....	96
Συγκριτική αποτίμηση των θρησκευολογικών και των ομολογιακών στοιχείων στα Προγράμματα Σπουδών στα Θρησκευτικά της Ελλάδας (2017) και της Κύπρου (2019), Στριλιγκάς Γιώργος	97
Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση	98
Το graphic novel ως καταξιωμένη μορφή τέχνης, Ζέζου Αναστασία	98
Σχολικός εκφοβισμός και τέχνη, Κουκάκης Γεώργιος.....	99
Η σημασία της εικόνας στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την τέχνη του Σαλβαντόρ Νταλί· ο ρόλος της ζωγραφικής και μίας ταινίας μικρούς μήκους του σουρεαλιστή ζωγράφου μέσα από το παράδειγμα μιας performance χορού., Κωστάκου Φωτεινή	100
Το Εκπαιδευτικό Δράμα στην υπηρεσία της Παιδαγωγικής της Ειρήνης μέσα από το παράδειγμα: «Η Αλίκη στη Χώρα των Θυμάτων», Πολυχρονάκη Μαρία, Δημητρακόπουλος Χάρης	101
Πολιτισμός και Εκπαίδευση: η ένταξη της κινηματογραφικής παιδείας στο σχολικό περιβάλλον , Σηφάκη Ειρήνη, Νεμπαυλάκη Σοφία	102
Το θέατρο ντοκουμέντο ως μέσο καταγραφής και βιωματικής εκμάθησης της τοπικής ιστορίας και πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού της Λήμνου, Φωτοπούλου Χαριτίνη	103
Κινηματογράφος και εκπαίδευση: η αξιοποίηση της κινηματογραφικής ταινίας ως διδακτικό εργαλείο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Χριστοδούλου Παναγιώτης	104
ΤΠΕ και εκπαιδευτική διαδικασία.....	105
Διδασκαλία Νέων Ελληνικών Γ' ΕΠΑ.Λ με τη χρήση Τ.Π.Ε., Δασκαλογιαννάκη Καλλιόπη	105
Τ.Π.Ε. και Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου: Σενάριο διδασκαλίας για τον «Δίκαιο και Άδικο λόγο», Ζανέκα Στεργιανή.....	106
Λογοτεχνικός χάρτης του Ηρακλείου - Το Ηράκλειο των αρχών του 20ου αι. μέσα από έργα της Έλλης Αλεξίου και της Ρέας Γαλανάκη, Ζαχαριουδάκη Ελένη.....	107

Η προπαγάνδα μέσα από τις αφίσες των παγκόσμιων πολέμων: Σενάριο κριτικού γραμματισμού με ΤΠΕ στην ενότητα της Ν.Ε. Γλώσσας «Πόλεμος και Ειρήνη», Καψάσκη Αγγελική.....	108
Εφαρμογή εργαλείων Τ.Π.Ε. στο πλαίσιο διδακτικής της Ιστορίας στην Προσχολική Αγωγή, Κωνιού Αντωνία	109
Διαδικτυακή υποστήριξη τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης: η περίπτωση του έργου «ASAP-Training», Πιπεράκη Βούλα, Καπετανάκης Ιωάννης, Παπαγρηγορίου Αντώνης.....	110
Έξυπνα Περιβάλλοντα Μάθησης με στόχο την Δια Βίου Μάθηση, Σταγάκης Γιάννης.....	111
Ανάπτυξη της δεξιότητας παραγωγής γραπτού λόγου σε περιβάλλον μεικτών ικανοτήτων στη ξενόγλωσση τάξη, Τζεβελέκου Μαργιάννα	112
Είναι η εφαρμογή της Αντίστροφης Τάξης μια ρεαλιστική επιλογή; Αποτελέσματα από μια μελέτη περίπτωσης, Χαλκιαδάκης Κωνσταντίνος, Καλογιαννάκης Μιχαήλ.....	113
Διδασκαλία φυσικών επιστημών με τη μεθοδολογία του θεατρικού παιχνιδιού, Χρηστάκη Ευγενία	114
Εκπαιδευτικές έρευνες.....	115
Η προσωπική και η κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, Αθανασοπούλου Άννα	115
Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην προσχολική εκπαίδευση: Η έναρξη μιας συζήτησης στο πλαίσιο ενός Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, Βρετουδάκη Ελένη, Γιαννουσοπούλου Μαρία, Κασσωτάκη - Ψαρουδάκη Πόπη	116
Η ενίσχυση της κατανόησης της δομής των αφηγηματικών κειμένων από παιδιά προσχολικής ηλικίας, Βρετουδάκη Ελένη, Τάφα Ευφημία	117
Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού μέσω ετεροαξιολόγησης των μαθητών του, Καδιανάκη Μαρία.....	118
Οι εκπαιδευτικοί και ο ρόλος των επιμορφώσεων για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση, Μαρκολέφας Νικόλαος	119
Έρευνα για την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την περίοδο (Μαρτίου-Ιουνίου 2020) στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση- Συμπεράσματα και προτάσεις για μια Κοινότητα Συνεργασίας και Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών, Ραμουτσάκη Ιωάννα.....	120
Έτος Ερωτόκριτου.....	121
Ερωτόκριτος: μια περιήγηση στον ιστορικό και πολιτισμικό "τόπο", Γιαννακοδήμου Άννα	121
Ο Ερωτόκριτος του Β. Κορνάρου ως αισθητική εμπειρία Μετασχηματίζουσας Μάθησης στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Επιμορφωτικό πρόγραμμα ανίχνευσης πολιτισμικών κωδίκων και μετασχηματισμού φιλολογικών και διδακτικών στερεοτύπων, Καλοκύρη Βασιλεία.....	122
Μια θεατρική προσέγγιση του Ερωτόκριτου, Παπαδημητροπούλου Μαρία.....	123
Ερωτόκριτος στην Προσχολική Εκπαίδευση, Στουμπίδη Άννα, Περδικάκη Μαρία	124
ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ	125
Πολιτικές για την εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών.....	126

Ο χορός στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση από το 1977 έως σήμερα, όπως αποτυπώνεται στα Αναλυτικά και Ωρολόγια προγράμματα, Τζαμπουράκη Εμμανουέλα	126
Scrum στην εκπαίδευση: Eduscum στο σχολείο, Τρικάλης Κώστας	127
Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση	128
AdaptiveArts – Προσαρμοστικά μονοπάτια μάθησης, Τρικάλης Κώστας	128
Εκπαιδευτικές έρευνες.....	129
Διαχρονικός έλεγχος μεταβλητότητας της εκφραστικότητας εμπλεκομένων στην σχολική ζωή, Δημουλάς Κωνσταντίνος, Δημουλάς Ευριπίδης, Βουρδουμπά - Ορφανουδάκη Αργυρώ	129
Έλεγχος επιθετικότητας, κατά φύλο και ηλικία, στο σχολείο, Δημουλάς Κωνσταντίνος, Δημουλάς Ευριπίδης, Βουρδουμπά - Ορφανουδάκη Αργυρώ	130
Έτος Ερωτόκριτου.....	131
Ερωτόκριτος και Αρετούσα, Περβολαράκη Χρυσάνθη.....	131
ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	132
Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία και τη μάθηση	133
Στρατηγικές μάθησης μέσα από τεχνικές του Νευρογλωσσικού Προγραμματισμού, Βιτώρου Μαρία.....	133
Η έννοια της Ζώνης Επικείμενης Ανάπτυξης στην ταινία «ο Κύκλος των Χαμένων Ποιητών», Πουλλά Ελένη.....	134
Ενταξιακή εκπαίδευση	135
Αντιμετωπίζοντας τα στερεότυπα στην σχολική τάξη, Καλέμης Κωνσταντίνος.....	135
Εκπαίδευση για την αειφορία, καινοτόμα προγράμματα, σχολικές δραστηριότητες.....	136
Ιχνηλατώντας τα βήματα των εκπαιδευτικών στην πορεία προς την Αειφορία, Φιλιππάκη Αμαλία	136
Δομές και θεσμοί εκπαίδευσης	137
Βιωματικό εργαστήριο για την κλιματική αλλαγή, Δερμιτζάκη Ειρήνη, Μελιδωνέας Γιώργος, Γκινούδη Αθηνά	137
Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση	138
Τέχνη, Σημειωτική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία. Θεωρητικές και Διδακτικές Προσεγγίσεις για τα Φιλολογικά Μαθήματα και τα Θρησκευτικά στο Σύγχρονο Σχολείο. Το παράδειγμα των Ελληνορωμαϊκών Χρόνων, Ορφανίδης Γεώργιος.....	138
Έτος Ερωτόκριτου.....	139
Αρετούσα – Ερωτόκριτος στον 21ο αιώνα: Ποια μορφή οικογενειακής οργάνωσης θα επέλεξαν σήμερα;, Αλατζόγλου Μαρία	139

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός του Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Αρναουτάκη Σταύρου

Σε μια περίοδο κατά την οποία παραδοσιακές αξίες μεταβάλλονται και παγιωμένα πρότυπα αμφισβητούνται, ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο, προϋποθέτει αυξημένες απαιτήσεις και νέες δεξιότητες.

Σήμερα, μέσα στις σχολικές αίθουσες ο δάσκαλος, ο καθηγητής καλείται να προσαρμοστεί και να υπηρετήσει το λειτουργημά του, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, δοκιμάζοντας νέες μορφές διδασκαλίας ανταποκρινόμενος στην ανάγκη για την όσο το δυνατόν περισσότερη προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε ένα ευρωπαϊκό και πλέον σε ένα παγκόσμιο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ο αναβαθμισμένος και σίγουρα πιο απαιτητικός ρόλος των εκπαιδευτικών συνεπάγεται την ταυτόχρονη σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την οικονομία της γνώσης, τη συνεχή κατάρτιση και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Όλη αυτή η διαδικασία αναμφισβήτητα επιφορτίζει το ρόλο σας, με πρόσθετες και αντικειμενικές δυσκολίες, που ταυτόχρονα, όμως, αποτελούν και ένα κίνητρο για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερα σήμερα, μέσα στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η εξέλιξη μιας πανδημίας σε όλο τον πλανήτη, ο λαβύρινθος της σύγχρονης εκπαίδευσης επεκτείνεται σε νέα «αχαρτογράφητα ύδατα».

Με αυτό το δεδομένο, η διοργάνωση ενός Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου από την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κρήτης, με τη συγκεκριμένη θεματολογία αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Με την ευκαιρία αυτής της διοργάνωσης επισημαίνουμε για μια ακόμα φορά πως για την Περιφέρεια Κρήτης, οι φορείς της εκπαίδευσης, όλων των βαθμίδων δεν είναι ένας ξεχωριστός δημόσιος φορέας, αποκομμένος από την τοπική κοινωνία.

Για το λόγο αυτό δεν περιοριζόμαστε μόνο στην τυπική διασύνδεση με την εκπαιδευτική κοινότητα, όπως αυτή ορίζεται σφικτά από το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο.

Για εμάς, από τα Νηπιαγωγεία μέχρι τα Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα, διεξάγεται μια τεράστια προσπάθεια από τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, μια προσπάθεια που οφείλουμε να τη στηρίζουμε και το πράττουμε σε καθημερινή βάση.

Καλή επιτυχία στη διοργάνωση, θερμά συγχαρητήρια στους διοργανωτές και όλους τους συμμετέχοντες.

Χαιρετισμός του Περιφερειακού Διευθυντή Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης και Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής, κ. Καρτσωνάκη Εμμανουήλ

Αγαπητή κ. Γενική Γραμματέα Π/θμιας, Δ/θμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

αγαπητέ κ. Περιφερειάρχη Κρήτης,

αγαπητέ κ. Δήμαρχε Ηρακλείου,

αγαπητοί/ές σύνεδροι, συνάδελφοι εκπαιδευτικοί, φίλες και φίλοι

Έχω την τιμή και τη χαρά να σας καλωσορίζω στο 3ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο που διοργανώνει η Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. Σκοπός του Συνεδρίου είναι να προσφέρει ένα δημόσιο βήμα δημιουργικού διαλόγου, προκειμένου να διατυπωθούν και να αποτυπωθούν με συστηματικό τρόπο ιδέες, προβληματισμοί και προτάσεις καθώς και να γίνει ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σε ζητήματα που απασχολούν την εκπαίδευση στη διαρκώς μεταβαλλόμενη σύγχρονη πραγματικότητα. Αποτιμώντας τα νέα δεδομένα που έφερε η υγειονομική κρίση του COVID-19 και τηρώντας τα υγειονομικά πρωτόκολλα και οδηγίες η ΠΔΕ αποφάσισε τη διεξαγωγή και μετάδοση του Συνεδρίου, αποκλειστικά μέσω του διαδικτύου.

Η ικανοποίησή μου που βρισκόμαστε σήμερα εδώ, σ' αυτόν τον ψηφιακό χώρο, είναι ακόμα μεγαλύτερη, καθώς οι οργανωτές και συν-διοργανωτές του Συνεδρίου απέδειξαν ότι έχουμε τα αντανάκλαστικά να αντεπεξέλθουμε στην πρόκληση αυτή, δηλαδή, να διεκπεραιώσουμε τις εργασίες του Συνεδρίου, που είχε προγραμματιστεί να διεξαχθεί δια ζώσης, εξολοκλήρου διαδικτυακά, ξεπερνώντας τις δυσκολίες. Η επικοινωνία και η ανταλλαγή απόψεων που συνιστούν μία επιστημονική συνάντηση επιτυγχάνονται έτσι με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και υποστηρίζονται τεχνικά, ενώ παράλληλα τηρούνται όλες οι σύγχρονες προδιαγραφές και ακολουθείται η επιστημονική δεοντολογία.

Ο τίτλος του Συνεδρίου : «Ερευνώ, διδάσκω, μαθαίνω: Αναζητώντας τον μίτο στον λαβύρινθο της σύγχρονης εκπαίδευσης» αποδεικνύεται προφητικός. Σε πρωτόγνωρες για όλους συνθήκες, οι εκπαιδευτικοί δείχνουν τον δρόμο εφαρμόζοντας καινοτόμες τεχνικές και προσεγγίζοντας τη γνώση μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αναδεικνύονται σε επαγγελματίες με διευρυμένες δεξιότητες. Τιμώντας τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, μελών Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων, επιστημόνων, ερευνητών και εκπαιδευτών ενηλίκων, η οργάνωση του Συνεδρίου δε θα μπορούσε παρά να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, δίνοντας βήμα στους εισηγητές, αλλά και εξασφαλίζοντας την πρόσβαση σε όλους, με τρόπο δημοκρατικό.

Το Συνέδριο συμπεριλαμβάνει δύο κεντρικές ομιλίες πάνω από εκατό προφορικές ανακοινώσεις, επτά εργαστήρια και τρία στρογγυλά τραπέζια, καθώς και έξι αναρτώμενες ανακοινώσεις (posters), ενώ παράλληλα διεξάγεται ψηφιακή εικαστική έκθεση με μαθητικές δημιουργίες, στην οποία μπορούν να περιηγηθούν ψηφιακά οι επισκέπτες. Για την διεξαγωγή και προετοιμασία του Συνεδρίου, συνέβαλαν φορείς και εργάστηκαν με ευσυνειδησία πολλοί άνθρωποι, στους οποίους οφείλουμε να αποδώσουμε τα εύσημα.

Η συμβολή της Περιφέρειας Κρήτης και προσωπικά του Περιφερειάρχη, κυρίου Στ. Αρναουτάκη ήταν καθοριστική για την πραγματοποίηση του Συνεδρίου και η στήριξη του καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας της διοργάνωσης ήταν πολύτιμη. Ακόμα, η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου μας εργάστηκε ακατάπαυστα αυτούς τους μήνες, μεταβαίνοντας μάλιστα, στην πορεία, στην οργάνωση ενός Συνεδρίου με ψηφιακό χαρακτήρα. Ευχαριστώ θερμά τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής που κοπίασαν γι αυτήν τη διοργάνωση και νομίζω ότι πρέπει να νιώθουν υπερήφανοι για το υψηλού επιπέδου αποτέλεσμα. Ένα διαδικτυακό Συνέδριο, βέβαια, δεν θα ήταν εφικτό χωρίς την υποστήριξη μίας εξαιρετικής Τεχνικής Ομάδας. Το έργο αυτό ανέλαβε η Τεχνική Ομάδα του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. και τους ευχαριστώ πολύ, όπως και τους καθηγητές Πληροφορικής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας που συμβάλλουν στην διεξαγωγή του Συνεδρίου. Τέλος, θέλω ιδιαίτερα να ευχαριστήσω για τη συμμετοχή τους τους ομιλητές που συμμετέχουν στο Συνέδριο, είτε με κύριες ομιλίες είτε με εισηγήσεις. Μας τιμά η επιλογή σας να παρουσιάσετε το έργο σας από αυτό εδώ το βήμα, εξ αποστάσεως, αλλά σε ένα τόσο ευρύ κοινό.

Απευθυνόμενος στο κοινό που αποτελείται από συναδέλφους εκπαιδευτικούς, κατά κύριο λόγο, αλλά και επιστήμονες και γονείς και μαθητές, σας καλώ να παρακολουθήσετε τις εργασίες του Συνεδρίου και υπόσχομαι ότι θα κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον σας καθ' όλη τη διάρκειά του.

Σας ευχαριστώ.

Χαιρετισμός του Δημάρχου Ηρακλείου κ. Λαμπρινού Βασιλείου

Το 3ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης, αποτελεί γεγονός ιδιαίτερης σημασίας για τον τόπο μας. Η συνάντηση των εκπαιδευτικών φορέων στο Συνέδριο αυτό, οι ερευνητικές και θεωρητικές προσεγγίσεις των ομιλητών, θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη γόνιμου διαλόγου για το παρόν και το μέλλον της Παιδείας. Σε μια εποχή κρίσιμη, στην οποία, η εξάπλωση της πανδημίας, δεν άφησε ανεπηρέαστο κανένα τομέα της ζωής, δημιουργώντας δυσμενείς συνθήκες σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης.

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η διαρκής ανάπτυξη της Επιστήμης και της Τεχνολογίας, από κοινού με τις οικονομικές ανακατατάξεις, και την πολυπλοκότητα των συσχετισμών στον σημερινό κόσμο, προσέθεσαν –και συνεχίζουν να προσθέτουν– νέες αναγκαιότητες και στον χώρο της Εκπαίδευσης.

Οι δημοκρατικές χώρες, διέπονται πια από την αντίληψη: ότι η Εκπαίδευση πρέπει να ακολουθεί και να αφομοιώνει τους νέους προσανατολισμούς που παρουσιάζονται σε όλους τους επιστημονικούς και κοινωνικούς τομείς, και συνάμα να αποτελεί δικαίωμα όλων των πολιτών. Έτσι, καθώς διευρύνονται διαρκώς οι μορφωτικές ανάγκες, αναζητούνται οι προσφορότερες μέθοδοι, η αξιοποίηση καινοτόμων προγραμμάτων, αλλά και η άμβλυση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Ο χώρος της Παιδείας στηρίζεται πάντα σε συλλογές προσπάθειες, στην αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων μιας κοινωνίας, στις επαρκείς γνώσεις και στην αξιόσύνη των εκπαιδευτικών. Το μεγάλο αυτό αγαθό πρέπει να παραμείνει στο κέντρο της ιστορικής και πολιτισμικής μας πορείας.

Καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

Σκοπός του Συνεδρίου είναι να προσφέρει ένα δημόσιο βήμα δημιουργικού διαλόγου, προκειμένου να διατυπωθούν και να αποτυπωθούν με συστηματικό τρόπο ιδέες, προβληματισμοί και προτάσεις καθώς και να γίνει ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σε ζητήματα που απασχολούν την εκπαίδευση στη διαρκώς μεταβαλλόμενη σύγχρονη πραγματικότητα.

Θεματικές ενότητες του Συνεδρίου

- 1) Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία και τη μάθηση**
(παιδαγωγική θεωρία, διδακτική μεθοδολογία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, διδακτικές προτάσεις, γενική και ειδική διδακτική, διαθεματικότητα, μετασχηματίζουσα μάθηση κ.ά.)
- 2) Ενταξιακή εκπαίδευση**
(ειδική αγωγή, συμπεριληπτική εκπαίδευση, διαπολιτισμικότητα, εκπαίδευση προσφύγων, εκπαίδευση για την ετερότητα κ.ά.)
- 3) Εκπαίδευση για την αειφορία, καινοτόμα προγράμματα, σχολικές δραστηριότητες**
(προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων, σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, ευρωπαϊκά προγράμματα, σχολικές δράσεις κ.ά.)
- 4) Σχολείο και κοινωνία**
(σχολική ζωή, σχολικό κλίμα, σχολικό περιβάλλον, μαθητική διαρροή, εκπαιδευτική κινητικότητα, διασύνδεση σχολείου και κοινωνίας, κατάρτιση και αγορά εργασίας κ.ά.)
- 5) Δομές και θεσμοί εκπαίδευσης**
(εκπαίδευση ενηλίκων, εκπαιδευτική ηγεσία, υποστηρικτικές δομές, οργάνωση και προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου, τυπική και άτυπη εκπαίδευση, δια βίου μάθηση κ.ά.)
- 6) Πολιτικές για την εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών**
(ιστορία και φιλοσοφία της εκπαίδευσης, κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί προσανατολισμοί, προγράμματα σπουδών, σύγχρονα διδακτικά μέσα και υλικά, αξιολογικές προσεγγίσεις κ.ά.)
- 7) Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση**
(δομές πολιτισμού και εκπαίδευση, σχέσεις εκπαίδευσης και πολιτισμού, μουσειακή αγωγή, αξιοποίηση της τέχνης στο διδακτικό έργο κ.ά.)
- 8) ΤΠΕ και εκπαιδευτική διαδικασία**
(ψηφιακά εκπαιδευτικά δίκτυα, αξιοποίηση των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό έργο, ψηφιακά υποστηρικτικά περιβάλλοντα κ.ά.)
- 9) Εκπαιδευτικές έρευνες**
(έρευνες για την εκπαίδευση, διερευνητικές προσεγγίσεις, σχέδια δράσης κ.ά.)
- 10) Έτος Ερωτόκριτου**
(σχολικές δράσεις, διδακτικές προτάσεις, ερευνητικές εργασίες κ.ά., με αναφορά στο επετειακό θέμα του Ερωτόκριτου)

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

Δυσκολίες και προκλήσεις κατά τον 21^ο αι. και ο σύνθετος και απαιτητικός ρόλος του εκπαιδευτικού

Ελένη Κατσαρού

Αναπλ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σε ένα ρευστό και αβέβαιο κόσμο που διαρκώς μετασχηματίζεται, όπου οι σταθερές παλιότερων εποχών έχουν χαθεί, η εκπαίδευση έχει ένα πολύ δύσκολο έργο. Κατά τον 21^ο αι. έχουν συμβεί σημαντικές κοινωνικές αλλαγές, όπως η παγκοσμιοποίηση, οι έντονες μετακινήσεις πληθυσμών σε όλον τον κόσμο και η εισβολή των νέων τεχνολογιών στη ζωή όλων μας. Οι αλλαγές αυτές έχουν διαμορφώσει δύσκολες προκλήσεις για το σχολείο, το οποίο προσπαθεί να βρει τον προσανατολισμό του στις νέες αυτές συνθήκες, όχι ιδιαίτερα πετυχημένα μέχρι τώρα. Αυτή είναι μια διαπίστωση που αφορά γενικά τα σχολεία στις χώρες του λεγόμενου Δυτικού κόσμου κι όχι αποκλειστικά και μόνο το ελληνικό σχολείο.

Στην Ελλάδα, πιο συγκεκριμένα, ζούμε μια πολυετή και πολυσχιδή κρίση. Η κρίση αυτή έχει επηρεάσει όλους τους πολιτικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς θεσμούς μας, ανάμεσα σε αυτούς βέβαια και το σχολείο, το οποίο έχει πληγεί ιδιαίτερα από την κρίση αυτή και ψάχνει λύσεις για να την ξεπεράσει. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες των έντονων κοινωνικών αλλαγών και της κρίσης, προτείνονται κατά καιρούς διάφορες λύσεις από ποικίλες πλευρές. Οι νεοφιλελεύθεροι προτείνουν σύνδεση των σχολείων με την ανταγωνιστική αγορά. Οι νεοσυντηρητικοί να γυρίσει το σχολείο στην «αληθινή γνώση», την ακαδημαϊκή και ιστορικά νομιμοποιημένη. Λύσεις που έχουν δοκιμαστεί εδώ και χρόνια κι έχουν δείξει τι μπορούν να προσφέρουν, αλλά και τι προβλήματα δημιουργούν, ιδιαίτερα σε μια εποχή που αλλάζει... Εύλογα λοιπόν αναρωτιέται κανείς αν εκτός από αυτές τις λύσεις μπορούν να βρεθούν κι άλλες, νέες που να ανταποκρίνονται περισσότερο στις συνθήκες των σύγχρονων καιρών.

Στην εισήγηση αυτή αποτυπώνεται αγωνία εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων απέναντι στην πολυετή και διαρκώς εντεινόμενη κρίση και προσπαθεί να απαντήσει με το δικό της τρόπο σε ένα ερώτημα που θεωρώ ιδιαίτερος κρίσιμο για την εκπαίδευση στις μέρες μας: Ποιο είδος εκπαίδευσης είναι κατάλληλο για να χτίσουμε μια δημοκρατική κοινωνία στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο και ταυτόχρονα πολυπολιτισμικό και υπερ-ποικίλο κόσμο μας; Και επεκτείνοντας το ερώτημα: ποια γνώση είναι νομιμοποιημένη στο σχολείο και ποια εξοβελισμένη; Και κυρίως ποιων η γνώση είναι κυρίαρχη και ποιων ιεραρχικά κατώτερη ως και απαγορευμένη στο σχολείο;

Εκτός των προβληματισμών αυτών, την εισήγηση διατυπώνεται μία εκπαιδευτική πρόταση που βασίζεται αφενός στη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία, την ιστορία, την κουλτούρα της, την παράδοσή της, τις ζωντανές μνήμες της, τη γνώση της, και αφετέρου στη σύνδεση των εκπαιδευτικών και μαθητών με την εκπαιδευτική διαδικασία και τη σχολική ζωή, τη συμμετοχή τους στη λήψη σχετικών αποφάσεων. Ουσιαστικά προτείνουμε

την επανασύνδεση των υποκειμένων με τους χώρους στους οποίους ανήκουν, πριν τους αποξενώσουν από αυτούς εξωτερικοί παράγοντες, όπως είναι για παράδειγμα τεχνοκράτες-σχεδιαστές Αναλυτικών Προγραμμάτων, πολιτικοί που εξυπηρετούν συμφέροντα της αγοράς ή μια ελίτ διανοουμένων που θεωρεί πρωταρχικό ενδιαφέρον όλων των μαθητών σε ένα μαζικό σχολείο την κληρονομιά των κλασικών γραμμάτων, των «μεγάλων λογοτεχνικών αφηγήσεων» και του κώδικα αξιών που δημιούργησαν το δυτικό πολιτισμό.Κι οι χώροι στους οποίους ανήκουν εκπαιδευτικοί και μαθητές βρίσκονται μέσα και έξω από το σχολείο κι είναι αυτοί όπου συντελείται μάθηση. Στην επανασύνδεση αυτή αξιοποιούνται ευρύτερες ακαδημαϊκές (επίσημες) γνώσεις, όπως και κριτική προσέγγιση του λόγου και του κόσμου ώστε να συνδυάζεται το τοπικό με το παγκόσμιο και να ερμηνεύονται σχέσεις, φαινόμενα και συνθήκες.

Βιογραφικό σημείωμα

Η Ελένη Κατσαρού σπούδασε Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ και έκανε τη διδακτορική της διατριβή στο Τμήμα Φ.Π.Ψ. της ίδιας σχολής. Σήμερα είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης με γνωστικό αντικείμενο «Θεωρίες Αναλυτικών Προγραμμάτων – Διδακτική». Έχει δημοσιεύσει πάνω από 50 εργασίες – άρθρα σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές ή συλλογικούς τόμους. Έχουν εκδοθεί επίσης τρία βιβλία της, το πρώτο με τίτλο «Από τη διδασκαλία στην έρευνα. Η εκπαιδευτική έρευνα δράσης» (σε συνεργασία με το Βασίλη Τσάφο), το δεύτερο «Εκπαιδευτική Έρευνα-Δράση. Πολυπαραδειγματική διερεύνηση για την αναμόρφωση της εκπαιδευτικής πράξης» και το τρίτο, πολύ πρόσφατο, «Δημοκρατία στο σχολείο. Προοπτικές από την αξιοποίηση διαδικασιών έρευνας-δράσης και κριτικού γραμματισμού». Ακόμα, έχει συμμετάσχει σε ομάδες σύνταξης Αναλυτικών Προγραμμάτων, όπως και συγγραφικές ομάδες σχολικών εγχειριδίων και γενικότερα εκπαιδευτικού υλικού για τη Νεοελληνική Γλώσσα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Ο Ερωτόκριτος και το Νεοελληνικό πολιτισμικό πρότυπο

Ερατοσθένης Γ. ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ

Ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο *Ερωτόκριτος* του Βισσέντζου Κορνάρου σημαδεύει ένα μεγάλο σταθμό στη διαμόρφωση του Νεοελληνικού πολιτισμικού προτύπου. Είναι το πρώτο έργο στην ιστορία της λογοτεχνίας μας όπου συναντούμε συγκροτημένα σε ενιαίο και εσωτερικά συνεπές σύστημα τα αξιακά πρότυπα που αργότερα, κατά το 19ο αιώνα και ως τις αρχές του 20ού, θα αποτελέσουν τα συστατικά στοιχεία του νεοελληνικού πολιτισμού. Και είναι η πρώτη φορά που υλοποιείται μια οργανική σύνθεση της λόγιας και της λαϊκής παράδοσης, καρπός της οποίας είναι το ποιητικό κατόρθωμα του *Ερωτόκριτου*, που θα διαλύσει τις προκαταλήψεις και θα τεκμηριώσει τη γονιμότητα μιας τέτοιας σύνθεσης. Μια εξίσου σημαντική πλευρά του εγχειρήματος είναι ότι ο λόγιος ποιητής υιοθετεί ως εκφραστικό όργανο το τοπικό γλωσσικό ιδίωμα, καταρρίπτοντας το μύθο ότι η λαϊκή γλώσσα δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες το λόγιου πολιτισμού. Τέλος, από τη συνάντηση και σύζευξη του πνεύματος της Αναγέννησης με τη λαϊκή ποιητική και πολιτισμική παράδοση, αναδεικνύεται σε επίπεδο αξιών μια ομολογία, που φανερώνει τον προοδευτικό χαρακτήρα του ελληνικού λαϊκού πολιτισμού. Αυτά τα πορίσματα θα επιχειρήσουμε να τεκμηριώσουμε, χρησιμοποιώντας τις μεθόδους και τα εργαλεία μιας Θεωρίας του πολιτισμού.

Βιοεργογραφία

Ο Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος, από τα Χανιά της Κρήτης, είναι Ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στο οποίο υπηρέτησε από το 1966 έως το 2005, με ειδίκευση Θεωρία της Λογοτεχνίας και Νέα Ελληνική Φιλολογία. Πτυχιούχος και διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., έκανε μεταδιδακτορικές σπουδές στο Παρίσι (1974-1977) στην Αισθητική και Θεωρία της Τέχνης και του Πολιτισμού, Σημειωτική της λογοτεχνίας, **Δομική Σημαντική**. Ως ερευνητής καλλιέργησε τους τομείς: Θεωρία και Ερμηνεία Λογοτεχνίας, Κοινωνιο-σημειωτική, Θεωρία Πολιτισμού και Μεθοδολογία ανάλυσης των πολιτισμικών φαινομένων. Έχει δημοσιεύσει 29 βιβλία και 283 μελέτες και έχει επιμεληθεί 22 Συλλογικούς τόμους, Πρακτικά Συνεδρίων, Αφιερώματα και Εκδοτικές Σειρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΩΝ

Δικαιώματα του Ανθρώπου στην εποχή covid - Προκλήσεις & προοπτικές

Στέλιος Περράκης Κοσμήτορας Νομικής Σχολής Πάφου - πρώην Μ.Α. Ελλάδας στο ΣοΕ
Μαρία - Ντανιέλλα Μαρούδα Πρόεδρος Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας του ΣοΕ (ECRI) - Καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου - Πάντειο Παν/μιο
Αγγελική Αρώνη Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
Αρετή Βουράκη, Υπ. Προώθησης και διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων ΠΔΕ Κρήτης

Τόσο την περίοδο των περιοριστικών μέτρων όσο και την περίοδο της επανεκκίνησης της κανονικότητας τα δικαιώματα του ανθρώπου δοκιμάζονται σε όλα τα επίπεδα. Αύξηση ανισοτήτων (εκπαίδευση, υγεία στέγη, εργασία). Οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα σε κρίση. Ο σεβασμός και προστασία τους σηματοδοτούν νέες υποχρεώσεις προς όλους.

Σχολική εξΑ εκπαίδευση: ένας άλλος τρόπος εκπαίδευσης;

Γκίκα Αναστασία, Γενική Γραμματέας Π/θμιας, Δ/θμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
Αναστασιάδης Παναγιώτης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Βιδάκη Ειρήνη, Οργανωτική Συντονίστρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η ανάδυση της εξΑ εκπαίδευσης, ως εναλλακτικού ή/και συμπληρωματικού μαθησιακού περιβάλλοντος στην εποχή της υγειονομικής κρίσης, λόγω της πανδημίας covid-19, που διανύουμε, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες του κόσμου, έφερε στο προσκήνιο της ακαδημαϊκής συζήτησης τα οφέλη, τις δυσκολίες, τις συμβατότητες και τις ασυμβατότητες του εγχειρήματος.

Στο συγκεκριμένο στρογγυλό τραπέζι του Συνεδρίου, συναντιούνται τρεις όψεις, τρεις οπτικές γωνίες σχετικά με τις νοηματοδοτήσεις της σχολικής εξΑΕ: **η ακαδημαϊκή οπτική**, με τη συμμετοχή του **Παναγιώτη Αναστασιάδη**, καθηγητή Δια Βίου και εξΑ Εκπαίδευσης με την χρήση των Τ.Π.Ε., που θεραπεύει το αντικείμενο στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης και εκπαιδεύει υποψήφιους και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στην εφαρμογή της εξΑΕκπαίδευσης σε τυπικά και άτυπα μαθησιακά περιβάλλοντα, **η κυβερνητική οπτική**, με τη συμμετοχή της **Αναστασίας Γκίκα**, Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής του Υπουργείου, με όχημα το σχεδιασμό και την εφαρμογή της ασύγχρονης και σύγχρονης εξΑΕ σε σχολικά περιβάλλοντα εν μέσω υγειονομικής κρίσης και **η σχολική οπτική**, με τη συμμετοχή της **Ειρήνης Βιδάκη**, Οργανωτικής Συντονίστριας του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης, στο πλαίσιο της καταγραφής εμπειριών από την πρώτη εφαρμογή της εξΑΕ στην Περιφέρεια Κρήτης και τον αντίκτυπο σε στελέχη της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς.

Επαγγελματική Εκπαίδευση: νέες προκλήσεις και προοπτικές

Βούτσιος Γεώργιος, Γενικός Γραμματέας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, Υ.ΠΑΙ.Θ.

Καρτσωνάκης Εμμανουήλ, Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης

Γιανναδάκη Μαρία, Υπεύθυνη Ομάδας Υποστήριξης Μαθητείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κρήτης

Καραγιαννίδης Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Τζανάκης Εμμανουήλ, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων

Γαζανός Ιωάννης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνης

Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου

Το στρογγυλό τραπέζι περιλαμβάνει σύντομες εισηγήσεις, παρεμβάσεις και συζήτηση σχετικά με το παρόν και το μέλλον της επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης. Βασικός σκοπός του τραπέζιού είναι η παρουσίαση εμπειριών, προβληματισμών και προτάσεων σχετικά με τους προσανατολισμούς και τη λειτουργία της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκονται οι αλλαγές που έχουν γίνει και οι μεταρρυθμίσεις που πρόκειται να γίνουν, καθώς επίσης οι ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης στην περιφέρεια Κρήτης και η σχέση τους με την τοπική αγορά εργασίας.

Οι ειδικότεροι στόχοι του τραπέζιού αφορούν στην προσέγγιση ερωτημάτων γύρω από τους σκοπούς, τη δομή, το περιεχόμενο, τις μορφές, τις τάσεις και τις κατευθύνσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε σχέση με τις σύγχρονες ανάγκες, όπως:

- Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη δόμηση και τη λειτουργία της επαγγελματικής εκπαίδευσης και οι στόχοι της σχετικής εκπαιδευτικής πολιτικής;
- Ποιες είναι οι σύγχρονες τάσεις και ανάγκες επαγγελματικής εκπαίδευσης;
- Ποιες είναι οι δυνατότητες (και οι αδυναμίες) της παρεχόμενης εκπαίδευσης;
- Ποιες είναι οι προοπτικές του θεσμού της Μαθητείας;
- Ποια είναι η σχέση επαγγελματικής εκπαίδευσης και γενικής παιδείας;
- Είναι επαρκές το ισχύον πλαίσιο επαγγελματικού προσανατολισμού;
- Ποια ζητήματα προκύπτουν από το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών, τις κατευθύνσεις ειδίκευσης και την πρόσβαση των μαθητών των ΕΠΑ.Λ. στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- Ποια ζητήματα τίθενται από το ισχύον πλαίσιο πιστοποίησης και αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων που παρέχει η επαγγελματική εκπαίδευση;
- Ποιες επιπτώσεις και ποιους προβληματισμούς έφερε η οικονομική κρίση;
- Ποια είναι η σχέση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας; κ.ά.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ

Αναζητώντας τον Μίτο της Γνώσης στις Μαθητικές Εκθέσεις

Σοφία Χάιτα

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Καλλιτεχνικών
Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης

Οι μαθητικές εκθέσεις, ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέρος του μαθήματος των εικαστικών και έχουν εγγενή εκπαιδευτική αξία. Παρότι αποτελούν συχνή πρακτική σε πολλά εκπαιδευτικά συστήματα, εντούτοις η βιβλιογραφία σχετικά με τη συστηματική ανάλυση και σύνδεσή τους με τους γενικότερους σκοπούς της εκπαίδευσης είναι περιορισμένη. Συχνά προβάλλονται ως «διακόσμηση» ή ως «μέσο υπεράσπισης» της αναγκαιότητας της τέχνης. Η έκθεση μαθητικών δημιουργιών που πραγματοποιείται στα πλαίσια του 3ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κρήτης με μαθητικές δημιουργίες από όλο το νησί δίνει τη δυνατότητα να παρουσιαστεί η «συλλογικά κατακτηθείσα μάθηση» στην εκπαιδευτική κοινότητα και συνάμα να προκαλέσει συναισθηματική εμπλοκή και νέες ευκαιρίες μάθησης. Η έκθεση είναι παραπάνω από απλή παρουσίαση, είναι «αισθητική εμπειρία» καθεαυτή. Η έκθεση οργανώθηκε χωρίς να περιορίζεται σε έναν συγκεκριμένο τύπο, εκφράζοντας ταυτόχρονα διαφορετικές προσεγγίσεις οργάνωσης εικαστικών εκθέσεων. Έτσι προεκτείνει τον χώρο αλληλεπίδρασης και διαμοιρασμού καλλιτεχνικών διαδικασιών, ώστε να επικοινωνήσει μέσα από τις θεματικές του συνεδρίου, τόσο την πορεία της μαθησιακής διαδικασίας όσο και την νοηματοδότησή της σχετικά με την σχολική ζωή, το κλίμα του σχολείου, την ψυχική ανθεκτικότητα, τις σχέσεις που αναπτύσσουν οι μαθητές με τους συμμαθητές τους, με τους εκπαιδευτικούς και με την κοινωνία. Είχε προγραμματιστεί δια ζώσης, λόγω όμως της πανδημίας του Covid-19 πραγματοποιείται στον ψηφιακό κόσμο μέσω της πλατφόρμας artsteps (www.artsteps.com). Είναι επιπρόσθετα μια προσπάθεια συνέχισης της πολιτιστικής ζωής. Η δημιουργία της ψηφιακής εικαστικής έκθεσης είναι μια πρόταση για την καθιέρωση ψηφιακών εκθέσεων, με διαθεματικές προσεγγίσεις, ενταγμένες στους γενικότερους μαθησιακούς και ερευνητικούς στόχους της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ψηφιακή Αίθουσα 1

<https://www.artsteps.com/view/5f6bb7d248e73c25d1ea5983>

Ψηφιακή Αίθουσα 2

<https://www.artsteps.com/view/5f74ce68744fa40921c03402>

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ
ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία και τη μάθηση

Εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης μαθηματικών εννοιών στο Γυμνάσιο και όχι μόνο

Βαρβεράκης Ανδρέας

ΜΔΕ Μαθηματικά για την Εκπ/ση εκπ/κός ΠΕ03

Δαμουλάκη Αικατερίνη

εκπ/κός ΠΕ05

Όλα ξεκίνησαν όταν μου ζητήθηκε από τις υπεύθυνες καθηγήτριες της θεατρικής ομάδας του 1ου Γυμνασίου Ηρακλείου, του «Καπετανακείου» να βοηθήσω στον εμπλουτισμό ενός διαλόγου ανάμεσα σε ένα στρατηγό και ένα μαθηματικό και τη δραματοποίηση μιας παρτίδας σκακιού προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στη θεατρική παράσταση του σχολείου «Οι Δραπέτες της Σκακιέρας» βασισμένη στο γνωστό βιβλίο του Ευγένιου Τριβιζά. Η πρόκληση ήταν μεγάλη. Τα μαθηματικά και το σκάκι στην ...υπηρεσία του θεάτρου! Αλλά ποια μαθηματικά; Μια νέα καινοτόμος μεθοδολογία διδασκαλίας μαθηματικών που αξιοποιείται μέσω της δραματικής τέχνης. Η γλαφυρή παρουσίαση των τριών άλυτων μαθηματικών προβλημάτων της αρχαιότητας θα μου έδινε τη δυνατότητα να προσεγγίσω τα παιδιά με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο. Το Δήλιο πρόβλημα, η τριχοτόμηση γωνίας και ο τετραγωνισμός του κύκλου παρουσιάστηκαν, συζητήθηκαν και ενέπνευσαν τους μαθητές και εμένα μαζί! Έτσι οι μαθητές προχώρησαν στην εξερεύνηση μαθηματικών εννοιών με βιωματικό τρόπο. Ενισχύθηκε η αυτοπεποίθηση τους μέσω της θεατρικής πράξης, αντιμετώπιστηκε πιθανό άγχος για τα μαθηματικά και η καλύτερη κατανόηση των εννοιών αυτών κατέστη εφικτή για όλα τα παιδιά. Στην προσπάθειά μας αυτή, ακολουθήσαμε τα παρακάτω βήματα: α) παρουσίαση των προβλημάτων, ιστορικό πλαίσιο β) ανάλυση των μαθηματικών εννοιών γ) ευαισθητοποίηση και εγρήγορση μαθητών στις μαθηματικές έννοιες δ) συζήτηση ε) προτάσεις παρουσίασης αυτών των προβλημάτων και ένταξής τους στο θεατρικό έργο του σχολείου. Οι μαθητές με παιγνιώδη τρόπο κατανόησαν μαθηματικές έννοιες, ασχολήθηκαν με την ιστορία των μαθηματικών, τόλμησαν ν' ανεβούν στο σανίδι και κάποιοι από αυτούς μπήκαν στη διαδικασία να φτιάξουν δικά τους μικρά σκετσάκια με μαθηματικό περιεχόμενο και... χιουμοριστικό ύφος! (εργαστήρι δημιουργικής γραφής). Ο εμπλουτισμός των ρόλων στη θεατρική παράσταση και η γνώση μαθηματικών εννοιών που δεν υπάρχουν στα σχολικά εγχειρίδια επετεύχθη. Η απόλυτη κατανόηση των προβλημάτων από τους μαθητές, η βελτίωση της οπτικής για τα μαθηματικά και η δημιουργία σεναρίου με την καθοδήγηση του καθηγητή ήταν γεγονός.

Αριστοτέλους Αθηναίων Πολιτεία, από τις απαρχές μέχρι το Σόλωνα: διαθεματική διδακτική προσέγγιση στο πανεπιστήμιο

Βασιλείου-Δαμβέργης Αλέξανδρος- Νεκτάριος

δρ. Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης

Η διδακτική αυτή πρόταση έχει σκοπό να βοηθήσει τους πανεπιστημιακούς διδάσκοντες στο να προσεγγίσουν διδακτικά την Αθηναίων Πολιτεία του Αριστοτέλη και άλλα πολιτικού ενδιαφέροντος αρχαία κείμενα από το πρωτότυπο με αναφορές στην ιστορία, την τοπογραφία και τα μνημεία του υλικού πολιτισμού, με τρόπο διαθεματικό. Αφού εντάξουμε το έργο στη συγγραφική δραστηριότητα και στη φιλοσοφική σκέψη του Αριστοτέλη, θα προτείνουμε συνδέσεις με συγκεκριμένα στοιχεία της ιστορίας και της μνημειακής τοπογραφίας της αρχαίας Αθήνας. Δραματοποίηση σχετικών χωρίων από σωζόμενα κείμενα της αρχαιότητας και επίσκεψη στα σχετικά μνημεία θα βοηθήσει στο βιωματικό χαρακτήρα της διδασκαλίας. Η ίδια προσέγγιση μπορεί να εφαρμοστεί και στα Πολιτικά, στην Πολιτεία και στους Νόμους του Πλάτωνα, αλλά και σε ποικίλα κείμενα των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, φιλοσοφικά, ιστορικά, ρητορικά ή ποιητικά. Η προβολή παρουσίασης powerpoint στοχεύει στην παρουσίαση των κυρίων θεμάτων και την κατανόηση του χώρου και των ιστορικών μνημείων. Η χρήση τοπογραφικών και αρχαιολογικών στοιχείων σε ένα θεωρητικό μάθημα, βοηθάει στην εποπτεία και στην αντίληψη του χώρου. Η ανάληψη εργασιών και βιωματικών δραστηριοτήτων, όπως η προσομοίωση, η δραματοποίηση, το παιχνίδι ρόλων στο αμφιθέατρο, βοηθάει στην αυτενέργεια και τον ενθουσιασμό. Οι διδακτικοί στόχοι θα είναι γνωστικοί και θα επιτευχθούν με την επίσκεψη στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία που συνδέονται με τις σχετικές διδακτικές ενότητες.

Ο φιλόσοφος Ηράκλειτος η εποχή του: ο πολιτικός άνδρας, η πόλις και ο πόλεμος: διδακτική πρόταση στο πανεπιστήμιο

Βασιλείου-Δαμβέργης Αλέξανδρος- Νεκτάριος

δρ. Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης

Σκοπός της διδακτικής προσέγγισης είναι να βοηθήσει τους πανεπιστημιακούς διδάσκοντες στο να προσεγγίσουν διδακτικά τη φιλοσοφία του Ηρακλείτου, ως πολιτικού προσώπου της εποχής του, καθώς και την έννοια της πόλεως, συνδεδεμένης με την έννοια του πολέμου, που συνδυάζει τη φιλοσοφική με την ιστορική και αρχαιολογική μέθοδο (διαθεματικότητα). Οι διδακτικοί στόχοι είναι γνωστικοί και θα επιτευχθούν με χρήση παράλληλων κειμένων και αρχαιολογικών στοιχείων. Ο διδάσκων στοχεύει στη διέγερση του ερευνητικού ενδιαφέροντος των φοιτητών και στη συνολικότερη προσέγγιση του αντικειμένου. Η προβολή παρουσίασης με ψηφιακό προβολέα (PP) εξυπηρετεί την εποπτεία και έκθεση των κυρίων φιλοσοφικών εννοιών, και τη σχέση τους με τις ιστορικές συνθήκες και τη μνημειακή τοπογραφία της Εφέσου. Η παρουσίαση εργασιών, βιωματικών δραστηριοτήτων (προσομοίωση, δραματοποίηση, παιχνίδι ρόλων στο αμφιθέατρο και στο χώρο), βοηθάει στην αυτενέργεια και στον ενθουσιασμό. Η ίδια μέθοδος διδασκαλίας, που συνδυάζει την έννοια της ίδιας της ελληνικής πόλεως-κράτους κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή με την εικόνα της στην προσωκρατική φιλοσοφία, μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλα πολιτικού ενδιαφέροντος αρχαία κείμενα, χρησιμοποιώντας διαθεματικά την ιστορία, την τοπογραφία και τα μνημεία του υλικού πολιτισμού. Δραματοποίηση σχετικών χωρίων από σωζόμενα κείμενα της αρχαιότητας και επίσκεψη στα σχετικά μνημεία θα βοηθήσει στον βιωματικό χαρακτήρα της διδασκαλίας.

Μια διδακτική πρόταση συνανάγνωσης της πεζογραφικής με τη Θεατρική και την κινηματογραφική αφήγηση

Γεωργούση Άννα-Μαρία

υποψήφια διδάκτορας Π.Κ., εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εισήγηση καταθέτει μια διδακτική πρόταση συνανάγνωσης της λογοτεχνικής με τη θεατρική και την κινηματογραφική αφήγηση, με απώτερο στόχο να εξοικειωθούν οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Α΄ Λυκείου) τόσο με τις ιδιομορφίες όσο και με τα κοινά σημεία των τεχνών. Επιλέγουμε το Ζευγάρι, ένα χιουμοριστικό κείμενο του Γ. Ξενόπουλου, το οποίο δημοσιεύτηκε πρώτα ως θεατρικό και στη συνέχεια διασκευάστηκε, ώστε να γίνει νουβέλα και ακολούθως σενάριο ταινίας. Καθώς το σημερινό παιδί και έφηβος δείχνει ελάχιστα εξοικειωμένος με το λογοτεχνικό βιβλίο, θεωρούμε πως είναι σημαντικό να τραβήξουμε το ενδιαφέρον του επιλέγοντας έργα που ανταποκρίνονται στη φιλοκαλία του και διδακτικές πρακτικές που συνδυάζουν λόγο και εικόνα. Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζεται εδώ ότι η διαχρονικότητα του κωμικού, η αμεσότητα της θεατρικής γραφής και ο πολυτροπικός λόγος της οπτικής φόρμας είναι στοιχεία που μπορούν να γοητεύσουν τον σύγχρονο μαθητή, να τον οδηγήσουν σε μια ενδεδειγμένη μελέτη της ιδιοτυπίας των ειδών και να του αποκαλύψουν τελικά τη γοητεία της ανάγνωσης και τη δυναμική του γραπτού κειμένου μέσα από την αντιπαράθεση της απέραντης ελευθερίας που διακρίνει τη γλώσσα της λογοτεχνίας εν αντιθέσει με τους περιορισμούς της -πολύ γοητευτικής κατά τα άλλα- οπτικής αναπαράστασης.

Μια εφαρμοσμένη διδακτική πρόταση διαφοροποιημένης προσέγγισης της κατανόησης κειμένων στο νηπιαγωγείο

Γωνιωτάκη Αικατερίνη

Νηπιαγωγός ΠΕ60, 26ο νηπιαγωγείο Χανίων

Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη Πόπη

Νηπιαγωγός ΠΕ60, νηπιαγωγείο Κεραμειών Χανίων

π. Σχολική Σύμβουλος 50ης ΠΠΑ

Η διαφοροποιημένη προσέγγιση θεμελιώνεται θεωρητικά σε δύο βασικούς πυλώνες, την κοινωνικο-πολιτισμική θεωρία της μάθησης και τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του H. Gardner. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η εφαρμογή μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρότασης για την κατανόηση του αρχαιοελληνικού μύθου “Ο Διόνυσος και οι Τυρρηνοί Πειρατές”. Η διδακτική πρόταση εφαρμόστηκε στο 26ο νηπιαγωγείο Χανίων, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ KA2 "I am Really Proud of My Country". Της διδακτικής εφαρμογής στην τάξη προηγήθηκαν: (1) Η συλλογή πληροφοριών για την ετοιμότητα των παιδιών να κατανοούν μυθολογικά κείμενα, για τον τρόπο που μαθαίνουν καλύτερα (μαθησιακό στυλ) και για τα ενδιαφέροντά τους. Η παρατήρηση της συμπεριφοράς των παιδιών σε ποικίλες πτυχές της ζωής τους στο νηπιαγωγείο, η μελέτη αυθεντικών παραγωγών τους και οι συζητήσεις με τους γονείς τους αποτέλεσαν τα βασικά μέσα συγκέντρωσης αυτών των πληροφοριών. (2) Ο αδρομερής σχεδιασμός της διδακτικής παρέμβασης με βάση τις πληροφορίες που είχαμε συγκεντρώσει και τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Η διαφοροποίηση που εφαρμόστηκε είχε να κάνει με την παρουσίαση του μύθου (οπτικά-ακουστικά), τις ερωτήσεις κατανόησης (χαμηλού και υψηλότερου γνωστικού επιπέδου) που απεύθυνε η εκπαιδευτικός στα παιδιά, την αναδιήγηση του μύθου, ή μέρους αυτού, από μικρές ομάδες παιδιών ή και ατομικά με τρόπο ανάλογο των ενδιαφερόντων τους (εικαστική - θεατρική απόδοση). Την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παρακολούθησε δια ζώσης το σύνολο των εταίρων του προαναφερθέντος Ευρωπαϊκού Προγράμματος που βρισκόταν στο νηπιαγωγείο για την υλοποίηση της 4ης συνάντησης μάθησης, διδασκαλίας και κατάρτισης. Σύμφωνα με τις ατομικές καταγραφές των εταίρων, αυτοί/ές εντόπισαν αρκετά από τα στοιχεία, που χαρακτηρίζουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, στη διδακτική παρέμβαση για την κατανόηση του μύθου που παρακολούθησαν. Εκτιμούμε ότι η κατάθεση αυτής της εμπειρίας μπορεί να συμβάλει στον εμπλουτισμό των διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών για την κατανόηση κειμένων, αλλά και της σχετικής βιβλιογραφίας.

"Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική" (Ελύτης). Εμείς ποια γλώσσα κληροδοτούμε στους μαθητές μας;

Καδιανάκη Μαρία

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Βασικό κριτήριο της ταυτότητάς μας είναι η ελληνική γλώσσα, εφόσον η γλώσσα οδηγεί σε απεριόριστες ελευθερίες χώρου και χρόνου, σπάζοντας τα δεσμά της άμεσης εμπειρίας στα οποία παγιδεύεται κάθε άλλο πλάσμα. Σήμερα η ελληνική γλώσσα αλώνεται στο βωμό της διαβρωτικής και ισοπεδωτικής παγκοσμιοποίησης. Απολεπίζεται και αποσυντίθεται ο συνεκτικός γλωσσικός μας ιστός, οι δομές έκφρασης και διατύπωσης παρουσιάζοντας συμπτώματα έλλειψης γλωσσικής ευαισθησίας και παιδείας. Η παρούσα εισήγηση εστιάζεται στο πρώτο βιβλίο κάθε έθνους, σύμφωνα με τον Αδαμάντιο Κοραή, το λεξικό και συγκεκριμένα στο σχολικό εγχειρίδιο «Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού: Το πρώτο μου λεξικό». Η εκπόνηση ενός λεξικού για παιδιά 6-9 ετών επιβάλλει κατάλληλη προετοιμασία, εξονυχιστική μελέτη και κυρίως σεβασμό στην ελληνική γλώσσα. Στο υπό εξέταση εγχειρίδιο εντοπίζονται ασυμβατότητες και αναντιστοιχίες σε σχέση με τον σκοπό που θέτει το Υπουργείο Παιδείας αλλά κυρίως με τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, στο εγχειρίδιο υπάρχουν αντιπαιδαγωγικές προτάσεις, ερμηνεύματα ή παραδείγματα λημμάτων που μπορούν να λειτουργήσουν ως προτροπές, δεισιδαιμονίες και στερεότυπα. Επιπροσθέτως βρίθκει συντακτικών και γραμματικών σφαλμάτων και ανακολουθιών, επιστημονικών εσφαλμένων ορισμών, ενώ ενυπάρχουν ανακριβείς ορισμοί και σφάλματα λογικής.

Η κρυφή γοητεία ενός πληκτικού μαθήματος ή μπορούν τα Μαθηματικά να είναι ελκυστικά στη Μέση Εκπαίδευση;

Κανέλλος Ιωάννης

Phd, MSc στην εκπαίδευση, εκπαιδευτικός ΠΕ03

Το ερώτημα «σε τι χρησιμεύουν τα Μαθηματικά;» ίσως είναι τόσο παλιό όσο και τα Μαθηματικά. Ο Ιωάννης Στοβαίος (500 μ.Χ.) στο βιβλίο του Ανθολόγιο αφηγείται ότι κάποιος που άρχισε τη μελέτη μαζί με τον Ευκλείδη, αφού έμαθε το πρώτο θεώρημα ρώτησε τον Ευκλείδη τι θα «κέρδιζε» από αυτή τη γνώση. Ο Ευκλείδης τότε στράφηκε και είπε στον υπηρέτη του να δώσει στο μαθητή του τρεις δεκάρες ώστε να ικανοποιηθεί η ανάγκη του για κέρδος. Το ισοδύναμο ερώτημα ακούγεται συχνά και σήμερα: «Σε τι χρησιμεύουν τα Μαθηματικά; Πού θα μου χρειαστούν;» διατυπωμένο από μαθήτριες/ητές. Γεννιέται έτσι με φυσικό τρόπο μια ερευνητική ανάγκη: Να εξετασθεί αν μπορεί να υπάρξει πειστική επιχειρηματολογία η οποία να υποστηρίζει την χρησιμότητα των Μαθηματικών και την αναγκαιότητα της διδασκαλίας τους στη Μέση Εκπαίδευση. Ενδεχομένως να αναγνωρίζεται στην προηγούμενη καταγραφή ταυτόσημο ερευνητικό ζητούμενο. Στην παρούσα εργασία εκθέτουμε μια πρώτη προσπάθεια για συμβολή στην κάλυψη του ερευνητικού κενού σε ό,τι αφορά τα Μαθηματικά, μετά από αναδίφηση στη σχετική βιβλιογραφία και με ανάλυση, σε θεωρητικό επίπεδο, των στοιχείων που κατέστη δυνατόν να συλλεχθούν.

Η κατασκευή αντιγράφων ιστορικών επιστημονικών οργάνων ως διδακτικό εργαλείο Φυσικής: Μετρήσεις και ερμηνευτικές προσεγγίσεις φυσικών φαινομένων στην Ιστορία

Καρτσωνάκης Μανόλης

Δρ. Ιστορίας Επιστημών

Οι εκπαιδευτικές αρχές που αναδεικνύονται από τη μελέτη της εξέλιξης των επιστημονικών οργάνων μπορούν να αποδειχθούν εξαιρετικά χρήσιμες για τους μαθητές ως μέσο κατανόησης της εξέλιξης των επιστημών αλλά και της εργασίας διακεκριμένων επιστημόνων που τα επινόησαν και κατασκεύασαν. Ακολουθώντας την προτεινόμενη μεθοδολογική προσέγγιση κατασκευής αντιγράφων επιστημονικών οργάνων προωθείται η εργασία σε ομάδες ως συστατικό της σύγχρονης επιστημονικής μεθόδου και το παιχνίδι ρόλων για τους μαθητές μας. Επιπροσθέτως, οι μαθητές έρχονται σε επαφή και παρακολουθούν την εξέλιξη των επιστημονικών εννοιών οι οποίες απαιτήθηκαν για την κατασκευή των συγκεκριμένων επιστημονικών οργάνων. Χρησιμοποιούμε ως μελέτη περίπτωσης για τη μεθοδολογική προσέγγιση που προτείνουμε την κατασκευή αστρονομικών οργάνων που επιχείρησε ο δανός αστρονόμος Τύχο Μπράχε (1546-1601). Θα εστιάσουμε στις επίμονες προσπάθειες της ομάδας του να επιτύχει ακριβέστερα αποτελέσματα που θα διερμήνευαν τα ουράνια φαινόμενα τα οποία μελετούσαν και τον οδήγησαν στην επινόηση και κατασκευή ιδιοφυών αστρονομικών οργάνων πριν την εμφάνιση του τηλεσκοπίου στις απαρχές του 17ου αιώνα. Θα παρουσιάσουμε το ιστορικό πλαίσιο της εξεταζόμενης εποχής, τα θεωρητικά προβλήματα που αντιμετώπιζε η επιστημονική κοινότητα για το συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο εκείνη τη περίοδο και τις προτεινόμενες λύσεις μέσω της επινόησης των συγκεκριμένων οργάνων και των ακριβών μετρήσεων που προσέφερε.

Η μουσουλμάννα γυναίκα στο Ισλάμ και στην κοινωνία της χριστιανικής Ελλάδας και Ευρώπης. Μια διδακτική παρέμβαση με την αξιοποίηση της συγκλίνουσας και αποκλίνουσας σκέψης

Κομνηνού Ιωάννα

Επ. Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, Θεολογικής Σχολής
ΕΚΠΑ

Σπαλιώρας Κωνσταντίνος

PhD στην εκπαίδευση, εκπαιδευτικός ΠΕ01

Φίσκυλη Οδυσσεΐα

φοιτήτρια Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ

Το εκπαιδευτικό σενάριο με τίτλο «Η μουσουλμάννα γυναίκα στο Ισλάμ και στην κοινωνία της χριστιανικής Ελλάδας και Ευρώπης» σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο του μαθήματος «Διδακτικές ασκήσεις θρησκευτικής αγωγής σε σχολικές μονάδες και αξιολόγηση διδακτικού έργου», του Η' εξαμήνου του τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής σχολής του Ε.Κ.Π.Α., από τη φοιτήτρια Οδυσσεΐα Φίσκυλη, σε συνεργασία με την εκπαιδευτικό ΠΕ01, Κωνσταντίνο Σπαλιώρα, ΠΕ01, στο 5ο Λύκειο Λαμίας. Την επιστημονική καθοδήγηση είχε η Επίκουρη Καθηγήτρια της Διδακτικής του μαθήματος των Θρησκευτικών, κ. Ιωάννα Κομνηνού. Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές/-τριες της Β' Λυκείου, για να διδαχθεί στο μάθημα των Θρησκευτικών σε έξι διδακτικές ώρες. Το εκπαιδευτικό πρόβλημα που υπηρετεί η συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση αφορά στην ανάγκη των μαθητών/τριών να προσεγγίσουν το Ισλάμ μέσα από μία οπτική γωνία που να ξεπερνά την κλασική παροχή θρησκευτικών γνώσεων και να έχει επεκτάσεις τόσο κοινωνικές όσο και ηθικές, παρέχοντάς τους ταυτόχρονα τη δυνατότητα κατανόησης του "άλλου", στη συγκεκριμένη περίπτωση της μουσουλμάννας γυναίκας, μέσα από την αλληλεπίδραση με μια χριστιανική κοινωνία όπως είναι η ελληνική, αλλά και εν γένει η ευρωπαϊκή. Μεθοδολογικά το σενάριο βασίστηκε στις θεωρίες του κοινωνικού εποικοδομισμού και αναπτύχθηκε σε δύο άξονες που συνδυάζουν τις βασικές αρχές της συγκλίνουσας και αποκλίνουσας σκέψης. Η αξιοποίηση τεχνικών δημιουργικής σκέψης, η ιστοεξερεύνηση, η εργασία σε ομάδες και η κριτική αξιοποίηση οπτικοακουστικών μέσων πληροφόρησης, είναι κάποια από τα δομικά στοιχεία του διδακτικού σχεδιασμού. Η αξιολόγηση βασίστηκε στην τριγωνοποίηση των δεδομένων, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική εικόνα της διδακτικής παρέμβασης.

Η ανάγνωση και επεξεργασία ολόκληρου λογοτεχνικού κειμένου στην τάξη και η σχέση της με την ανανέωση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το μάθημα

Μαλέρου Μαρία

Φιλολόγος

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με σκοπό να διερευνηθεί το είδος και το μέγεθος της επιρροής που ασκεί στους μαθητές η διδασκαλία ενός ολόκληρου λογοτεχνικού κειμένου στην τάξη. Σε μια εποχή όπου στο Γυμνάσιο κυριαρχεί, ακόμα, η αποσπασματικότητα στη διδασκαλία της λογοτεχνίας, η έρευνα αυτή ανέδειξε την αναγκαιότητα και τα οφέλη της αξιοποίησης των ολόκληρων λογοτεχνικών έργων. Έλαβε τη μορφή της «πολλαπλής μελέτης περίπτωσης» και είχε ως αντικείμενο μελέτης της τους μαθητές ενός τμήματος της Α΄ Γυμνασίου σε ιδιωτικό σχολείο. Για τη συλλογή των ερευνητικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν η «παρατήρηση», η «συνέντευξη», το «ερωτηματολόγιο» και η «μελέτη εκπαιδευτικού υλικού». Τα σημαντικότερα ευρήματα έδειξαν ότι βελτιώθηκε η επίδοση των μαθητών, ύστερα από την επαφή τους με τα ολόκληρα λογοτεχνικά έργα - η μέγιστη βελτίωση, μάλιστα, σημειώθηκε από τους μαθητές «χαμηλής επίδοσης». Επιπλέον, οι μαθητές έγιναν καλύτεροι αναγνώστες δεδομένου ότι, πλέον, αντιλαμβάνονταν πληρέστερα και βαθύτερα το νόημα του κειμένου, ενώ παράλληλα, μπορούσαν να επικοινωνήσουν αποτελεσματικότερα τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους. Εκείνη, όμως, που αποδείχθηκε δύσκολη ήταν η ανάπτυξη και η εδραίωση της στάσεως της φιλιαναγνωσίας. Για τον λόγο αυτό βασική πρόταση της παρούσας εργασίας είναι η αυτονομία του μαθήματος της λογοτεχνίας στο Δημοτικό, η διδασκαλία της λογοτεχνίας σε Δημοτικό και Γυμνάσιο, αποκλειστικά, μέσω της χρήσης ολόκληρων λογοτεχνικών έργων και η διδασκαλία των αποσπασμάτων στο Λύκειο. Αυτές οι ενέργειες, ίσως, βοηθήσουν τους μαθητές, πρώτα, να αγαπήσουν τη λογοτεχνία και να γίνουν αναγνώστες και, σε πιο ώριμη ηλικία (Λύκειο), να εξελιχθούν σε κριτικούς αναγνώστες.

Η λογική του συνεργατικού σχολείου, ως εναλλακτική προοπτική εκπαιδευτικής προσέγγισης. Προϋποθέσεις και όρια εφαρμογής των ενεργών μεθόδων στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση

Μαρκαντές Ιωάννης

Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Π. Ε. Ρεθύμνης

Η μελέτη και η παρατήρηση των εκπαιδευτικών συστημάτων διεθνώς καταδεικνύει ότι η κοινωνική νομιμοποίηση αντιλήψεων, η ομογενοποίηση, η μετωπική διδασκαλία και η στείρα συσσώρευση γνώσεων έχουν τεθεί εκτός αποδεκτού ορίου. Υπάρχει η αναγκαιότητα ανάδειξης νέας παιδαγωγικής φιλοσοφίας και εναλλακτικών μορφών διδακτικής. Από τις αρχές του εικοστού αιώνα με βάση την Ελευθεριακή Εκπαίδευση, τη Νέα Αγωγή και ιδιαίτερα την Παιδαγωγική Freinet, έχουν συζητηθεί προτάσεις και έχει εφαρμοστεί ένα σύνολο πρακτικών, που ενεργοποιεί το μαθητή να εμπλακεί στο σχολικό έργο. Θα επιχειρήσουμε να αναπτύξουμε κριτικά τις ενεργές μεθόδους της σύγχρονης παιδαγωγικής στο πλαίσιο της αφετηρίας επινόησης πρόσφορων δραστηριοτήτων, που να αντιστοιχούν στην εκάστοτε ομάδα-τάξη και στη διαμόρφωση νέας εκπαιδευτικής λογικής. Κάθε μαθητής είναι μια ιδιαίτερη πολυπαραγοντική σύνθεση και ακολουθεί διαφορετικό τρόπο προσέγγισης της πραγματικότητας. Οι νέοι δυσκολεύονται να πάρουν μια απόσταση από τη σχολική τους δραστηριότητα-καθημερινότητα, με αποτέλεσμα να τους είναι ανέφικτο να επιτύχουν το επίπεδο του στοχασμού. Η μοιρολατρική αντιμετώπιση οδηγεί στην αδράνεια, πλήξη και αλλοτρίωση. Θα πρέπει να τεθεί, ως βασικός στόχος η έκφραση του κοινωνικού εγώ και του συναισθηματικού εγώ μέσα από ένα μηχανισμό αλληλεπίδρασης, που διευκολύνεται από ενεργές τεχνικές, τη φυσική μέθοδο και την ψηλαφητή διερεύνηση. Ο διάλογος είναι μια υπαρξιακή αναγκαιότητα και ως εκ τούτου η λειτουργία του Συμβουλίου Τάξης καθώς και των αυτοδιαχειριστικών θεσμών του σχολείου είναι κομβικής σημασίας. Δεν προσβλέπει μόνο στην αναδιάταξη σχέσεων, αλλά συνεπάγεται αίσθηση υπευθυνότητας, απάλειψη προκαταλήψεων, σεβασμό στη διαφορετικότητα και στη γνώμη του άλλου, συμμετοχικότητα, άσκηση στην αυτοπειθαρχία, αυτόνομη προσέγγιση υπαρξιακών επιλογών, δημιουργία νοητικών προκλήσεων και κινήτρων. Από τη μεθοδολογία του Συνεργατικού Σχολείου διαπραγματευόμαστε τις δράσεις: Τι νέα; (Εισαγωγή εμπειριών και τροφοδότηση), ελεύθερη έκφραση, αλληλοδραστική επικοινωνία, αποτύπωση της σχολικής και κοινωνικής καθημερινότητας, ψηφιακή δημιουργία, άνοιγμα του σχολείου με παρεμβατικές πρωτοβουλίες.

Οργάνωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Μαρτίνου Σωτηρία

Δρ., Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 70 ΠΕΚΕΣ ΠΔΕ Κρήτης, Διδάσκουσα ΑΣΠΑΙΤΕ
ΕΠΠΑΙΚ

Φέρρο Παυλίνα

Νοσηλεύτρια – Πτυχιούχος ΑΣΠΑΙΤΕ ΕΠΠΑΙΚ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Το άρθρο αντιπροσωπεύει μία απόπειρα για συστηματική μελέτη και εξέταση της - γνωσιολογικού περιεχομένου- έννοιας του ρόλου του παιδαγωγού, έννοια η οποία κατά κόρον αναφέρεται στη σχέση του δασκάλου με τους «εν δυνάμει μαθητές» και εστιάζει στην προσπάθειά του να ενεργοποιήσει με τη μέθοδο της μαθησιακής διαδικασίας τις πολυποίκιλες προσωπικότητες και δυνατότητες των παιδωγωγούμενων. Επομένως, εφελτήριο δράσης του παιδαγωγού είναι να ανασυντάξει και να επαναπροσδιορίσει τη διαδικασία της μάθησης στη γενική τάξη με βάση τη διαφορετικότητα των μαθητών. Σημαντική θέση στα πλαίσια της ανομοιογενούς σχολικής τάξης έχει η διαφοροποιημένη διδασκαλία και τα μέτρα που περιλαμβάνει στην οργάνωση της διδασκαλίας και της μάθησης για την καλύτερη προσωπική ανάπτυξη του μαθητή και τη διασφάλιση βασικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Οι εικόνες του "άλλου" στην Ανδρομάχη του Ευριπίδη

Μπενέκου Ελένη

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των εικόνων του Άλλου στην τραγωδία του Ευριπίδη «Ανδρομάχη». Σκοπός της μελέτης αυτής είναι ο εντοπισμός και η ανάλυση των εικόνων αυτών, να προσφέρει στην κατανόηση των κοινωνικών λειτουργιών, των σχέσεων εξουσίας και των ανθρώπινων συμπεριφορών που εμφυσούν και διαμορφώνουν. Η έρευνα αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο προβληματισμού σχετικά με το ποια νοήματα και συναισθήματα επενδύονται στις ποικίλες απεικονίσεις του ξένου, του διαφορετικού. Παράλληλα αναζητούνται οι αξίες και οι στάσεις που αντικατοπτρίζονται όχι μόνο στο επίπεδο των ομάδων αλλά και των υποκειμένων, απηχώντας κατά περίπτωση την κοινωνική και ιστορική πραγματικότητα και τα πρότυπα που αυτή μεταφέρει. Στην κατεύθυνση αυτή συνεισφέρει η μελέτη των κοινωνικών δεσμών στην κλασική αρχαιότητα και ειδικά των σχέσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών, Ελλήνων και βαρβάρων, ως πιο θεμελιώδεις. Για την εμβάθυνση των εννοιών της ταυτότητας και της ετερότητας στην ελληνική αρχαιότητα αναλύονται τα κοινωνικά και πολιτικά δεδομένα της εποχής του Ευριπίδη, η ζωή και το έργο του. Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιείται η ανάλυση περιεχομένου. Το υλικό της έρευνας αποτέλεσε η τραγωδία Ανδρομάχη. Το σύστημα κατηγοριών ανάλυσης διαμορφώθηκε και καταρτίστηκε με βάση τις ερευνητικές αναφορές που προέκυψαν από την ενδελεχή μελέτη του υλικού σε συνδυασμό με την ανάλυση των χαρακτήρων (μοντέλο Chatman, 1980) και στο σύστημα κατηγοριοποίησης των μορφών του Άλλου, στηριγμένο κυρίως στις μελέτες του Cartledge (2002). Για την εξαγωγή των συμπερασμάτων κρίθηκε σκόπιμο να ληφθούν υπόψη μόνο τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του περιεχομένου. Η ποιοτική προσέγγιση του περιεχομένου εστιάστηκε στον εντοπισμό των χαρακτηριστικών και των αρετών των πρωταγωνιστών και δευτεραγωνιστών της τραγωδίας Ανδρομάχη όπως διαγράφονται με ρητό ή άρρητο τρόπο μέσα από την παρουσία ή την απουσία της ιδιοσυγκρασίας τους.

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας: επιταγή της σύγχρονης μαθησιακής πραγματικότητας

Ντούλια Αθηνά

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70

Αν ένα παιδί δε μπορεί να μάθει με τον τρόπο που το διδάσκουμε, τότε θα πρέπει να το διδάξουμε με τον τρόπο που μαθαίνει (Tomlinson, 2010). Αυτή η φράση αποτελεί την πεμπτούσια της διαφοροποίησης της διδασκαλίας προκειμένου όλοι οι μαθητές να βιώνουν αισθήματα επιτυχίας. Η ανταπόκριση της διδασκαλίας στις ανάγκες των μαθητών αποτελεί ζητούμενο της μαθησιακής διαδικασίας, ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή, όπου ο μαθητικός χάρτης των σχολικών τάξεων έχει αλλάξει σημαντικά. Ο εκπαιδευτικός τη σύγχρονη εποχή καλείται να διδάξει σε τάξεις μικτής ικανότητας με διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά, όπου η καθημερινότητα της σχολικής πράξης αποδεικνύεται δύσκολη και απαιτητική. Η αναγκαιότητα της διαφοροποίησης αποτελεί τη μόνη λύση για την επίτευξη των στόχων της διδασκαλίας για όλους τους μαθητές, αρκεί ο εκπαιδευτικός να γνωρίζει πώς να το πράξει και τι να πράττει κάθε φορά. Με άλλα λόγια, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας απαιτεί καταρτισμένους, επιμορφωμένους και εξοικειωμένους με τη φιλοσοφία αυτή εκπαιδευτικούς, με μεράκι, όρεξη κι αγάπη για το μαθητή. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο μάθημα της Γλώσσας σε μαθητές Γ' Δημοτικού περιφερειακού σχολείου των Χανίων σε τάξη μικτής ικανότητας. Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει μια διδακτική πρόταση σε συγκεκριμένη ενότητα της γλώσσας, προκειμένου να αναδειχθούν τα παιδαγωγικά οφέλη από την υιοθέτηση της προσέγγισης αυτής τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για μαθητές καθώς δημιουργούνται πολυδύναμα μαθησιακά περιβάλλοντα. Απαιτείται από τον εκπαιδευτικό μεθοδικότητα, προγραμματισμός και τόλμη να εφαρμόσει παιδοκεντρικές αποτελεσματικές πρακτικές με δικαιοσύνη για το σύνολο των μαθητών.

Η κατανόηση της έννοιας του ρητού στην Ε΄ τάξη του δημοτικού σχολείου: Το νέο εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία των κλασματικών αριθμών και η κριτική αποτίμησή του από τους εκπαιδευτικούς

Περικλειδάκης Γεώργιος

Δρ. Επιστημών Αγωγής

Το κλάσμα είναι από τις πιο δύσκολες μαθηματικές έννοιες που διδάσκονται οι μαθητές στο δημοτικό σχολείο. Από έρευνες έχει προκύψει ότι τα παιδιά τελειώνοντας το δημοτικό αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην κατανόηση της έννοιας του κλάσματος. Τα νοητικά σχήματα των ρητών έχουν ταξινομηθεί στην έρευνα και στη βιβλιογραφία σε πέντε διαφορετικές, αλλά αλληλοσχετιζόμενες διαστάσεις. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν: α) Να διαπιστωθεί εάν το νέο εκπαιδευτικό υλικό (Βιβλίο Μαθητή, Τετράδιο Εργασιών και Βιβλίο Εκπαιδευτικού) εκπονήθηκε με βάση νεότερες θεωρητικές απόψεις, εάν έγινε εφαρμογή σύγχρονης διδακτικής μεθοδολογίας και επιλογή κατάλληλων μαθηματικών δραστηριοτήτων για την κατανόηση από τους μαθητές της Ε΄ δημοτικού των κλασματικών αριθμών β) Να καταγραφούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την επάρκεια και καταλληλότητα του εκπαιδευτικού υλικού στην Ενότητα των κλασματικών αριθμών κατά την πρώτη εφαρμογή του. Για να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα της ποιοτικής ερευνητικής προσέγγισης έγινε ανάλυση του περιεχομένου της ενότητας των κλασματικών αριθμών των νέων σχολικών εγχειριδίων και καταγράφηκαν οι απόψεις και οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών της Ε΄ τάξης, στο πλαίσιο της επιμόρφωσής τους κατά την πρώτη εφαρμογή του νέου υλικού. Η καταγραφή έγινε από τον συγγραφέα που συμμετείχε ως επιμορφωτής στις επιμορφώσεις που διοργανώθηκαν από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε. σε όλη την Κρήτη. Με την παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων θα γίνουν και προτάσεις για την αποτελεσματική διδασκαλία των κλασματικών αριθμών στην Ε΄ δημοτικού.

Αξιοποίηση δικτύου κειμένων από τον νέο φάκελο υλικού για τη νεοελληνική γλώσσα Γ΄ Λυκείου «Εμείς και οι άλλοι» για τη διδακτική προσέγγιση του Ολοκαυτώματος

Σφακιωτάκης Σταύρος

Εκπαιδευτικός ΠΕ02, ΓΕΛ Λιμένος Χερσονήσου
ΜΔΕ Τουρκολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης

Η εισήγηση αφορά στην αξιοποίηση του νέου φακέλου υλικού για την Νεοελληνική Γλώσσα της Γ΄ Λυκείου «Εμείς και οι άλλοι» όσον αφορά στη διδασκαλία του Ολοκαυτώματος. Αρχικά παρουσιάζονται οι παιδαγωγικοί στόχοι που προτείνονται από το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με την οργάνωση εκδηλώσεων μνήμης σχετικών με το Ολοκαύτωμα. Στο νέο αυτό βιβλίο εντοπίζονται τέσσερα κείμενα που μπορούν να σχετιστούν με το θέμα. Αρχικά υπάρχει το παιδαγωγικό κείμενο του Janusz Korczak, με θέμα τον σεβασμό της παιδικής ηλικίας από τους ενήλικες. Το δεύτερο κείμενο είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα «Διαβάζοντας στη Χάννα» και το τρίτο κείμενο μια περιγραφή των προπαγανδιστικών ταινιών που γυρίζονταν στη ναζιστική Γερμανία προετοιμάζοντας το έδαφος για την εξόντωση των Εβραίων. Το τέταρτο κείμενο αφορά την έκδοση στα ελληνικά του ημερολογίου της Άννας Φρανκ σε κόμικ. Η εργασία κλείνει με προτάσεις για την καλύτερη βιωματική προσέγγιση των μαθητών μας με ένα τόσο ευαίσθητο θέμα όπως το Ολοκαύτωμα.

Η θεατρική αγωγή ως παράγοντας κινητοποίησης των μαθητών στη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση με την αξιοποίηση της θεωρίας των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης

Σωτηροπούλου Χριστίνα

Τα τελευταία χρόνια έχουν υπάρξει εντατικές προσπάθειες εισαγωγής του θεάτρου στην εκπαίδευση, τόσο μέσω των Αναλυτικών όσο και μέσω Πολιτιστικών Προγραμμάτων. Επιδίωξη είναι το θέατρο να πάψει να αντιμετωπίζεται ως αμιγώς γνωστικό αντικείμενο και να αποτελέσει παιδαγωγικό μέσο που θα διευκολύνει τη διαδικασία της μάθησης, σε μια προσπάθεια αξιοποίησης του θεάτρου κατά το αρχαίο ελληνικό ιδεώδες. Στην παρούσα εργασία αυτό που μας ενδιαφέρει είναι το πώς μπορεί να εισαχθεί ουσιαστικά το θέατρο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόσφορο έδαφος για την επιδίωξη αυτή δίνουν μαθήματα ανθρωπιστικού κυρίως προσανατολισμού, όπως, εν προκειμένω, τα «Αρχαία Ελληνικά από Μετάφραση». Σκοπός της εργασίας ήταν να διερευνηθεί η ύπαρξη διαφοροποίησης ως προς το παιδαγωγικό κλίμα και τις διαπροσωπικές σχέσεις εντός της σχολικής αίθουσας με τη χρήση των θεατρικών τεχνικών και, δευτερευόντως, η διαφοροποίηση της συμμετοχής των μαθητών συσχετιζόμενη με τον τύπο νοημοσύνης τους. Ως προς τη μεθοδολογία, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε εντάσσεται στο είδος της Μελέτης Περίπτωσης (Case study) και είχε ως αντικείμενο μελέτης της τους μαθητές ενός τμήματος της Α΄ Γυμνασίου σε ιδιωτικό σχολείο της Αθήνας. Για τη συλλογή των ερευνητικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν η «παρατήρηση», η «συνέντευξη» και το «ερωτηματολόγιο». Από τα ευρήματα της έρευνας διαπιστώνεται ότι οι θεατρικές τεχνικές παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος, ενώ υπάρχει αισθητή διαφοροποίηση της συμμετοχής των μαθητών, ειδικά των πιο «αδύναμων». Αναφορικά με τη αύξηση της συμμετοχής και τους Πολλαπλούς Τύπους Νοημοσύνης των μαθητών, φαίνεται να προκύπτει συσχέτιση, αφού οι μαθητές των οποίων η συμμετοχή αυξήθηκε σημαντικά, κατείχαν τύπους νοημοσύνης που επηρεάζονται θετικά από τη χρήση θεατρικών τεχνικών. Πρόταση της παρούσας εργασίας αποτελεί ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων με την αξιοποίηση των θεατρικών τεχνικών και της θεωρίας των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης, ώστε να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για τη διδασκαλία και, επακόλουθα, η εμπλοκή τους σε αυτήν.

Προσεγγίζοντας την ηλιακή ενέργεια με σχέδια εργασίας και κατασκευές, μέσα σε ένα πλαίσιο εκπαίδευσης STEM

Τσαγλιώτης Νεκτάριος

MPhil στην εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στη μελέτη αυτή προσεγγίζονται εφαρμογές της ηλιακής ενέργειας, με παιδιά της Στ' τάξης του δημοτικού σχολείου, μέσα από τη διερεύνηση επιστημονικών εννοιών με σχέδια εργασίας (projects) και στο πλαίσιο της εκπαίδευσης STEM. Μέσα από μια διευρυμένη διδακτική παρέμβαση που διαπλέκεται με ένα θεματικό πανηγύρι επιστήμης, η παρούσα μελέτη εστιάζει σε εφαρμογές παθητικών ηλιακών συστημάτων και στη διερεύνηση εννοιών πάνω στις οποίες βασίζεται η κατασκευή και λειτουργία τους. Ξεκινώντας από μια διδακτικά μετασχηματισμένη ιστορική μελέτη του "ηλιοθερμόμετρου" και των "θερμών κουτιών" ("παγίδες" θερμότητας) του Horacede Saussure (1767), περνάμε στη μελέτη του θερμοκηπίου, στην κατασκευή ηλιακών φούρνων με χαρτόκουτες και απλών ηλιακών συλλεκτών και θερμοσιφώνων (αρχή του θερμοσίφωνα). Οι επιστημονικές έννοιες, που διέπουν τα ενεργειακά αυτά συστήματα και τις κατασκευές, σχετίζονται με το πλαίσιο της μετατροπής και μεταφοράς της ενέργειας (εντός και ανάμεσα στα συστήματα, αντίστοιχα), το διασκορπισμό και την υποβάθμιση, καθώς και με νύξεις για τη διατήρηση. Η διερεύνηση των συστημάτων και των κατασκευών περνά μέσα από το "φακό της ενέργειας" που συγκροτείται από μια σειρά πέντε κομβικών ερωτημάτων: α) ποιο είναι το σύστημα που μας ενδιαφέρει; β) ποιες παρατηρήσιμες αλλαγές συμβαίνουν (δείκτες); γ) πού συμβαίνουν ενεργειακές αλλαγές στο σύστημα; δ) από πού προέρχεται η ενέργεια; και ε) πού πηγαίνει η ενέργεια; Η εκπαίδευση STEM, μέσα από τα σχέδια εργασίας (projects) και τις κατασκευές, εδράζεται πάνω σε ένα πλαίσιο δράσεων των 6 "Ε" ρημάτων: Εμπλέκομαι (προβληματισμός και δέσμευση), Εξερευνώ (χρήση και εφαρμογή εννοιών), Επεξηγώ (τη λειτουργία των συστημάτων), Επανακατασκευάζω (διαρκής διαδικασία κατασκευής και βελτίωσης), Εμπλουτίζω (επίλυση κατασκευαστικών ζητημάτων) και Εκτιμώ (αξιολογώ, αποτιμώ) [6E Learning by Design, ΙΤΕΕΑ]. Η ανάλυση δεδομένων μέσα από μια τεχνική ημιδομημένη συνέντευξης με καρτέλες "πάνω σε συγκεκριμένες περιστάσεις" (π.χ. απεικόνιση ηλιακού φούρνου), πριν και μετά τη διδακτική παρέμβαση, δείχνει μια τάση σημαντικής βελτίωσης στην εννοιολόγηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών των υπό διαπραγμάτευση συστημάτων ή/και κατασκευών.

Προφορική Τοπική Ιστορία και Δημιουργική Γραφή

Τσάτσου-Νικολούλη Σοφία

Υποψ. Διδάκτορας ΠΑΜΑΚ εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στην παρούσα εισήγηση μελετάται η σύζευξη της προφορικής τοπικής ιστορίας με τη δημιουργική γραφή ως πλαίσιο δράσεων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου Προφορικής Ιστορίας της Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίον οι καταγεγραμμένες συνεντεύξεις σε συνδυασμό με άλλες πηγές μπορούν να φέρουν τους μαθητές σε επαφή με την ιστορία του τόπου τους, παράγοντας λόγο, προφορικό και γραπτό, μέσα από ευχάριστες και παιγνιώδεις δραστηριότητες. Ειδικότερα, στην παρούσα εισήγηση, στο θεωρητικό μέρος, προηγείται αποσαφήνιση των όρων προφορική τοπική ιστορία και δημιουργική γραφή και στη συνέχεια, στο πρακτικό μέρος, παρουσιάζονται εν συντομία οι δράσεις του εκπαιδευτικού προγράμματος στις οποίες και πήραν μέρος οι μαθητές της ΣΤ' τάξης 2ου Δημοτικού Σχολείου Περαιάς Θεσσαλονίκης κατά το σχολικό έτος 2018-2019, προκειμένου να γνωρίσουν την ιστορία της Περαιάς, ενός όμορφου, παραθαλάσσιου προαστίου της ανατολικής Θεσσαλονίκης.

Η Πίπη Φακιδομύτη και τα κλάσματα

Χαβάκη Ελευθερία

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ70, Υπ. Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε. Κρήτης

Η Λογοτεχνία είναι η μεγάλη «απούσα» από το ελληνικό σχολείο σήμερα. Είναι γνωστό πια, πως εκτός από την αισθητική απόλαυση, η Λογοτεχνία δίνει στον αναγνώστη τη δυνατότητα να διευρύνει τα πνευματικά του όρια και να γνωρίσει καλύτερα τον ίδιο του τον εαυτό, αλλά και τους άλλους. Για το λόγο αυτό οφείλουμε να ισχυροποιήσουμε την παρουσία της στο ελληνικό σχολείο. Η μέθοδος της συνανάγνωσης μας οδηγεί προς αυτήν την κατεύθυνση. Η σύνδεση της Λογοτεχνίας με όλα τα διδακτικά αντικείμενα του δημοτικού σχολείου, ακόμα και αυτά που παραδοσιακά δε συνδέονται με αυτήν θα μπορούσε να δώσει στη Λογοτεχνία τη θέση που της αξίζει. Η Λογοτεχνία και τα Μαθηματικά είναι δυο εκ διαμέτρου διαφορετικά αντικείμενα και η συνύπαρξη των δύο φαινομενικά «ασύμβατων περιοχών» μέσα σε μια σχολική τάξη θα φάνταζε αν μη τι άλλο κάπως αταίριαστη. Από τη μία πλευρά τα Μαθηματικά πρεσβεύουν την αντικειμενικότητα και την «αλήθεια» της επιστημονικής σκέψης κι από την άλλη η Λογοτεχνία είναι ο χώρος στον οποίο κυριαρχούν η μυθοπλαστική αφήγηση, το φαντασιακό, η πολυσημία, η έκφραση των συναισθημάτων και των βιωμάτων του ανθρώπου. Εύλογα θα αναρωτιόταν κανείς πώς είναι δυνατόν να συναντηθούν μέσα σε μια σχολική οι δύο αυτοί κλάδοι. Στόχος αυτής της εργασίας είναι να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα μιας εφαρμοσμένης διδακτικής συνύπαρξης της Λογοτεχνίας και των Μαθηματικών μέσα στη σχολική τάξη. Με αφετηρία, λοιπόν, το μυθιστόρημα για παιδιά της Άστριντ Λίντγκρεν, Πίπη Φακιδομύτη, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε διδακτικές δραστηριότητες με στόχο να διδάξουμε την έννοια του κλάσματος και την έννοια της κλασματικής μονάδας σε μαθητές της Γ' τάξης του δημοτικού σχολείου.

Ενταξιακή Εκπαίδευση

Διαχείριση συναισθημάτων στην προσχολική τάξη μέσα από ένα πρόγραμμα Παρέμβασης.

Αυγουστάκη Αικατερίνη

MSc στην Ειδική Αγωγή, Ψυχολόγος, Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Μπαδιεριτάκη Μαρία

PhD στην Παιδαγωγική, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε.60, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η προσχολική ηλικία αποτελεί σημαντική αναπτυξιακή περίοδο για κάθε εξελισσόμενο άτομο. Ιδιαίτερα για τα νήπια που εμφανίζουν διαταραχές στην ανάπτυξη και την συμπεριφορά, η περίοδος αυτή είναι κατάλληλη για γόνιμη και αποδοτική παρέμβαση. Το παρόν πρόγραμμα παρέμβασης έγινε σε παιδιά που παρουσίαζαν συμπεριφορικές και συναισθηματικές δυσκολίες στην προσαρμογή, γεγονός που είχε επίπτωση στην λειτουργία ολόκληρης της τάξης. Ένα πρόγραμμα βασισμένο στην κατάκτηση δεξιοτήτων, που θα εφαρμοζόταν για ενδυνάμωση των συγκεκριμένων μαθητών κρίθηκε απαραίτητο από όλους τους εμπλεκόμενους. Ο σχεδιασμός του παρεμβατικού προγράμματος βασίστηκε στις θεωρίες μάθησης και η εφαρμογή του χωρίστηκε σε τρεις φάσεις: Στην πρώτη φάση υποστηρίχθηκε η ιδέα ότι η επίδραση ενός προγράμματος διαχείρισης συναισθημάτων οργανωμένο σε ατομικές και ομαδικές δράσεις σε μαθητές με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες θα βοηθούσε τόσο τους ίδιους όσο και ολόκληρη την τάξη. Στη δεύτερη φάση, δημιουργήθηκε η ανάγκη για την εφαρμογή ενός προγράμματος εξατομικευμένης παρέμβασης σε συγκεκριμένους μαθητές. Σε αυτή τη φάση χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία της λειτουργικής ανάλυσης της συμπεριφοράς των συγκεκριμένων μαθητών. Στην τρίτη φάση προωθήθηκε η ένταξη των μαθητών που είχαν δεχθεί την παρέμβαση στην ολομέλεια της τάξης μέσα από ατομικές και ομαδικές δράσεις. Όλα τα επίπεδα της παρέμβασης υιοθέτησαν το ολιστικό μοντέλο της μάθησης που προϋποθέτει την συμμετοχή και αλληλεπίδραση όλων των εμπλεκόμενων, που στην προκειμένη περίπτωση ήταν οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς καθώς και η σχολική σύμβουλος γενικής αγωγής με την ιδιότητα του κριτικού φίλου. Τα αποτελέσματα της παρέμβασης έδειξαν ότι επιτεύχθηκε η ενδυνάμωση των μαθητών, μειώθηκαν αλλά δεν εξαλείφθηκαν οι προκλητικές συμπεριφορές στο σχολείο και στο σπίτι και το χαοτικό κλίμα της τάξης έγινε περισσότερο διαχειρίσιμο.

Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση Ατόμων με Αναπηρία: Βαδίζοντας από την Ενσωμάτωση στη Συμπερίληψη

Γιγουρτάκη Μαρία

Msc in special education, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Κρήτης, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης, ΠΕ 70

Ο χώρος της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης είναι ένας χώρος με πολλές ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε επίπεδο υποστήριξης και συμπερίληψης των Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες για ισότιμη πρόσβαση στα κοινωνικά αγαθά, χαρακτηρίζουν σε κάθε ανεπτυγμένο κράτος το δείκτη πολιτισμού, πρόνοιας και σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η σύγχρονη τάση που επικρατεί διεθνώς, ως προς την εκπαιδευτική αντιμετώπιση ευάλωτων ομάδων είναι η ανάπτυξη της πολιτικής της συμπερίληψής τους στα γενικά σχολεία, γνωστή και ως συμπεριληπτική εκπαίδευση (inclusion Education). Στα σχολεία της Ειδικής αγωγής εφαρμόζεται ειδικό εξατομικευμένο πρόγραμμα εντατικής και στοχοκατευθυνόμενης παρέμβασης, σε ένα προστατευμένο κοινωνικό και σχολικό περιβάλλον. Το Ειδικό σχολείο ωστόσο εστιάζει στο «τι δεν μπορεί» να κάνει ο μαθητής, κατηγοριοποιώντας και διαχωρίζοντάς τον, με βάση τα ψυχιατρικά ή τα ακαδημαϊκά κριτήρια επιδόσεών του, με συνέπεια τη σημαντική έκπτωση στην αυτοεκτίμησή του. Οι μαθητές στα ειδικά σχολεία αποκτούν χαρακτηρισμό ως «περισσότερο ή λιγότερο λειτουργικοί» και κατατάσσονται σε εκπαιδευτικές βαθμίδες με βάση τις ιδιαίτερες δυσκολίες τους, βιώνοντας παράλληλα στις πλείστες των περιπτώσεων την περιθωριοποίηση ή και το μερικό ή ολικό αποκλεισμό από τα κοινωνικά αγαθά. Σκοπός της εισήγησης είναι να αναλυθεί πού αποσκοπεί η συμπεριληπτική εκπαίδευση σε σχέση με τις διαφορετικές ικανότητες των παιδιών και στην ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στην ισότιμη μεταχείρισή τους, χωρίς διακρίσεις, για αποφυγή του στιγματισμού και της περιθωριοποίησης. Πρέπει να τονίσουμε ότι η συμπεριληπτική εκπαιδευτική πολιτική απαιτεί μετασχηματισμό και αναδιάρθρωση της σχολικής πράξης για τη δημιουργία ενός μαθητοκεντρικού, δημοκρατικού, ισότιμου προς τους μαθητές του, σχολείου.

Η συμπερίληψη μαθητών προσφύγων στο εκπαιδευτικό μας σύστημα: Προκλήσεις και δυνατότητες

Καλέμης Κωνσταντίνος

Phd στην Εκπαίδευση, MA στην Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου, MeD στην Διοίκηση της Εκπαίδευσης, MSc στην Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδασκαλία, Συντονιστής Εκπαίδευσης Προσφύγων, Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης

Κωσταρέλου Άννα

Διευθύντρια 16ου Δημοτικού Σχολείου Αχαρνών

Η παγκόσμια άνοδος του αριθμού των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο υποδηλώνει την ανάγκη εξέτασης των πρακτικών των ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται για επανεγκατάσταση στις χώρες υποδοχής. Στην εργασία μας διερευνάται ο ρόλος της δημόσιας σχολικής εκπαίδευσης και η συμβολή της στην επιτυχή επανεγκατάσταση των παιδιών προσφύγων. Ξεκινάμε με μια εξέταση της αναγκαστικής μετανάστευσης και των δεσμών της με την παγκοσμιοποίηση, και των εμποδίων στην ένταξη που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες. Ακολουθεί μια παρουσίαση σχετικά με τις εκπαιδευτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι πρόσφυγες αλλά και οι σχολικές μονάδες στις οποίες φοιτούν, ενώ παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων από δύο σχολικές μονάδες, που εφαρμόζουν καλές πρακτικές στην παροχή εκπαίδευσης για τους πρόσφυγες μαθητές. Χρησιμοποιώντας τα ευρήματά μας και συνδυάζοντας πορίσματα από την βιβλιογραφία, περιγράφουμε ένα πρότυπο καλής διδακτικής πρακτικής στην εκπαίδευση των προσφύγων. Ολοκληρώνουμε συζητώντας πώς τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα μπορούσαν να διαδραματίσουν πιο ενεργό ρόλο στη διευκόλυνση των μεταβάσεων στην ιθαγένεια για τους πρόσφυγες της νεολαίας, μέσω μιας περιεκτικής προσέγγισης.

Ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση της συμπεριφοράς μαθητή με ΔΕΠΥ και συναισθηματικές δυσκολίες: Μία μελέτη περίπτωσης

Κοκολάκη Ειρήνη

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ΠΕ70ΕΑΕ

Καλέργη Φωτεινή

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής–Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ), αποτελεί μια νευροβιολογική διαταραχή, η οποία χαρακτηρίζεται από ένα επίμονο σχήμα διάσπασης της προσοχής ή/και υπερκινητικότητας και παρορμητικής συμπεριφοράς, ενώ συχνά συνοδεύεται από δυσκολίες στη μάθηση και αισθήματα χαμηλής αυτοεκτίμησης. Η διαχείριση της ΔΕΠΥ μέσα στη σχολική τάξη επηρεάζεται σε καθοριστικό βαθμό από το έργο του εκπαιδευτικού και τη συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό παράλληλης στήριξης. Μέσα από κατάλληλες ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις δύναται ένας μαθητής με ΔΕΠΥ να βελτιώσει τη σχολική του επίδοση, τη συμπεριφορά του καθώς και τις σχέσεις του με τον ίδιο και με τους συμμαθητές του. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει την αποτελεσματικότητα των ψυχοεκπαιδευτικών παρεμβάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαχείριση της συμπεριφοράς παιδιού με ΔΕΠΥ στη σχολική τάξη και να τονίσει τον σημαντικό ρόλο που παίζει η καλή συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικού προσωπικού, του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και του Διευθυντή του σχολείου.

Οι απόψεις των γονέων προσφύγων για την εκπαίδευση των παιδιών τους : Η περίπτωση του Δημοτικού Σχολείου Κρηστώνης

Κουζινόβσκα Χριστίνα

Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, ΠΕ 78

Msc στην Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να αναδείξει ποιες είναι οι απόψεις των γονέων μαθητών/τριών προσφύγων για την εκπαίδευση των παιδιών τους που φοιτούν στο Δημοτικό Σχολείο Κρηστώνης κατά το σχολικό έτος 2019-2020 και διαμένουν στον αστικό ιστό της πόλης του Κιλκίς. Διανύουμε το τέταρτο έτος ένταξης των μαθητών/-τριών προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γίνονται σημαντικές προσπάθειες για να διευκολυνθεί η εμπλοκή των προσφύγων γονέων, παρά τις δυσκολίες που υφίστανται, δεδομένου ότι η επικοινωνία οικογένειας - σχολείου θεωρείται πολύ σημαντική παράμετρος, ιδιαίτερα στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς συμβάλλει στην ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Αποτελεί γεγονός σύμφωνα με την Isik-Ercan (2012) ότι η επικοινωνία και η αντιμετώπιση των γονέων μεταναστών απαιτεί ιδιαίτερη προσέγγιση και διαχείριση, αν ληφθούν υπόψη οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω οικογένειες στη χώρα υποδοχής. Μέσα από ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου ερωτήθηκαν συνολικά 8 γονείς (ένας γονέας του κάθε παιδιού) και διαπιστώθηκε πως η εκπαίδευση των παιδιών τους αποτελεί ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας, δηλώνοντας στην πλειοψηφία τους ευχαριστημένοι από το ένταξη των παιδιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και από το επίπεδο κατάκτησης της Ελληνικής Γλώσσας. Τέλος, βλέπουν την εκπαίδευση εν γένει ως μέσο εξασφάλισης καλύτερου μέλλοντος των παιδιών τους σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα μακριά από τον πόλεμο.

Η σχέση της λεξιλογικής επίγνωσης με την αναγνωστική κατανόηση σε παιδιά με Αναπτυξιακή Δυσλεξία / Αναγνωστικές Δυσκολίες

Μηλαθιανάκη Γιασεμή

Εκπαιδευτικός ΠΕ02, ΜEd, Υποψήφια διδάκτορας University of the Basque Country, UPV/EHU

Arantzazu Lopez de la Serna

Assistant professor at the Faculty of Education of Bilbao in University of the Basque Country, UPV/EHU

Xabier Basogain Olabe

Professor at the Faculty of Engineering in University of the Basque Country, UPV/EHU

Στη συγκεκριμένη μελέτη διερευνάται πώς το λεξιλογικό έλλειμμα μπορεί να αποτελέσει αιτία της φτωχής αναγνωστικής κατανόησης σε μαθητές με Αναπτυξιακή Δυσλεξία ή/και αναγνωστικές δυσκολίες. Η ανάγκη διερεύνησης του συγκεκριμένου προβλήματος προκύπτει από μια σχεδόν αμφιδύναμη τάση να συσχετιστεί ή να αποσυνδεθεί το λεξιλόγιο ως αιτία για την κακή αναγνωστική εμπειρία και κατανόηση στα παιδιά και ως προϋπόθεση για την εμφάνιση των αναγνωστικών δυσκολιών και της Αναπτυξιακής Δυσλεξίας. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι ελλείμματα ή αδυναμίες στη λεξιλογική επίγνωση, μπορούν να δημιουργήσουν εμπόδια στην αναγνωστική ικανότητα και κατανόηση ενός κειμένου, αλλά και της μάθησης γενικότερα και να θέσουν τα παιδιά σε «επικινδυνότητα». Γι' αυτό το λόγο κρίνεται αναγκαίος ο έγκαιρος εντοπισμός γλωσσικών ελλειμμάτων ήδη από την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.

Αξιολόγηση της ορθογραφικής δεξιότητας παιδιού με Βαριά Νοητική Καθυστέρηση: Μια Μελέτη Περίπτωσης

Μηλαθιανάκη Γιασεμή

ΜEd, Υποψήφια διδάκτορας University of the Basque Country, UPV/EHU

Φοδελιανάκης Αντώνιος

Εκπαιδευτικός ΠΕ02, ΜEd, Υποψ. Διδάκτορας University of the Basque Country, UPV/EHU

Arantzazu Lopez de la Serna

Assistant professor at the Faculty of Education of Bilbao in the University of the Basque Country, UPV/EHU

Η παρούσα ερευνητική εργασία, λαμβάνοντας υπόψη της την περιγραφική αλλά και την ορθογραφική αξιολόγηση των ερευνητών για μια μαθήτρια με βαριά Νοητική Καθυστέρηση, Αυτισμό και συνοδά προβλήματα συμπεριφοράς, που φοιτά στην Ε΄ τάξη σε Ε.Ε.Ε.Κ., επιχειρεί να προσπελάσει διερευνητικά τις ορθογραφικές επιλογές της μαθήτριας, δημιουργώντας ένα άτυπο εργαλείο για την αξιολόγηση της ορθογραφίας (ορθογραφική κλείδα). Κατά την δόμηση του συγκεκριμένου άτυπου κριτηρίου, έρεισμα αποτέλεσαν τα συγκεκριμένα ελλείμματα του παιδιού κι έτσι στηριζόμενοι αφενός σε άλλες σταθμισμένες πρακτικές, που αφορούν στο ελληνικό ορθογραφικό σύστημα (ως προς την οργάνωση και χορήγηση του εργαλείου) και αφετέρου στη διδαχθείσα ύλη της Ε΄ τάξης των Ε.Ε.Ε.Κ., προσεγγίστηκαν τόσο σε ποιοτικό όσο και σε ποσοτικό επίπεδο οι ορθογραφικές επιλογές της μαθήτριας. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ποσοτικά και ποιοτικά σοβαρές μειονεξίες σε επίπεδο παραγωγής γραπτού λόγου και την επιβεβλημένη ανάγκη οργάνωσης ενός εξατομικευμένου και στοχευμένου προγράμματος παρέμβασης.

CLIL/EMILE: Ένα μοντέλο βιωματικής εκμάθησης της ξένης γλώσσας για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Τζεβελέκου Μαργιάννα

Ο όρος CLIL (Content and Learning Integrated Learning ή αλλιώς Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας) ή EMILE για τα γαλλικά, είναι μια εκπαιδευτική προσέγγιση που αφορά τη διδασκαλία διαφόρων σχολικών θεμάτων ή θεματικών ενοτήτων μέσω της ξένης γλώσσας. Με αυτό τον τρόπο η μαθησιακή διαδικασία δεν επικεντρώνεται αποκλειστικά στη διδασκαλία του γνωστικού αντικείμενου αλλά ούτε και αποκλειστικά στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Το καινοτόμο στοιχείο αυτού του εκπαιδευτικού μοντέλου είναι ότι ενθαρρύνει έναν ευέλικτο τρόπο γνώσης και σύνθεσης πληροφοριών όπου κοινό, ενεργό ρόλο έχουν το γνωστικό αντικείμενο (πχ. περιβάλλον, θέματα επικαιρότητας κτλ.) και η ξένη γλώσσα. Τα βασικά σημεία της μεθόδου CLIL επικεντρώνονται στους τέσσερις πυλώνες: Επικοινωνία, Πολιτισμός, Περιεχόμενο και Γνώση. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου μπορούν να επωφεληθούν οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες καθώς αυτή η βιωματική μέθοδος προωθεί την ολιστική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης, ενισχύει την αυτοπεποίθηση των μαθητών, βοηθάει στην αυθόρμητη και δημιουργική έκφρασή τους, παράλληλα, ενδυναμώνοντας τις γνωστικές και γλωσσικές τους δεξιότητες και την πολλαπλή νοημοσύνη τους. Στην παρουσίαση πρόκειται να αναλυθούν τα πλεονεκτήματα και οι εφαρμογές της βιωματικής μεθόδου CLIL/EMILE μέσα από διαφοροποιημένα υποδείγματα διδακτικών σεναρίων.

Αλληλοεπικάλυψη, διακριτές διαγνωστικές οριοθετήσεις και η υπόθεση του κλινικού συνεχούς: ο ρόλος των γενετικών και συμπεριφορικών χαρακτηριστικών

Φοδελιανάκης Αντώνιος

Εκπαιδευτικός ΠΕ02, ΜEd, Υποψ. Διδάκτορας University of the Basque Country, UPV/EHU

Romero Andonegui Ainara

Assistant prof., Faculty of Education of Bilbao, University of the Basque Country, UPV/EHU

Basogain Olabe Xabier

Professor, Faculty of Engineering, University of the Basque Country, UPV/EHU

Στην παρούσα εργασία διερευνάται η κοινή γενετική βάση και ο όμοιος συμπεριφορικός φαινότυπος των Νευροαναπτυξιακών Διαταραχών (ΝΑΔ) και των Ειδικών Αναπτυξιακών Διαταραχών Λόγου (ΕΑΔΛ) ή/και Ομιλίας. Υπό το πρίσμα της κοινής γενετικής προδιάθεσης και του πολυδιάστατου ρόλου των συμπεριφορικών χαρακτηριστικών, αναδεικνύεται η υπόθεση ενός κλινικού συνεχούς των ΕΑΔΛ και άλλων συνδρόμων. Πράγματι, η παρουσία μετάλλαξης σε συγκεκριμένους γονιδιακούς τόπους και σε συγκεκριμένα γονίδια, όπως το CNTNAP2 και το DCDC2, έχει συσχετιστεί με αρκετές διαταραχές (ΕΓΔ, ΔΕΠ-Υ και ΔΑΦ), ενισχύοντας την υπόθεση ενός continuum προς περαιτέρωδιερεύνηση. Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη προσδιορισμού πιο διευρυμένων κριτηρίων, με χαρακτηριστικά περισσότερων συνδρόμων, με στόχο την έγκυρη και έγκαιρη διάγνωση, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές αποκλίσεις του κάθε παιδιού και την επιλογή του καλύτερου προγράμματος εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Εκπαίδευση για την αειφορία, καινοτόμα προγράμματα, σχολικές δραστηριότητες

Ενεργοί Πολίτες στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Βασιλάκη Ασπασία

MeD στην Ιστορία Εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός ΠΕ60, Κοινωνιολόγος

Μετά τη Σύνοδο Κορυφής του Ρίο (2012) ξεκινά ο νέος σχεδιασμός ενός προγράμματος με στόχο τη διεύρυνση των όρων που θα επιφέρουν πιο αποτελεσματικά τη βιώσιμη και ανθεκτική πορεία του πλανήτη. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (17 ΣΒΑ) είναι η νέα Ατζέντα (2015-2030) που αναπτύσσεται μέσα από 17 πεδία, τόσο περιβαλλοντικής όσο και κοινωνικής διάστασης. Στο πλαίσιο αυτό η εκπαίδευση δεν αποτελεί απλά μία στόχευση (Ποιοτική Εκπαίδευση- 4ος ΣΒΑ), αλλά και το όχημα με το οποίο θα καλλιεργηθεί η πολιτειότητα των σημερινών μαθητών. Σκοπός της εργασίας μας είναι η παρουσίαση του σχεδιασμού και της εφαρμογής ενός προγράμματος ετήσιας διάρκειας, με θέμα «Ενεργοί Πολίτες στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης», στην προσχολική εκπαίδευση. Η ανάπτυξη του Προγράμματος έγινε παράλληλα με την πορεία του Αναλυτικού Προγράμματος και η εφαρμογή του έγινε βάσει των αρχών της Διαθεματικότητας. Πέρα από τις σημαντικότερες δράσεις στους 17 ΣΒΑ, οι οποίοι επιχειρούν να ενισχύσουν την έννοια της πολιτειότητας, θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε τη σπουδαιότητα της Δικτύωσης, ως καίριας παραμέτρου του τελευταίου στόχου «Συνεργασία για τους Στόχους».

Διδάσκοντας τα παιδιά να σέβονται το περιβάλλον μέσα από την ανακύκλωση

Βογιατζάκη Ειρήνη

Εκπαιδευτικός ΠΕ 87.02, 2^ο ΕΠΑΛ Ηρακλείου

Αγγελάκη Ανθή

MSc στη Συμβουλευτική, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως της ηλικίας τους, θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον σοβαρές περιβαλλοντικές προκλήσεις. Η κατάρτιση σχετικά με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διόρθωση της νοοτροπίας του κοινού, ιδίως των μαθητών του σχολείου, ώστε να εφαρμόσουν αυτές τις αρχές στη ζωή τους, αλλά και στις μελλοντικές επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Σκοπός της παρούσης μελέτης είναι να παρουσιάσει τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά όλων των ηλικιών, από την προσχολική ηλικία έως και τη μεγαλύτερη, μπορούν να ευαισθητοποιηθούν για την προστασία του περιβάλλοντος μέσα από τη διδασκαλία της ανακύκλωσης. Η μεθοδολογία της εργασίας στηρίζεται στη συλλογή δευτερογενών δεδομένων μέσα από άρθρα σε περιοδικά. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της μελέτης η εκπαίδευση στον τομέα της ανακύκλωσης πρέπει να αντιμετωπιστεί από τα πρώτα στάδια της παιδικής ηλικίας και να συνοδεύεται από πρακτικά προγράμματα. Η εκπαίδευση των παιδιών κάθε ηλικίας μπορεί να δημιουργήσει ένα ισχυρό θεμέλιο για τη γνώση και την προσοχή της επόμενης γενιάς σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων για υποστήριξη του Γλωσσικού Γραμματισμού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Πρόταση για εφαρμογή διεπιστημονικού-εκπαιδευτικού προγράμματος

Καλοκύρη Βασιλεία

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, ΜΔΕ στις Σπουδές στην Εκπαίδευση, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ02

Στην εργασία παρουσιάζεται μια πρόταση επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων, με στόχο την κοινή προσπάθεια υποστήριξης του Γλωσσικού Γραμματισμού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η προβληματική της πρότασης στηρίζεται στη θεώρηση ότι η γλωσσική καλλιέργεια, ως απαραίτητη στην κατανόηση και παραγωγή λόγου και ως μέρος της ευρύτερης μόρφωσης των μαθητών/-τριών, πρέπει να επιδιώκεται μέσα από όλα τα μαθήματα και δεν αποτελεί στόχο αποκλειστικώς των φιλολογικών μαθημάτων, χωρίς να υποκαθιστά ειδικότερους στόχους άλλων μαθησιακών αντικειμένων. Επίσης, η πρόταση για υποστήριξη Γλωσσικού Γραμματισμού ανταποκρίνεται στις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις (παιδαγωγική του γραμματισμού), σχετικά με τον Γλωσσικό Γραμματισμό, νοούμενο ως καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων και κριτικού γραμματισμού (κριτικής προσέγγισης των λόγων της κοινωνικο-πολιτισμικής πραγματικότητας). Η ενεργοποίηση των Εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για συστηματικές δράσεις ανάπτυξης Γλωσσικού Γραμματισμού στο πλαίσιο των μαθησιακών αντικειμένων τους καθώς και για συνεργασία μεταξύ τους, προϋποθέτει συστηματική επιμόρφωση στα ζητήματα αυτά. Συνακόλουθα, προτείνεται επιμορφωτικό πρόγραμμα για τους προαναφερόμενους Εκπαιδευτικούς, με βάση θεωρητικές αρχές και μεθοδολογία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, προκειμένου πράγματι να ανταποκρίνεται αυτό στις επιμορφωτικές ανάγκες των Εκπαιδευτικών και να διαμορφώσει πρότυπα ενεργού συμμετοχής των μαθητών. Στο προτεινόμενο πρόγραμμα προβλέπεται σχεδιασμός και υλοποίησή του με τη συνεργασία Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.) ως Εκπαιδευτών Ενηλίκων και ως επιστημονικά αρμόδιων για τις αντίστοιχες ειδικότητες των εκπαιδευτικών. (Αντίστοιχα, αντί των Σ.Ε.Ε., μπορούν να αξιοποιηθούν ανάλογοι ρόλοι στελεχών εκπαίδευσης με αρμοδιότητες επιμόρφωσης και υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου). Στις θεματικές ενότητες του προτεινόμενου προγράμματος, που παρουσιάζονται στην εργασία, περιλαμβάνεται και επιμόρφωση σε «Πρόγραμμα υποστήριξης Γλωσσικού Γραμματισμού» στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, με υποστηρικτικό υλικό και προτάσεις για δράσεις, στο πλαίσιο των μαθησιακών αντικειμένων καθώς και της διεπιστημονικής-διαθεματικής συνεργασίας μεταξύ Εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων. Το Πρόγραμμα αναφέρεται ως παράδειγμα εφαρμογής με τη συνεργασία ειδικοτήτων Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Π.Ε.Κ.Ε.Σ Κρήτης, μεταξύ των οποίων συμμετέχει και η συγγραφέας της παρούσας επιμορφωτικής πρότασης για Εκπαιδευτικούς.

Η πιλοτική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “KROS - Knights for Road Safety” στην Ευέλικτη Ζώνη, ως καλή πρακτική για τη διασφάλιση και προαγωγή της Ποιοτικής Εκπαίδευσης ως στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Κατσαλή Ειρήνη

ΠΕ 70, Διευθύντρια 3^{ου} Δ.Σ Ν.Ψυχικού

Ρέντη Αικατερίνη

ΠΕ 70, 3^ο Δ.Σ Ν.Ψυχικού

Η συμμετοχή στο πιλοτικό δίκτυο σχολείων του προγράμματος “KROS - Knights for Road Safety” εκπαιδευτικών και μαθητικού δυναμικού προκαλεί το ενδιαφέρον για τον εμπλουτισμό εξειδικευμένων γνώσεων, τη διδασκαλία, την έμπνευση και τη συνεργασία για την πρόταση λύσεων σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής και οδικής ασφάλειας. Το ERASMUS+ πρόγραμμα "KROS - Knights for Road Safety", συντονιστής του οποίου αποτελεί το Ι.Ο.ΑΣ. «Πάνος Μυλωνάς», έχει ως σκοπό την εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα οδικής ασφάλειας μέσω της δημιουργίας μιας καινοτόμου ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία παρέχει τους κατάλληλους εκπαιδευτικούς πόρους και εργαλεία, ενώ στο έργο συμμετέχουν 5 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Σχετικά με την εκπόνηση του εν λόγω προγράμματος στο γνωστικό αντικείμενο της Ευέλικτης Ζώνης στη Γ' και Δ' Τάξη του Δημοτικού Σχολείου αντίστοιχα, παρουσιάζεται η επίτευξη των χαρακτηριστικών μιας αποτελεσματικής πρακτικής, καθιστώντας το συγκεκριμένο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα πρόκληση-ευκαιρία για μελλοντική συμμετοχή και άλλων σχολικών μονάδων-μελών της «Ακαδημίας» Οδικής Ασφάλειας, με σκοπό την καλλιέργεια δεξιοτήτων.

Παραγωγή ταινίας: «Αν όχι τώρα... πότε;» ένα πολύτιμο εκπαιδευτικό υλικό και εργαλείο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση

Καλουδιώτη Μαρία

Διευθύντρια Καλλιτεχνικού σχολείου Ηρακλείου/υπεύθυνη προγράμματος
«Νοιάζομαι και δρω», ΠΕ11

Παπαδοπούλου Ευαγγελία

Αναπληρώτρια στην α/θμια εκπαίδευση, ΠΕ 91.01

Η αφόρμηση δόθηκε από τη συμμετοχή του σχολείου στο πρόγραμμα «ΝΟΙΑΖΟΜΑΙ ΚΑΙ ΔΡΩ» το οποίο είχε ως σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών για το περιβάλλον και συγκεκριμένα τη Θάλασσα. Συνεργάστηκαν όλες οι τάξεις του σχολείου από την α' γυμνασίου έως γ' λυκείου. Το αποτέλεσμα ήταν ωφέλιμο πολυεπίπεδα με ισορροπία μεταξύ γενικής, καλλιτεχνικής και κοινωνικής παιδείας. Οι μαθητές πέρασαν στη γνώση, τη δημιουργία, την ανταπόκριση, την καλλιέργεια της ικανότητας μέσω διασύνδεσης με την Τέχνη και τα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος. Δόθηκε η ευκαιρία σε όλους να αναπτύξουν τόσο τις καλλιτεχνικές όσο και γνωστικές δεξιότητες στις κατευθύνσεις που εκπαιδεύονται στο Καλλιτεχνικό Σχολείο, όσο και στις επικοινωνιακές δεξιότητες. Κατά τη δημιουργική διαδικασία γύρω από ένα κοινό άξονα/θέμα συνεργάστηκαν τα τμήματα χορού, εικαστικών, θεάτρου και κινηματογράφου. Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με ποίηση και λογοτεχνία με αυτή τη θεματική. Με την βοήθεια και τον συντονισμό των υπεύθυνων καθηγητών δούλεψαν με συγκέντρωση, υπευθυνότητα και αυτονομία σε όλα τα στάδια της σύνθεσης: αποδελτίωση κειμένων, μακιγιάζ, ζωγραφική, βιντεοσκόπηση- φωτογράφιση της σχολικής δράσης για καθαρισμό της κοντινής παραλίας. Η ικανοποίηση της ανάγκης των εφήβων μαθητών για χειραφέτηση δημιούργησε ένα περιβάλλον που ευνόησε να λειτουργήσουν με δημιουργικότητα, τόλμη και να παρουσιάσουν δικές τους ιδέες. Η έκφραση των παιδιών φάνηκε να απορρέει φυσικά ως ανάγκη ανταπόκρισης στα ερεθίσματα με ένα προσωπικό τρόπο πέραν των μαθημάτων του σχολείου ξετυλίγοντας πιο βαθιά κομμάτια του εαυτού τους. Το όλο εγχείρημα είναι μια μετασχηματιστική διαδικασία που έχει ως αποτέλεσμα τη μάθηση.

Άγκυρες καριέρας και επιλογή επαγγέλματος

Μαρκάκη Στυλιανή

Εκπαιδευτικός, Κ.Ε.Σ.Υ. Ηρακλείου

Νικηφόρου Παρασκευή

Σχολικός Ψυχολόγος

Αντωνίου Θεόδωρος

Εκπαιδευτικός, Κ.Ε.Σ.Υ. Ηρακλείου

Μια επιτυχημένη καριέρα γενικά καθοδηγείται από την ανάγκη για εργασία με νόημα πουταιριάζει στα ενδιαφέροντα, στις δεξιότητες, στις ικανότητες, στα προσωπικά χαρακτηριστικά, στα προσωπικά κίνητρα και στις άγκυρες καριέρας. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της αγκύρων σταδιοδρομίας, δείγματος μαθητών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφερειακής ενότητας Ηρακλείου. Με βάση τα αποτελέσματα, φαίνεται ότι οι μαθητές καθοδηγούνται στην επιλογή επαγγέλματος από όλους τους σχετικούς τύπους των αγκύρων καριέρας. Επιπλέον οι μαθητές συμφωνούν ότι λειτουργούν ως πολύτιμοι προσωπικοί πόροι στην κατανόηση της καριέρας τους. Για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, απαιτείται επαναληπτική και μεγαλύτερης εμβέλειας έρευνα προκειμένου να διερευνηθεί η σταθερότητα και η μετατόπιση των αγκύρων καριέρας των μαθητών του δείγματος. Από την άλλη επιβεβαιώνεται και από την παρούσα μελέτη ότι οι άγκυρες καριέρας αποτελούν ένα απαραίτητο εργαλείο του επαγγελματικού προσανατολισμού, το οποίο διευκολύνει τους συμβουλευόμενους στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές.

Κυκλοφοριακή αγωγή - Διδακτικό σενάριο για Α΄ και Β΄ Δημοτικού

Μαρτίνου Σωτηρία

Phd στην Εκπαίδευση Συντονίστρια ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Ξανθίδου Πηνελόπη

Phd στην εκπαίδευση, Msc στην παιδαγωγική, συντονίστρια ΠΕ70

Το σύνθετο οδικό περιβάλλον σε συσχέτισμό με την οδική ασφάλεια οδηγούν στην εφαρμογή της Κυκλοφοριακής Αγωγής από τα πρώτα σχολικά χρόνια, ώστε να αποφύγουμε τις δυσάρεστες συνέπειες των οδικών τροχαίων ατυχημάτων. Είναι σημαντικό το παιδί αυτής της ηλικίας, να μάθει να κυκλοφορεί στο δρόμο σωστά όχι μόνον ως πεζός, αλλά και ως ποδηλάτης. Στη χώρα μας η πρώτη προσπάθεια για την εισαγωγή της Κυκλοφοριακής Αγωγής στο Δημοτικό ήταν το 1992 και σήμερα ορίζεται ως εισαγωγή της θεματικής ενότητας Κυκλοφοριακή Αγωγή και Οδική Ασφάλεια στο Ωρολόγιο πρόγραμμα των Δημοτικών Σχολείων. Το υλικό που προσφέρεται αναφέρεται στην οδική ασφάλεια με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων, μέσα από τη διαμόρφωση δεξιοτήτων για ασφαλείς μετακινήσεις. Το διδακτικό σενάριο που δημιουργήσαμε απευθύνεται στις τάξεις Α΄ και Β΄ Δημοτικού και προβλέπεται να υλοποιηθεί στις ώρες της ευέλικτης ζώνης.

Το Μινωικό Μονοπάτι στη μεθοδολογία CARE. Ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα, την τοπική ιστορία και τον οικο-πολιτιστικό τουρισμό

Μπουργουτζιάνης Μάριος

Δάσκαλος, Υπ. Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Κρήτης

Μακράκης Βασίλειος

Καθηγητής, Frederick University & Πανεπιστήμιο Κρήτης- Έδρα UNESCO ΤΠΕ στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη θεωρητική τεκμηρίωση για την ανάπτυξη ενός αυτόνομου και ευέλικτου μαθησιακού αντικειμένου – προγράμματος σπουδών (curriculum). Η μεθοδολογία CARE (Μακράκης & Kostoulas-Μακράκης, 2019), συνθέτει τα δεδομένα από τις βιογραφικές αφηγήσεις και δευτερογενή δεδομένα σε ένα ενιαίο πλαίσιο όπου συγκλίνουν η Εκπαίδευση για τη Βιωσιμότητα/Αειφορία με το Βιώσιμο Τουρισμό, την πολιτιστική κληρονομιά και την τοπική ιστορία με τη συμβολή των ΤΠΕ. Παράλληλα ενσωματώνονται σε όλο το πρόγραμμα οι 10 κριτικές δεξιότητες-10 Cs για την προώθηση προς ένα μονοπάτι βιωσιμότητας και οι 6 πυλώνες για την μάθηση και την εκπαίδευση του 21ου αιώνα-6 PLs.

«Τίποτε δε πάει χαμένο»

Μυρωνάκη Άννα

Εκπαιδευτικός ΠΕ0404, 6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου

Σκανδαλάκη Μαρία

Εκπαιδευτικός ΠΕ01, 6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου

Λουλάκη Μαρία

Εκπαιδευτικός ΠΕ0401, 6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου

Η μέθοδος composting και η ανακύκλωση αποτελούν δύο δράσεις διαχείρισης αποβλήτων προς όφελος των ανθρώπων και του περιβάλλοντος. Η μέθοδος composting είναι μια φυσική διαδικασία που μετατρέπει τα οργανικά υλικά σε φυσικό λίπασμα. Οι μαθητές του 6ου Γυμνασίου Ηρακλείου, στα πλαίσια προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, έριξαν τα σκουπίδια στην Τέχνη και έκαναν το πορτρέτο του Νίκου Καζαντζάκη, μια λάμπα από πλαστικά κύπελλα, κόμικς, ένα σκουλήκι αποικοδομητή από εφημερίδες και μέταλλο και έναν ξύλινο κομποστοποιητή για τον κήπο του σχολείου. Ωστόσο οι μαθητές παρουσίασαν ένα μικρό θεατρικό δρώμενο για την πλαστική σακούλα στο Δημαρχείο Ηρακλείου. Το πρόγραμμα τέθηκε σε εφαρμογή κατά το σχολικό έτος 2017-2018 και είχε διάρκεια επτά μήνες. Στόχος του προγράμματος ήταν να παρέχει στον μαθητή περιβαλλοντική ευαισθησία και κριτική σκέψη. Η αξιολόγηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ανώνυμων ερωτηματολογίων. Από τα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε ότι οι μαθητές ευαισθητοποιήθηκαν και κατανόησαν καλά ότι τίποτα δεν πάει χαμένο στη ζωή μας.

Καινοτόμος δράση σε πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων: Δημιουργία ταινίας μικρού μήκους: «Φελίτσια, ένα δρακάκι κάπως διαφορετικό...». Αξιοποίηση των τεχνών στην εκπαίδευση

Περάκη Μακρή Μαρία (Μάνια)

Στα πλαίσια προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων, έχοντας χρονικούς περιορισμούς και αντίξοες συνθήκες, καταφέραμε να δημιουργήσουμε την πρώτη μας κινηματογραφική μαθητική ταινία μικρού μήκους, στο 3ο Νηπιαγωγείο Βουτών, (ολοήμερο τμήμα), με τίτλο «Φελίτσια, ένα δρακάκι κάπως διαφορετικό...» (Διεύθυνση URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rYVuWS-2KPI>). Είναι μια ιστορία για την ξενοφοβία, την διαφορετικότητα και τον σχολικό εκφοβισμό. Η ταινία πήρε τρία Βραβεία - Διακρίσεις το σχολικό έτος 208-19 σε Μαθητικούς Διαγωνισμούς. Η μαθητική ταινία με πρωταγωνιστές και συνδημιουργούς τα νήπια, αποτελεί καινοτόμο σχολική δράση. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο διάχυσης των τεχνών στα σχολεία και να χρησιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικό υλικό για προβολή και αξιοποίηση, σε θέματα πρόληψης ανισοτήτων, ξενοφοβίας, σχολικού εκφοβισμού, σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Παράλληλα μπορεί να προβληθεί ως εκπαιδευτικό και ερευνητικό υλικό σε φοιτήτριες-τες Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής και Προσχολικής Εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων, ως καλή πρακτική και καινοτόμος δράση. Έχει πολλαπλά οφέλη και θετικό αντίκτυπο όχι μόνο στους εμπλεκόμενους μαθητές που συμμετέχουν στην ταινία αλλά και στους απλούς θεατές της ταινίας (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς). Η ταινία αυτή, καταφέρνει να εκπληρώνει τους στόχους της και να ευαισθητοποιεί μικρούς και μεγάλους σε θέματα διαφορετικότητας, σχολικού εκφοβισμού και ξενοφοβίας, όπως έδειξε η ποσοτική έρευνα με ερωτηματολόγιο, που δόθηκε σε 85 φοιτητές/τριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συζητηθούν στην εισήγηση αυτή.

Ο εθελοντισμός στο δημοτικό σχολείο: Το πρόγραμμα «Νοιάζομαι και Δρω»

Πρατσίνη Μαρία

Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΣΕΕ 11ης Ενότητας ΠΕ.Κ.Ε.Σ Κρήτης

Ο εθελοντισμός ως αξία και στάση ζωής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σχολικής κουλτούρας καθώς συνδέει συμπεριφορές και αντιλήψεις, αναδεικνύοντας καθημερινά τον ανθρωπιστικό προσανατολισμό που οφείλει να έχει το σχολείο. Η σύνδεση του εθελοντισμού με την ιδιότητα του ενεργού πολίτη και η διακριτή τους παρουσία στο αναλυτικό πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου, κυρίως στα διδακτικά αντικείμενα της Μελέτης Περιβάλλοντος και της Αγωγής του Πολίτη, καταδεικνύουν ένα αμυδρό ενδιαφέρον ένταξής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έχει διαπιστωθεί, ωστόσο, και επανέρχεται διαρκώς στην εκπαιδευτική επικαιρότητα, η αναγκαιότητα της καλλιέργειας του εθελοντισμού και κατά προέκταση της συστηματικής προετοιμασίας ενεργών πολιτών στο σημερινό σχολείο. Με αφορμή τη συζήτηση που έχει ξεκινήσει για την εισαγωγή νέων διδακτικών αντικειμένων –θεματικών ενοτήτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου, μεταξύ των οποίων αναφέρεται και ο εθελοντισμός, παρουσιάζουμε το καινοτόμο πρόγραμμα «Νοιάζομαι και Δρω», το οποίο έχει λάβει σχετική έγκριση από το Υπουργείο Παιδείας και υλοποιείται από σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα τελευταία πέντε χρόνια σε όλη την επικράτεια. Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της εθελοντικής κοινωνικής προσφοράς, που στοχεύει στην ανάπτυξη της κουλτούρας της ενεργού πολιτεότητας, του εθελοντισμού και της αλληλεγγύης στα παιδιά και στους νέους, καλλιεργώντας πηγαίες και βιώσιμες στάσεις ενεργού κοινωνικής προσφοράς με βιωματικές προσεγγίσεις. Μάλιστα, η εμπειρία που αποκτήθηκε μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος μπορεί να αποτελέσει παρακαταθήκη για τις υπό σχεδίαση εκπαιδευτικές πολιτικές και την εισαγωγή νέων θεματικών ενοτήτων στο δημοτικό σχολείο.

«Από την Προϊκόννησο στην Ερέτρια»

Φραγκομανώλη Σταυρούλα

Φιλολόγος (ΠΕ02) Γυμνάσιο Ερέτριας

Στο πλαίσιο πολιτιστικού προγράμματος, οι μαθητές του γυμνασίου Ερέτριας πραγματοποιούν κατά τη σχολική χρονιά που διανύουμε, 2019-2020, το πόνημα «Από την Προϊκόννησο στην Ερέτρια». Σκοπός αυτού είναι να γνωρίσουν τα ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με την μικρασιατική καταστροφή και με τον ερχομό και την ένταξη των Γαλλιμιτών προσφύγων στην Ερέτρια μετά τον βίαιο ξεριζωμό τους από τη νήσο του Μαρμαρά. Επίσης, η αναζήτηση και η διάσωση των παραδόσεων τους από τις χαμένες πατρίδες και η προσπάθεια ενσυναίσθησης των προσφυγικών εμπειριών και βιωμάτων. Επιδιωκόμενα είναι και η καλλιτεχνική έκφραση και παραγωγή, η εξοικείωση με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (Τ.Π.Ε), το «άνοιγμα» του σχολείου και η προσπάθεια μεταλαμπάδευσης της αποκτηθείσας γνώσης από τους μαθητές προς την τοπική κοινωνία και τους φορείς. Με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, την διερευνητική μάθηση, την ολιστική και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης εκπαιδευτικοί και μαθητές μελετούν, μαθαίνουν, αισθάνονται, δημιουργούν, επικοινωνούν. Επικοινωνούν και με σχολεία και παράγοντες διπλανών χωριών στα οποία εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες από τα γειτονικά χωριά της Γαλλιμής στο νησάκι του Μαρμαρά και τα οποία απεικονίζονται να προστατεύονται από την Παναγία που έφεραν μαζί τους, την Παραβουνιώτισσα, σε εικόνα της που βρίσκεται στον εξωτερικό χώρο του ομώνυμου ναού στην Ερέτρια. Τέλος, από τα μέχρι σήμερα πεπραγμένα, την έρευνα, δηλαδή, και τα πολυτροπικά κείμενα, τις συνεργασίες και τις παρουσιάσεις, τις συνεντεύξεις και τις ξεναγήσεις στους προσφυγικούς συνοικισμούς, την κατασκευή φυλλαδίων και σελιδοδεικτών, καρτών και ημερολογίων, την γραφή λογοτεχνικών κειμένων, δρωμένων, ολιγόλεπτων ταινιών, τις αποδόσεις προσφυγικών τραγουδιών και χορών, την δημιουργία πολιτικών γλυκών, οι μαθητές ανατροφοδοτούνται θετικά και συνεχίζουν. Τα σχολικά βιβλία και η ιστοσελίδα του Ιερού Ναού Παναγίας Παραβουνιώτισσας αποτελούν κυρίως τα γνωστικά τους εφόδια.

Η μάθηση ως απάντηση στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων: Η πρόταση του «πακέτου μάθησης και συνδημιουργικότητας»

Χαρίτωνος Μαρίνα

ΜΑ στην Νεοελληνική Φιλολογία Φιλόλογος

Γρηγορίου Μαριάννα

Μsc στην Ενιαία Εκπαίδευση και Τεχνολογία Σύμβουλος Υποστηρικτικής Τεχνολογίας

Γαβριήλ Έφη

ΜSc στην Κοινωνική Ανθρωπολογία Εκπαιδευτικός

Κοινωνικά προβλήματα, όπως η ανεργία και οι αποκλεισμοί, τα χαμηλά ποσοστά απασχολησιμότητας και επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, μπορούν, αναμφίβολα, να βρουν τη λύση τους στον ίδιο τον άνθρωπο. Επενδύοντας στον άνθρωπο, μπορεί να επέλθει η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Βασικό παράγοντα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων απαραίτητων για την κοινωνική και επαγγελματική πρόοδο αποτελεί η εκπαίδευση. Απαιτείται λοιπόν, η παραγωγή αποτελεσματικού εκπαιδευτικού υλικού και προγραμμάτων με συμμετοχή οικονομικών και κοινωνικών φορέων, διασυνδέοντας την εκπαίδευση (τυπική και μη τυπική) με την εργασία και κατ' επέκταση με την κοινωνία. Αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις της εποχής, το πρόγραμμα «Boosting Employability and Entrepreneurship via Centres of Learning and Co-operative Creativity» (B2ECloC) – www.cocreate2learn.eu, αναπτύσσει ένα καινοτόμο πακέτο Μάθησης και Συν-δημιουργικότητας - «Learning and Co-Creativity Product Package». Το εργαλείο αυτό, υποστηρίζει τον άνθρωπο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο και στην καλλιέργεια δυνατοτήτων αξιοποίησης της γνώσης και της καινοτομίας στην καθημερινή ζωή, ως πολίτης, ως μαθητής, ως εργαζόμενος. Το πακέτο διδακτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού, περιλαμβάνει μαθήματα-δραστηριότητες ρομποτικής, σχεδιασμού ψηφιακών εκπαιδευτικών παιχνιδιών και μαθήματα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων (π.χ., κριτική σκέψη, συνεργασία, προσαρμοστικότητα και επίλυση προβλημάτων) και είναι βασισμένο σε καινοτόμες μεθόδους συν-δημιουργικής μάθησης. Επιπλέον, το πακέτο συνοδεύεται από προτεινόμενες δραστηριότητες και οδηγό εκπαιδευτή μεγιστοποιώντας την αποτελεσματικότητά του. Το εν λόγω εκπαιδευτικό εργαλείο σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας τα οποία τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα διασύνδεσης της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με την κοινωνία, την κατάρτιση και την αγορά εργασίας.

Σχολείο και κοινωνία

Διαχείριση περιστατικών βίας σε δημόσια σχολεία Β/θμιας εκπαίδευσης

Αρβανιτάκης Ιωάννης

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε Εκπαιδευτικής Ηγεσία, Μάνατζμεντ και Νέες
Τεχνολογίες, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες στα δελτία ειδήσεων και στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης φαινομένων βίας στα σχολεία που μπορεί να περιλαμβάνουν απειλές με χρήση όπλων, σωματικές βλάβες, ψυχολογικούς εκβιασμούς, οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν σοβαρό τραυματισμό των μαθητών ή σε κάποιες περιπτώσεις έχουν οδηγήσει ακόμα και σε θάνατο. Ένα σχολείο θα πρέπει λοιπόν να είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει τέτοιες καταστάσεις και τελικά να διαθέτει έναν μηχανισμό «Διαχείρισης κρίσεων». Πολλές φορές οι ίδιες μέθοδοι/τεχνικές έχουν διαφορετικά αποτελέσματα σε περιπτώσεις που αρχικά φαίνονται ταυτόσημες, αλλά τελικά θα πρέπει να τις διαχειριστούμε με διαφορετικό τρόπο. Θα ήταν λοιπόν μεγάλο λάθος να πιστεύει κανείς πως μπορεί να υπάρξει ένας «οδηγός γενικής χρήσης» ο οποίος θα εφαρμόζεται κάθε φορά όταν η κατάσταση παρεκτρέπεται. Σκοπός της μελέτης είναι να αναδειχθούν κινήσεις που μπορούν να γίνουν από την πλευρά του σχολείου και ποια μέτρα θα μπορούσαν να παρθούν για την όσο το δυνατόν καλύτερη διαχείριση περιπτώσεων βίας.

Ηλεκτρονικές συσκευές και τυχερά παιχνίδια: Δυο σύγχρονες μάστιγες

Γλαμπεδάκης Αντώνης

Ηλεκτρονικός Μηχανικός T.E., MSc, Διευθυντής REDCOASTInt.

Κούζιλος Γιώργος

Μηχανολόγος Μηχανικός, Χημικός Μηχανικός, Phd, MSc, MA, Χημείο Στρατού

Γλαμπεδάκης Μιχάλης

Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Διάφορα άρθρα αναφέρουν ότι τα τυχερά παιχνίδια συναρπάζουν τους οπαδούς τους όσο ενοχλούν τους κριτικούς τους. Στηρίζονται στη βαθιά επιθυμία του ανθρώπου να διακινδυνεύσει και στην ελπίδα του να κερδίσει μεγάλα χρηματικά ποσά. Άλλες αρθρογραφίες γράφουν ότι 500 παιδιά έχουν νοσηλευτεί στο νοσοκομείο Παίδων λόγω εθισμού σε ηλεκτρονικές συσκευές και ότι κάποια παιδιά εμφανίζουν ακόμα και προβλήματα στην απομνημόνευση, στη γλώσσα και στα τεστ αντίληψης, συγκριτικά με παιδιά που δεν περνούν πολύ χρόνο μπροστά στις οθόνες. Αυτός ήταν ο λόγος που διενεργήσαμε μια πανελλαδική έρευνα στα τέλη του Μαΐου 2019 σε νέους 15-30 χρονών και μελετήσαμε την αντιμετώπιση των τυχερών παιχνιδιών και των ηλεκτρονικών συσκευών από τους νέους της ευάλωτης αυτής ηλικίας. Η μελέτη και η συμπερασματολογία της είναι μαθηματική και αριθμητική και στοιχεία της παρουσιάζονται στην εισήγηση μας. Το δείγμα των 1500 περίπου νέων είναι μαθηματικά ισχυρό και στο 95% έδωσε διάστημα εμπιστοσύνης 2,56. Η έρευνα ήταν ηλεκτρονική με σχεδόν μηδενικό αποτύπωμα. Μελετήθηκε και παρουσιάζεται ο πληθυσμός των νέων που ασχολείται με τυχερά παιχνίδια και ηλεκτρονικές συσκευές, το μορφωτικό τους επίπεδο και η σχέση τους με το αντίστοιχο των γονέων/κηδεμόνων τους, η ηλικία πρώτης επαφής, η ένταση του εθισμού, η πίστη για δυνατότητα απεξάρτησης, η επιθυμία, η προσπάθεια και η επιτυχία απεξάρτησης, η εκ νέου εξάρτηση και τέλος τα χρήματα που ξοδεύουν τον μήνα και το έτος στις εξαρτήσεις τους.

Το Μουσικό Σχολείο Λασιθίου ως πυλώνας ανάπτυξης, πολιτειότητας και πολιτιστικής διπλωματίας

Δροσουλάκης Κωνσταντίνος

Msc Cultural Management εκπαιδευτικός ΠΕ79.01

Η ύπαρξη Μουσικού Σχολείου σε μια περιοχή, ένα νομό, θεωρείται από πολλούς εκπαιδευτικό και πολιτιστικό «must»!... και για κάποιους άλλους, ως εκ τούτου, «εργαλείο» προώθησης, προσωπικής, πολιτειακής, πολιτικής, τοπικιστικής, ψηφοθηρικής ή ακόμα και οικονομικής σταδιοδρομίας. Αναλύοντας τις προθέσεις των πρώτων, στην ερώτηση «γιατί;» διαπιστώνει κανείς ότι για η μεγάλη πλειοψηφία κινείται σε νεφέλωμα πλήρους παραπληροφόρησης ή/και άγνοιας, ενώ οι για τους «κάποιους άλλους», το νεφέλωμα τους πυροδοτεί την όρεξη για εισβολή και υποκίνηση προς τα ίδια συμφέροντά τους. Τελικά, υπάρχει κάποιος λόγος που ναπροσδίδει στην ύπαρξη Μουσικού Σχολείου το χαρακτηρισμό «must»; Η παρούσα εισήγηση καταπιάνεται με το Μουσικό Σχολείο Λασιθίου (που δεν λειτούργησε πεισματικά μέχρι σήμερα) και το τοποθετεί στο κάδρο των βασικών πυλώνων ανάπτυξης της περιοχής του νομού Λασιθίου, προτείνοντάς το ως σημαντικό «εργαλείο» αειφορίας, πολιτειότητας και πολιτιστικής διπλωματίας, επιχειρώντας ταυτόχρονα να δημιουργήσει συνθήκες συζήτησης γύρω από την αρχιτεκτονική τη χωροταξία την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Η Δημόσια Δωρεάν Εκπαίδευση τον καιρό της κρίσης: Μια προσπάθεια σκιαγράφησης των ρευμάτων που διεκδικούν τη διαμόρφωση του μέλλοντός της

Ιωάννης Κανέλλος

Phd, MSc στην εκπαίδευση, εκπαιδευτικός ΠΕ03

Η Δημόσια Δωρεάν Εκπαίδευση (ΔΔΕ) αποτελεί μια σπουδαία κατάκτηση των εργαζομένων. Είναι ο θεσμός που επέτρεψε, ως ένα βαθμό, σε μη προνομιούχα, από οικονομική άποψη, κοινωνικά στρώματα να αποφοιτήσουν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι η ΔΔΕ συνετέλεσε στην αύξηση της κοινωνικής κινητικότητας. Όμως η οικονομική κρίση έθεσε σοβαρά ερωτήματα για το μέλλον της ΔΔΕ. Ήδη πριν από την κρίση είχαν αναπτυχθεί διάφορα ιδεολογήματα σχετικά με το μέλλον της ΔΔΕ. Εμφανίσθηκαν ρεύματα που υποστήριζαν νέες «αποτελεσματικότερες διδακτικές μεθόδους» με ταυτόχρονη «αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου». Σε τελική ανάλυση, φαίνεται ότι υπάρχει ένα ρεύμα σκέψης το οποίο υποστηρίζει ότι το καθοριστικό στοιχείο στην παραγωγικότητα και αποδοτικότητα της ΔΔΕ είναι η ποιότητα της. Με άλλα λόγια άμεσα υπεύθυνοι για ότι συμβαίνει είναι εκπαιδευτικοί. Ένα άλλο ρεύμα σκέψης, χωρίς να παραβλέπει τον ρόλο των εκπαιδευτικών υποστηρίζει ότι το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται η ΔΔΕ είναι ο καθοριστικός παράγοντας. Η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει οξύνει τη διαπάλη των ιδεών και ιδιαίτερα τη σύγκρουση των δυο ρευμάτων που αναφέραμε. Στην παρούσα εργασία γίνεται απόπειρα να προσεγγισθεί το ζήτημα αυτό με στήριγμα τη διαλεκτική ανάλυση του προβλήματος λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις σημαντικών διανοητών όπως π.χ. οι Michael Apple, Martin Carnoy κ.α.

Ο εθισμός των νέων 15-30 χρονών σε αλκοόλ και καπνικά προϊόντα? δυο ύπουλοι κίνδυνοι

Κούζιλος Γιώργος

Μηχανολόγος Μηχανικός, Χημικός Μηχανικός, Phd, MSc, MA, Χημείο Στρατού

Γλαμπεδάκης Αντώνης

Ηλεκτρονικός Μηχανικός T.E., MSc, Διευθυντής REDCOASTInt.

Γλαμπεδάκης Μιχάλης

Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Οι νέοι σε όλον το κόσμο αντιμετωπίζουν προκλήσεις που προέρχονται από το οικογενειακό, το φιλικό, το κοινωνικό και το επαγγελματικό περιβάλλον τους αλλά και από τα κοινωνικά δίκτυα και τα ΜΜΕ. Πολλές από αυτές είναι καλοπροαίρετες και χρήσιμες και δημιουργούν άμιλλα και συναγωνισμό θέτοντας καλούς και υψηλούς στόχους. Άλλες όμως είναι επιβλαβείς και επικίνδυνες? τέτοιες είναι οι προτροπές από "γνωστούς" και "φίλους" ή από τη διάθεση των ίδιων των νέων να ξεφύγουν από την καθημερινότητα και να ανακαλύψουν "νέους κόσμους", νέες χαρές και απολαύσεις. Πολλές φορές και οι ίδιοι οι γονείς είτε λόγω αδιαφορίας ή άγνοιας είτε λόγω υπερπροστατευτισμού τους κατευθύνουν στην αναζήτηση νέων ενδιαφερόντων, πολλά από τα οποία οδηγούν σε καταστροφικούς εθισμούς όπως το αλκοόλ, το κάπνισμα, τα ναρκωτικά, τα τυχερά παιχνίδια, οι ηλεκτρονικές συσκευές και άλλα. Η παρούσα εισήγηση αποτελεί παρουσίαση πραγματικών στοιχείων που συλλέχθηκαν από πανελλαδική έρευνα που διενεργήθηκε στα τέλη του Μαΐου 2019 σε νέους 15-30 χρονών. Το δείγμα ήταν μαθηματικά ισχυρό και στο 95% έδωσε διάστημα εμπιστοσύνης 2,56. Η έρευνα ήταν ηλεκτρονική με σχεδόν μηδενικό αποτύπωμα. Παρουσιάζονται αριθμητικά στοιχεία του εθισμού των νέων σε πλήθος, τάση και ένταση. Συσχετίζεται η συμπεριφορά των νέων με την αντίστοιχη συμπεριφορά του στενού περιβάλλοντός των, το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων/κηδεμόνων με το αντίστοιχο των ιδίων και μελετάται η επίδραση του φιλικού και εργασιακού περιβάλλοντος. Παρουσιάζονται επίσης οι απόψεις των ιδίων των νέων για τον εθισμό τους, την επιθυμία, την προσπάθεια και την επιτυχία απεξάρτησης καθώς και εκ νέου εξάρτηση. Τέλος, παρουσιάζονται στοιχεία των χρημάτων που δαπανούν οι νέοι στα εθιστικά προϊόντα. Τα παραπάνω στοιχεία αναλύονται σε ηλικιακές ομάδες.

Σεισμικός κίνδυνος και σχολική κοινότητα – Δημιουργώντας ένα ασφαλές σχολείο

Λίβα Άννα

Εκπαιδευτικός ΠΕ87.05, Υπεύθυνη Τομέα Υγείας Πρόνοιας και Ευεξίας στο 2^ο Ε.Κ.
Ηρακλείου, MSc

Βογιατζάκη Ειρήνη

MSc στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας, MSc στην Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση
Εκπαιδευτικών, Εκπαιδευτικός ΠΕ 87.02, Εκπαιδευτρια ενηλίκων

Η Ελλάδα από άποψη σεισμικότητας, κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρώπη και την έκτη θέση σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Κρήτη βρίσκεται στο νησιωτικό τόξο του Νοτίου Αιγαίου και ως εκ τούτου, ο σεισμικός κίνδυνος είναι υπαρκτός. Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι σχολικές μονάδες αρκετές φορές πλήττονται από σεισμούς και άλλες φυσικές καταστροφές. Υποχρέωση της Πολιτείας είναι η ασφάλεια και προστασία των μαθητών που φιλοξενούνται σε αυτές και αποτελούν μία ευάλωτη ομάδα πληθυσμού. Η κοινωνική απαίτηση για ασφαλές σχολείο αυξάνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο. Εκτός όμως από τις τοπικές κοινωνίες, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους μαθητές, η ασφάλεια της σχολικής κοινότητας έχει αναγνωριστεί ως προτεραιότητα για το μετά το 2015 πλαίσιο ενεργειών μείωσης του κινδύνου καταστροφών σε παγκόσμιο επίπεδο. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας σε ότι αφορά το σεισμικό κίνδυνο και ποια είναι τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για τη δημιουργία ενός ασφαλούς σχολείου. Η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι η ανασκόπηση της ελληνικής και της διεθνούς βιβλιογραφίας. Σε ότι αφορά τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας, είναι φανερό ότι αποτελεί αναγκαιότητα ο Σχεδιασμός Εκτάκτων Αναγκών στο Σχολικό Περιβάλλον.

Αμβλύνοντας τις συνέπειες του κοινωνικού αποκλεισμού: το παράδειγμα της προσβασιμότητας των παιδιών προσφύγων στα συστήματα υγείας και εκπαίδευσης.

Μπεχλιβάνη Ευαγγελία

Μπεχλιβάνη Νικολέτα

Οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και διαθέτουν ορισμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά που οδηγούν σε διακρίσεις και ανισότητες. Ο κοινωνικός αποκλεισμός έχει κοινωνικό κόστος (ρατσιστική βία, παιδική εγκληματικότητα, ναρκωτικά), πολιτικό κόστος (αναξιοπιστία πολιτικής, άνοδος νεοφασισμού), πολιτιστικό/ηθικό κόστος (ματαιώση, ανασφάλεια, θυμός, απομόνωση), άμεσο οικονομικό κόστος (επιβάρυνση συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας, ασφάλισης, σωφρονισμού). Σύμφωνα με το ν. 4430/2016, άρθρ. 2&8, μεταξύ των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων είναι οι πρόσφυγες / αιτούντες άσυλο και οι μετανάστες. Σήμερα, ο πληθυσμός των αναγκαστικά εκτοπισμένων έχει φτάσει τα υψηλότερα επίπεδα που έχουν καταγραφεί ποτέ: Από τους 68,5 εκατομμύρια βίβια εκτοπισμένους ανθρώπους, 25,4 εκατομμύρια είναι πρόσφυγες και πάνω από τα μισά είναι παιδιά. Η προσφυγική κρίση συνδέεται με ανθρώπινες απώλειες, ασυνόδευτους ανήλικους, 'εξαφάνιση', εκμετάλλευση, διακίνηση χιλιάδων προσφυγόπουλων. Στα παιδιά πρόσφυγες η γενική ευαλωτότητα (ανηλικότητα) επιβαρύνεται από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ειδικής ευαλωτότητας και για το λόγο αυτό έχουν ειδικές ανάγκες κατά την απόλαυση του δικαιώματος στην υγεία και την εκπαίδευση ενώ αντίστοιχα δημιουργούνται ειδικές υποχρεώσεις στα κράτη υποδοχής. Η εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα υπέρβασης των κοινωνικών ανισοτήτων, να συμβάλλει στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της σχολικής διαρροής. Στο πλαίσιο της πολιτικής ένταξης, η εκπαίδευση απευθύνεται ακόμη και σε παιδιά με ελλιπή δικαιολογητικά ενώ αξιοποιείται για την ενημέρωση-ευαισθητοποίηση-καταπολέμηση ξενοφοβίας και ρατσισμού αλλά και για την ομαλή προσαρμογή στην ελληνική κοινωνία μέσα από την ανάπτυξη ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (τάξεις υποδοχής, δομές υποδοχής εκπαίδευσης προσφύγων). Το δημόσιο σύστημα υγείας σύμφωνα με τον κώδικα μεταναστευτικής πολιτικής αλλά και τη Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες δεν αποκλείει αλλά αντίθετα παρέχει υπηρεσίες ακόμη και σε πολίτες τρίτων χωρών που δε διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και εισάγονται με τη διαδικασία του επείγοντος αλλά και σε ανήλικα προσφυγόπουλα.

Ο ρόλος του σχολείου στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη των προσφύγων μαθητών: εφαρμογή ενός προγράμματος ψυχοκοινωνικής παρέμβασης

Νικηφόρου Παρασκευή

Ψυχολόγος, MA, MSc Κλινικής Ψυχολογίας, PhD(c) Σχολικής Ψυχολογίας

Μαρκάκη Στυλιανή

Εκπαιδευτικός, 5^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου

Αντωνίου Θεόδωρος

Εκπαιδευτικός, Κ.Ε.Σ.Υ. Ηρακλείου

Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι προσφυγικές ροές προς την Ελλάδα, γεγονός που έχει προκαλέσει έντονο προβληματισμό. Οι διεθνείς μελέτες για τα παιδιά προσφύγων δείχνουν υψηλά επίπεδα συναισθηματικών και συμπεριφορικών δυσκολιών λόγω επαναλαμβανόμενων τραυματικών εμπειριών. Αν και οι εκπαιδευτικοί αποτελούν τους πρώτους ενήλικες που μπορεί να εντοπίσουν τις ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες των παιδιών, καλούνται να δημιουργήσουν ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον ασφαλές και σταθερό, να τους παρέχουν συναισθηματική υποστήριξη και να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά να μάθουν πώς να αναπτύξουν σχέσεις φροντίδας, να οικοδομήσουν ελπίδες και να ενταχθούν ομαλά στο νέο περιβάλλον. Οι περισσότερες μελέτες παρουσιάζουν δεδομένα για την ψυχική υγεία των παιδιών μετά την εγκατάστασή τους στη χώρα υποδοχής ενώ απουσιάζουν οι απαραίτητες γνώσεις και τεχνικές που θα συμβάλλουν στη βελτίωση των παραπάνω αναφερόμενων δυσκολιών. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση η δημιουργία και η εφαρμογή ενός προγράμματος ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για τους πρόσφυγες μαθητές δημοτικών σχολείων.

Μουσείο, Σχολείο, Εκπαίδευση

Πλατάκη Δήμητρα

Msc Επιστήμες Αγωγής-Ειδική Εκπαίδευση,
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 60

Το μουσείο και το σχολείο αποτελούν πεδία μάθησης, τα οποία μπορούν να διαμορφώσουν ένα κοινό πλαίσιο εκπαίδευσης και να εφαρμόσουν παιδαγωγικές πρακτικές που ξεκινάνε στο σχολείο και συνεχίζονται σε ένα μουσείο. Το μουσείο ως θεσμός σήμερα αποτελεί ένα περιβάλλον άτυπης μάθησης, το οποίο προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες για τη βιωματική προσέγγιση της ιστορίας. Ευκαιρίες τις οποίες το σχολείο μπορεί να επωφεληθεί, αν δημιουργήσει το κατάλληλο πεδίο προσέγγισης στα πλαίσια της μουσειακής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα μουσειακής εκπαίδευσης αναδεικνύουν τον εκπαιδευτικό ρόλο του μουσείου και δίνουν το έναυσμα στο σχολείο να ανοίξει ένα παράθυρο έξω από τα περιορισμένα πλαίσια των σχολικών κτιρίων. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με πεδία εφαρμογής το σχολείο και το μουσείο, δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να εξερευνήσουν και να ανακαλύψουν τον πλούτο της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Ο Μινωικός πολιτισμός αποτελεί ένα μακρινό αλλά και πολύ ενδιαφέρον κομμάτι της ιστορίας μας. Αρκετά συχνά όμως οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των σχολείων στα μουσεία καταλήγουν ανούσιες, κουραστικές και βαρετές για τα παιδιά που δεν καταλαβαίνουν την αξία αυτών που καλούνται να δουν. Στα πλαίσια αυτά η παρούσα εργασία παρουσιάζει το πρόγραμμα «Μινωίτες στο σχολείο», που αποτελεί μια πρόταση γνωριμίας της Μινωικής ιστορίας από μαθητές του Νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού σχολείου και περιλαμβάνει ιδέες και δράσεις εφαρμογής. Οι μαθητές λοιπόν γίνονται «μικροί ιστορικοί» ψάχνοντας για πληροφορίες, κάνοντας συγκρίσεις με τη σύγχρονη εποχή, παίρνοντας ιδέες από αυτόν τον τόσο μακρινό αλλά και συνάμα τόσο κοντινό πολιτισμό. Τα παιδιά χρησιμοποιώντας βιβλία, εικόνες, υλικά εικαστικών αλλά και φύλλα εργασίας που σχεδιάστηκαν ειδικά για το πρόγραμμα, θα μπορέσουν να διεισδύσουν στην ιστορία του τόπου τους και να εμπλουτίσουν τη ζωή τους μέσα από αυτή. Σκοπός αυτού του προγράμματος είναι όχι μόνο η γνωριμία και η εξοικείωση των παιδιών με τον κόσμο των Μινωιτών αλλά και η ανάπτυξη αισθημάτων, όπως ο σεβασμός και η εκτίμηση απέναντι στην ιστορία μας και την κληρονομιά μας. Αναλύεται η πορεία του προγράμματος, που περιλαμβάνει δράσεις αρχικά στο σχολείο, όπως συγκέντρωση, παρατήρηση και καταγραφή πληροφοριών και συνεχίζει με δράσεις μέσα στο μουσείο, όπως εξερεύνηση, καταγραφή και αναπαράσταση συγκεκριμένων εκθεμάτων. Τέλος το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με δράσεις όπου οι μαθητές θα μπορούν να εκφράσουν εντυπώσεις, συναισθήματα και εικόνες, όπως είναι το θεατρικό παιχνίδι, τα εικαστικά, η μυθοπλασία, η δραματοποίηση. Επίσης παρουσιάζεται αναλυτικά η σύνδεση του προγράμματος με τις μαθησιακές περιοχές του αναλυτικού προγράμματος. Τέλος διατυπώνονται συμπεράσματα για τα συνολικά οφέλη, που ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα μουσειακής εκπαίδευσης, μπορεί να προσφέρει στο σχολικό γίγνεσθαι.

Δομές και θεσμοί εκπαίδευσης

Δημιουργία Πλαισίου Οργάνωσης Σχολικής Ζωής σύμφωνα με την ΚΥΑ 79942/ΓΔ4/21-05-2019

Αρβανιτάκης Ιωάννης

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε Εκπαιδευτικής Ηγεσία, Μάνατζμεντ και Νέες Τεχνολογίες, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Το ΥΠΑΙΘ όπως περιγράφεται και στην εισηγητική έκθεση της ΥΑ 79942/ΓΔ4/21-05-2019 εισάγει το «Πλαίσιο οργάνωσης σχολικής ζωής», που καταρτίζεται και με τη συνεργασία των μαθητικών κοινοτήτων κάθε σχολείου. Μέσω της εμπλοκής και των μαθητών/-τριών στη διαμόρφωση αυτού του πλαισίου κανόνων, καλλιεργείται η συμμετοχική ευθύνη και ενθαρρύνεται η αυτενέργεια, η κριτική σκέψη και ο δημοκρατικός διάλογος για την από κοινού λήψη αποφάσεων και ανάπτυξη δράσεων. Το «Πλαίσιο οργάνωσης σχολικής ζωής» έρχεται ως υποστηρικτικό εργαλείο στην ευθύνη της εφαρμογής των προβλεπόμενων παιδαγωγικών κατευθύνσεων, σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες του σχολείου. Σκοπός της μελέτης μας είναι να διερευνήσουμε το νομικό πλαίσιο που διέπει την δημιουργία «Πλαισίου οργάνωσης σχολικής ζωής» και τις δυνατότητες που δίνονται με αυτό τον τρόπο στον σύλλογο των εκπαιδευτικών να ενισχύσουν τη δημοκρατική λειτουργία και να βελτιώσουν το παιδαγωγικό κλίμα της σχολικής μονάδας.

Αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων στο τυπικό σχολείο: είναι εφικτό;

Αστυρακάκη Ευαγγελία

ΕΔΙΠ, Κλασικός Τομέας, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τα τελευταία χρόνια πληθαίνουν οι φωνές αμφισβήτησης του παραδοσιακού μοντέλου εκπαίδευσης στο τυπικό σχολείο στην Ελλάδα. Μια εναλλακτική πρόταση απέναντι στο καθηγητοκεντρικό μοντέλο προσφέρει το μοντέλο εκπαίδευσης που διέπεται από τις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων και εφαρμόζεται στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας. Σε αυτά τα σχολεία αναπτύχθηκε η αίσθηση του «ανήκειν» και η συλλογική συνείδηση, γιατί όλοι συμμετείχαν σε όλα. Η γενικότερη φιλοσοφία στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι να προωθείται η ενεργητική συμμετοχή, να αξιοποιούνται τα βιώματα και οι εμπειρίες των εκπαιδευομένων και να υπάρχει σεβασμός στον τρόπο με τον οποίο καθένας μαθαίνει. Επίσης, αποδομείται το καθηγητοκεντρικό μοντέλο, αφού ο εκπαιδευτής δεν αποτελεί την αυθεντία που προσφέρει έτοιμες λύσεις και απαντήσεις. Αυτά μπορούν να αποτελέσουν εφιαλτήριο για να δούμε με νέα ματιά τον σκοπό και τον τρόπο λειτουργίας του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Το δημοκρατικό μοντέλο ηγεσίας στην άσκηση εκπαιδευτικής διοίκησης

Δασκαλογιαννάκη Καλλιόπη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση του δημοκρατικού μοντέλου ηγεσίας που παρατηρείται στα πλαίσια διοίκησης μιας σχολικής μονάδας. Ο Διευθυντής είναι το πρόσωπο που ηγείται ενός σχολείου, το διοικεί, το κατευθύνει στη σωστή πορεία και αν είναι ταυτόχρονα ηγέτης, δημιουργεί όραμα και εμπνέει τους υφισταμένους του. Κατά τον Bennis (1989), η ηγεσία είναι σαν την ομορφιά, είναι δύσκολο να την ορίσει κανείς αλλά την αναγνωρίζει όταν τη βλέπει, καθώς είναι το πλέον ορατό καθημερινό φαινόμενο στη γη που έχουμε κατανοήσει ελάχιστα. Αρχικά θα γίνει σύντομη αναφορά στους κεντρικούς για την ανάλυση της παρούσας εργασίας όρους, διοίκηση-διαχείριση-μάνατζμεντ-ηγεσία. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι χαρακτηριστικοί τύποι ηγέτη (αυταρχικός, εξουσιοδοτικός, δημοκρατικός), με βασική όμως την εστίαση στο δημοκρατικό ηγέτη: τι εννοούμε με τον παραπάνω όρο, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του. Θα τονιστεί ο καταλυτικός ρόλος του Συλλόγου Διδασκόντων στη δημοκρατική-συμμετοχική διοίκηση ενός σχολείου, καθώς και οι θετικές συνέπειες που δημιουργεί σε μία σχολική μονάδα η παρουσία ενός δημοκρατικού ηγέτη. Είναι φανερό πως οι συνθήκες εργασίας για το διδακτικό προσωπικό καθίστανται σαφώς πιο ευχάριστες, διότι αισθάνονται ενεργά και υπολογίσιμα μέλη της σχολικής κοινότητας αλλά και τα προβλήματα αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα λόγω του πλουραλισμού απόψεων και ιδεών. Επιπρόσθετα, θα επισημανθούν οι πιθανές αρνητικές παράμετροι που μπορούν να προκύψουν από την άσκηση εξουσίας από έναν δημοκρατικού τύπου ηγέτη, οι οποίες δεν είναι αμελητέες. Η παρούσα εργασία θα κλείσει με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ευδοκίμηση της δημοκρατικής ηγεσίας σε ένα σχολείο, προϋποθέσεις που σχετίζονται τόσο με την προσωπικότητα και την επιμόρφωση του σχολικού ηγέτη σε θέματα διοίκησης και ηγεσίας, όσο και με τη δημοκρατική συνείδηση και ωριμότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, καθώς και με σύντομη αναφορά αποτελεσμάτων/συμπερασμάτων.

Η αξία της πιστοποιημένης γνώσης των διευθυντών σχολείων στην ηγεσία – διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων

Κόκκορη Αθηνά

Phd στην ηγεσία στην εκπαίδευση, Med στην Ηγεσία στην εκπαίδευση, Msc στην Πληροφορική και Επιχειρησιακή Έρευνα, εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η παρούσα εργασία προτίθεται να αποτιμήσει την αξία της πιστοποιημένης γνώσης για τους εκπαιδευτικούς και κυρίως για τους διευθυντές σχολείων, που προκύπτει από την ολοκλήρωση μεταπτυχιακών με αντικείμενο στην ηγεσία – διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων, στο πλαίσιο έρευνας για τη διδακτορική διατριβή της συγγραφέως. Πιο συγκεκριμένα διερευνήθηκε: Κατά πόσο είναι σημαντικό οι διευθυντές σχολείων να είναι πιστοποιημένοι στην ηγεσία – διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων. Αρχικά γίνεται η θεωρητική προσέγγιση των εννοιών ηγεσία και διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων και ακολουθεί η διερεύνηση των συνθηκών της επαγγελματικής ανάπτυξης και της πιστοποίησης των σχολικών ηγετών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα. Στο ερευνητικό μέρος της εργασίας, παρουσιάζεται το ερευνητικό ερώτημα και τα ερευνητικά εργαλεία που επιλέχθηκαν τα οποία για την ποιοτική προσέγγιση ήταν η συνέντευξη ενώ για την ποσοτική ήταν το ερωτηματολόγιο. Το δείγμα της έρευνας προήλθε από εκπαιδευτικούς και στελέχη της εκπαίδευσης που φοιτούν ή έχουν ολοκληρώσει σχετικά μεταπτυχιακά. Στη συνέχεια τα αποτελέσματα των δύο προσεγγίσεων της έρευνας τριγωνοποιήθηκαν. Τα αποτελέσματα, στο σύνολο των 28 συνεντεύξεων και των 374 ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν, κατέδειξαν ότι όλοι (ερωτώμενοι και συνεντευξιαζόμενοι) εκτιμούν ότι τα μεταπτυχιακά με κατεύθυνση στην ηγεσία διοίκηση της εκπαίδευσης αποτελούν ένα βασικό προσόν, κυρίως για τους εκπαιδευτικούς που διεκδικούν θέση ευθύνης, γιατί συμβάλλουν σημαντικά στο να βελτιώσουν το ρόλο και το έργο τους ως στελέχη της εκπαίδευσης αλλά και ως εκπαιδευτικοί. Η σπουδή αυτή φάνηκε ότι τους βοήθησε να μεταβάλλουν τις στάσεις τους, τις αντιλήψεις τους και τις πρακτικές τους σε βαθμό τέτοιο όπου σε ορισμένους διαφοροποίησε ακόμα και τον τρόπο σκέψης τους ως προς την εκπαίδευση. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η πιστοποιημένη επιμόρφωση σε θέματα ηγεσίας και διοίκησης εκπαιδευτικών μονάδων δείχνει να είναι πλέον μία ανάγκη που έχει γίνει σαφής για τους εκπαιδευτικούς και κυρίως για εκείνους που ενδιαφέρονται να διεκδικήσουν μία θέση ευθύνης. Το συμπέρασμα αυτό συνάδει με τα αποτελέσματα πολλών ερευνών.

Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στην Εκπαίδευση. Οι παράγοντες που διαμορφώνουν μια ποιοτική σχολική μονάδα και ο ρόλος του χαρισματικού ηγέτη.

Μαρκάκη Χαρά

ΠΕ06 Αγγλικής Φιλολογίας
Πειραματικό Γυμνάσιο Ηρακλείου

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστούν προσεγγίσεις που πηγάζουν από την αποτίμηση της πολυπλοκότητας του όρου ποιότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας αποτελεί μια καινοτομία στα μοντέλα διοίκησης που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας μιας σχολικής μονάδας. Στην κατεύθυνση της πιο ποιοτικής εκπαίδευσης κινείται η φιλοσοφία της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, η εφαρμογή της οποίας στην εκπαίδευση αποτελεί πρόκληση, καθώς θεωρείται ότι αποτελεί το μόνο αποτελεσματικό και εκσυγχρονιστικό μέσο για την ποιοτική βελτίωση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης. Στη σύγχρονη εποχή η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας κατέχει εξέχουσα θέση στα μοντέλα διοίκησης με σκοπό την αποτελεσματική βελτίωση της εκπαίδευσης, την απομάκρυνση της διοικητικής εσωστρέφειας και πρωτίστως τη βελτίωση των μηχανισμών διοίκησης με ποιοτικά αποτελέσματα. γίνεσθαι. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να εκσυγχρονιστεί υιοθετώντας μεθόδους βελτίωσης προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί επαρκώς στις ανάγκες και προκλήσεις του 21ου αιώνα. Σε διεθνές επίπεδο κρίνεται αναγκαία η υιοθέτηση εργαλείων σκέψης που θα προετοιμάσουν τους μελλοντικούς ενεργούς πολίτες, ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Ενθαρρύνεται η απόκτηση νέων δεξιοτήτων και νέας γνώσης με στόχο την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή, η διασύνδεση του σχολείου με τις επιχειρήσεις μέσω προώθησης προγραμμάτων μαθητείας και δια βίου μάθησης, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, η εκμάθηση ξένων γλωσσών και γενικότερα η παροχή παιδείας που να δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να διαχειρίζονται την προσφερόμενη πληροφορία και να καθίστανται ικανοί πολίτες έτοιμοι να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Παράλληλα θα τονιστούν οι παράγοντες και ο ρόλος ενός χαρισματικού ηγέτη στη διαμόρφωση μιας ποιοτικής σχολικής μονάδας.

Σχολική Ηγεσία και Διοίκηση: Μεταβαίνοντας από τη Γραφειοκρατία στη Μετασχηματιστική Ηγεσία

Μηλαθιανάκης Κωνσταντίνος

Εκπαιδευτικός ΠΕ.70, Μ.Εδ: Επιστήμες Αγωγής – Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Με την παρούσα εισήγηση αποσκοπούμε στην παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών των τριών Διοικητικών Μακροθεωριών και συγκεκριμένα της Κλασικής Θεωρίας, της Νεοκλασικής Θεωρίας και της Δομικής Θεωρίας. Επίσης, θα γίνει αναφορά στην ιστορική εξέλιξη και στα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των τριών Μακροθεωριών, καθώς και στην απήχηση του κάθε διοικητικού μοντέλου στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. Επιπροσθέτως, θα επιδιώξουμε να αναδείξουμε και να συσχετίσουμε τις προεκτάσεις κάθε θεωρίας με τον δυναμικό ρόλο τον οποίο καλείται να διαδραματίσει σε κάθε εκπαιδευτικό οργανισμό, ο σχολικός ηγέτης. Βασική μας επιδίωξη αποτελεί η εστίαση και η εμβάθυνση στον ρόλο που μπορεί να έχει ο μετασχηματιστικός σχολικός ηγέτης, στη διαχείριση της αλλαγής, στη δημιουργία «εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής» στον σχολικό οργανισμό και τον μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε μανθάνουσα κοινότητα. Αποσκοπούμε στην αντιδιαστολή των βασικών χαρακτηριστικών του μάνατζερ με αυτά του μετασχηματιστικού ηγέτη, προσβλέποντας στον προβληματισμό του εκπαιδευτικού δυναμικού και τη δημιουργία κριτικής στάσης έναντι της αναδυόμενης πρότασης του διοικητισμού (managerialism)

Συμμετοχή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και ελληνική πραγματικότητα: ανισοτικές τάσεις κίνητρα, εμπόδια, προτάσεις υπέρβασης

Μπουκουβάλα Ευθαλία

υποψήφια διδάκτωρ Φιλολογίας, Msc Επιστήμες Αγωγής, εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα εργασία εκκινώντας από την επισκόπηση της έννοιας της εκπαιδευτικής ανάγκης, θεμελιακής για τον σχεδιασμό και επιτυχημένη εκπόνηση οποιασδήποτε ενήλικης εκπαιδευτικής δραστηριότητας, μέσα από το συνθετικό πρίσμα διαφορετικών θεωρητικών της Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ε.Ε.), εστιάζει εν συνεχεία στις ανισοτικές τάσεις συμμετοχής ενηλίκων σε εκπαιδευτικές δράσεις και προγράμματα στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας, εν συναρτήσει με τις παραμέτρους του μορφωτικού τους επιπέδου και της θέσης τους στην απασχόληση. Επιπλέον, επικεντρώνεται στα εμπόδια των ενηλίκων εκπαιδευόμενων που συνδέονται με τις ανισοτικές τάσεις συμμετοχής τους και εισηγείται συγκεκριμένες προτάσεις για την κατά το δυνατόν μείωσή τους. Τέλος, συναρτά την επιτυχή κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των Ελλήνων πολιτών αφενός με τη μεγιστοποίηση συγκεκριμένων κινήτρων, αφετέρου με την ελαχιστοποίηση παρεμβαλλόμενων εμποδίων. Συμπερασματικά, διαφαίνεται ο σημαίνων, υπό προϋποθέσεις, ρόλος της Ε.Ε. ως αγωγός κατά το δυνατόν ίσων ευκαιριών για μάθηση και ως μοχλός κοινωνικοοικονομικής και πολιτισμικής ανόδου της χώρας μας.

Στοχεύοντας στην αποτελεσματική σχολική ηγεσία: Συστήματα επιλογής και εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Περακάκη Πολυξένη

Εκπαιδευτικός ΠΕ02, 11ο ΓΕΛ Ηρακλείου

Μέσα σε ένα σχολείο αντιμέτωπο με ποικίλες προκλήσεις, ο σχολικός ηγέτης σήμερα θεωρείται καθοριστικής σημασίας παράγοντας για την αποτελεσματικότητα του σχολείου και η επιλογή ενός αποτελεσματικού ηγέτη αποτελεί απαίτηση κάθε σχολικής κοινότητας. Η παρούσα εμπειρική μελέτη έχει στόχο να περιγράψει την αποτελεσματικότητα ενός σχολικού ηγέτη και τα ενδεδειγμένα κριτήρια επιλογής του, ώστε μέσα από τη συζήτηση και την ερμηνεία του θέματος της αποτελεσματικότητας της σχολικής ηγεσίας να προκύψουν προτάσεις για τη βελτίωση του συστήματος επιλογής διευθυντών/-τριών σχολικών μονάδων. Ακολουθεί τις ποιοτικές ερευνητικές μεθόδους και βασίζεται σε αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση περιεχομένου ημιδομημένων συνεντεύξεων σε είκοσι εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τουλάχιστον πέντε έτη. Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτει η μεγάλη σημασία που αποδίδεται από τους εκπαιδευτικούς στον ηγέτη για την αποτελεσματικότητα του σχολείου, για τη διαμόρφωση της κουλτούρας και του συνεργατικού κλίματος, καθώς και ο ρόλος του για τη διαμόρφωση ενός σχολείου ανοιχτού στην κοινωνία, το οποίο μέσω των καινοτόμων δράσεων και των προγραμμάτων του αλλά και μέσω των δημοκρατικών πολιτών που θα διαμορφώνει μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων. Προκύπτει επίσης το αίτημα των εκπαιδευτικών για ειδίκευση των διευθυντών/-τριών στη διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων, για ριζικές αλλαγές στα συμβούλια επιλογής και, κυρίως, η απαίτηση για συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων στην επιλογή διευθυντών/-τριών σχολικών μονάδων μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες και μέσα από τη συνεχή αξιολόγηση έργου των διευθυντών/-τριών. Με βάση τα ανωτέρω ευρήματα και επιχειρώντας μια ευρύτερη τοπικά και χρονικά έρευνα, καθώς και τριγωνοποίηση των αποτελεσμάτων μέσω ποσοτικών μεθόδων, θα μπορούσε η επιστημονική κοινότητα να καταλήξει και να προτείνει ένα σταθερό και αποτελεσματικότερο σύστημα επιλογής διευθυντών/-τριών σχολικών μονάδων.

Η οργανωσιακή κουλτούρα ως διαμορφωτής του χαρακτήρα ενός εκπαιδευτικού οργανισμού και της επίδοσης των μελών του

Περυσινάκη Εμμανουέλα

Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η οριοθέτηση της έννοιας της οργανωσιακής κουλτούρας και η σπουδαιότητά της καθώς προσδίδει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα σε κάθε εκπαιδευτικό οργανισμό, καθώς επίσης συμβάλλει και επηρεάζει τη συμπεριφορά και την επίδοση των μελών του. Μία ισχυρή κουλτούρα προσφέρει πλεονεκτήματα, όπως τη συνεργασία, την επικοινωνία, την επίτευξη ενός κοινού οράματος. Τονίζεται η θέση ότι η οργανωσιακή κουλτούρα μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στην αποτελεσματική λειτουργία του οργανισμού ως φραγμός της ποικιλομορφίας και της αλλαγής. Παρουσιάζεται ο ρόλος του ηγέτη-διευθυντή στη δημιουργία, τη διατήρηση, τη βελτίωση και την αλλαγή της σχολικής κουλτούρας. Η κουλτούρα ενός οργανισμού δημιουργείται ασυνείδητα, βασίζεται κυρίως στις αξίες του ηγέτη του και επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις διαδικασίες διοίκησης και επίβλεψης. Εξετάζεται η επαγγελματική κοινωνικοποίηση ως μία διαδικασία σύνθετη και διαρκής, η οποία προσαρμόζει τα νεοεισερχόμενα μέλη ενός εκπαιδευτικού οργανισμού στη δική του οργανωσιακή κουλτούρα.

Η κατανομή των ωρών σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας: απόφαση, συγκρούσεις και ο ρόλος του διευθυντή

Σταυρινούδης Σταύρος

Med Σπουδές στην Εκπαίδευση, Υποψήφιος διδάκτωρ

Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), ως δημόσιο σχολείο που χορηγεί απολυτήριο γυμνασίου σε ενήλικες, έχει κύριο στόχο του την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Με εργαλείο την ενεργή εμπλοκή των εκπαιδευομένων στην κοινωνική και εργασιακή ζωή επιδιώκει την αξιοποίηση των εμπειριών και την κάλυψη των αναδυόμενων αναγκών τους. Αυτό προϋποθέτει συνεργατικό πνεύμα από τους εκπαιδευτές και αξιοποίηση μιας διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο πλαίσιο ενός ανοιχτού αναλυτικού προγράμματος, όπως είναι αυτό του πολυγραμματισμού. Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η μελέτη του ζητήματος της κατανομής των ωρών στους επιμέρους γραμματισμούς και στους εκπαιδευτές των αντίστοιχων ειδικοτήτων ενός ΣΔΕ που εδρεύει σε μία επαρχιακή πρωτεύουσα. Μελετάται ένα συγκεκριμένο περιστατικό που αποτελεί τμήμα ενός ευρύτερου συστήματος εν τη εξελίξει του. Ως μελέτη περίπτωσης εμπλέκει άμεσα τον ερευνητή επιδιώκοντας την κατανόηση και την ερμηνεία μιας κατάστασης που τη βλέπει σε πρώτο πλάνο με υποκειμενική οπτική. Συγκεκριμένα γίνεται διερεύνηση του είδους της απόφασης καθώς και των παραμέτρων που την επηρεάζουν, περιγράφονται οι συγκρούσεις που προκύπτουν κατά τη διαδικασία λήψης της απόφασης και αναδεικνύεται ο καταλυτικός ρόλος του διευθυντή-ηγέτη. Από τη μελέτη αναδύεται η σημασία που έχει ο ενστερνισμός της συμμετοχικής ηγεσίας στην αύξηση της συλλογικής δημιουργικότητας της ομάδας των εκπαιδευτών, που έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την ποικιλομορφία. Αποτυπώνεται ο καταλυτικός ρόλος του συνεργατικού πνεύματος μεταξύ των εκπαιδευτών, των εκπαιδευομένων αλλά και μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων στο να ανταποκριθεί το ΣΔΕ στο σκοπό του, αξιοποιώντας ως εργαλείο το ανοιχτό αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.

Πολιτικές για την εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών

Εμπειρία, σκέπτεσθαι και γνώση στο σχολείο

Αλεξιάκης Δημήτρης

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, εκπαιδευτικός ΠΕ70

Μία από τις πλέον βασικές αρχές της σύγχρονης παιδαγωγικής είναι η σύνδεση της διδασκαλίας με την εμπειρία των παιδιών. Ωστόσο, η έννοια της εμπειρίας αποτελεί μια από τις πλέον δύσκολες φιλοσοφικές έννοιες, ενώ ο τρόπος με τον οποίο την κατανοούμε έχει σημαντικές παιδαγωγικές συνεπαγωγές. Στην παρούσα ανακοίνωση ακολουθώντας την κριτικό-ερμηνευτική μέθοδο θα αναλύσουμε την έννοια της εμπειρίας και τη σχέση της με το αναστοχαστικό σκέπτεσθαι και τη γνώση στο πλαίσιο της φιλοσοφικής και παιδαγωγικής σκέψης του John Dewey. Στην ιστορία των ιδεών ο Dewey διακρίνει τρεις διαφορετικές προσλήψεις της έννοιας της εμπειρίας· ως πείρα, ως αισθητηριακή αντίληψη και ως βίωμα. Αρχικά, θα δείξουμε γιατί η κατανόηση της εμπειρίας ως πείρα, ως συσσωρευμένη από το παρελθόν πληροφορία, που αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη πρακτική, βρίσκεται στον αντίποδα μιας σύγχρονης δημοκρατικής εκπαίδευσης. Στη συνέχεια θα καταδείξουμε πως η κατανόηση της εμπειρίας ως αισθητηριακής αντίληψης αδυνατεί να συμβάλει στην καλλιέργεια του κριτικού, αναστοχαστικού σκέπτεσθαι. Τέλος, θα αναπτύξουμε την ντιουσιανή κατανόηση της εμπειρίας ως βίωμα, το οποίο κινείται σε ένα προ-αναστοχαστικό επίπεδο πρακτικής συσχέτισης του ατόμου με τον κόσμο, και τη σύνδεση της εμπειρίας του παιδιού με το αντικειμενικό πνεύμα, όπως εκφράζεται στο αναλυτικό πρόγραμμα. Σκοπός αυτής της ανασυγκρότησης είναι να καταδείξουμε τόσο τη γονιμότητά όσο και τους περιορισμούς της ντιουσιανής εμπειρίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Οί καιροί ού μενετοί· επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία στο Γενικό Λύκειο

Αμπελάς Ιωάννης Παναγιώτης

Φιλολόγος ΠΕ02

Τα αρχαιοελληνικά κείμενα συνιστούν γλωσσικό αποτύπωμα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, όπου η Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (ΑΕΓ) κατέχει σημαίνουσα θέση ως ο βασικός φορέας αυτού του πολιτισμού. Η κριτική πρόσληψη αυτού του ανθρωποκεντρικού πολιτισμού και των αξιών του αποτελεί διαχρονικό αίτημα και των σύγχρονων κοινωνιών, γι' αυτό και το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να τον αναδεικνύει με τον πλέον δημιουργικό και αποτελεσματικό τρόπο. Σε μία κρίσιμη χρονικά στιγμή όπου διακηρύσσονται σημαντικές εκπαιδευτικές αλλαγές εκ μέρους της Πολιτείας, καθίσταται απολύτως αναγκαία η επικαιροποίηση-αναπλαισίωση του Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία στο Γενικό Λύκειο. Ο στόχος, λοιπόν, της εισήγησης είναι διττός: α) να καταδειχθούν (σύντομη επισκόπηση-κριτική) η ανομοιογένεια και οι ασυνέχειες των ΠΣ που ήδη εφαρμόζονται στο Λύκειο (Α' Λυκείου: 2011, Β' Λυκείου: 2014, 2017, Γ' Λυκείου: 2019), με έμφαση αφενός στις αποκλίσεις σε επίπεδο προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων και δεξιοτήτων, διδακτικής μεθοδολογίας και μαθησιακών δραστηριοτήτων αφετέρου στις δυσχέρειες της καθημερινής διδακτικής πράξης, η οποία εγκλωβίζεται στο αναποτελεσματικό δίλημμα μεταξύ αρχαιογλωσσίας και αρχαιογνωσίας, β) να αναδειχθούν (προτάσεις-εργαλεία) εκείνες οι προϋποθέσεις που θα επικαιροποιήσουν τη διδακτική στοχοθεσία του μαθήματος, ώστε οι μαθητές/ήτριες να ανταποκριθούν καλύτερα στην κατανόηση αρχαιοελληνικών κειμένων και την κριτική τους πρόσληψη, αλλά και στη δομημένη και στοχευμένη γραφή με αφορμή το κείμενο. Παράλληλα, θα γίνει αναφορά στη συμπερίληψη προτεραιοτήτων όπως π.χ. του δυναμικού σχεδιασμού ενός ΠΣ, της ανάπτυξης συμμετοχικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, της αξιολόγησης τόσο του ΠΣ, όσο και της διδακτικής πρακτικής αλλά και της επίδοσης των μαθητών/τριών.

Εργασιακή επισφάλεια και εκπαίδευση. Η περίπτωση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών

Λιαρόπουλος Παύλος

Υπ. διδάκτορας Παν. Κρήτης, εκπαιδευτικός ΠΕ78

Αν η διδασκαλία χαρακτηρίζεται ως τέχνη ή αν ο «καλός εκπαιδευτικός» είναι αυτός που αναπτύσσει μια ταυτότητα εντός της σχέσης απασχόλησης τότε ο επαγγελματισμός και η πρόσληψη του εκπαιδευτικού ως στοχαζόμενου επαγγελματία ή τεχνίτη υποσκάπτονται από τις επισφαλείς συνθήκες εργασίας. Οι επισφαλείς όροι εργασίας δημιουργούν, αν μη τι άλλο, ένα μη γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τη λειτουργία των σχολικών μονάδων και τη διδασκαλία. Περαιτέρω το εργασιακό καθεστώς των αναπληρωτών εκπαιδευτικών περιορίζει εκείνες τις δυνατότητες κριτικού αναστοχασμού και συνδιαλλαγής με τα λοιπά πεδία δύναμης των εκπαιδευτικών θεσμών καθώς αναγνωρίζει μειωμένα δικαιώματα σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς και τοποθετεί τους αναπληρωτές σε ένα χαμηλότερο status. Το εφήμερο της παρουσίας των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, οι συχνά άγνωστοι όροι της τοπικής κοινωνίας, τα ελλιπή δικαιώματα και η δυσκολία επίτευξης των όρων της κοινωνικής αναπαραγωγής, η οποία επιτείνεται από την ανάγκη μετεγκατάστασης ή μετακίνησης των αναπληρωτών από τον τόπο μόνιμης διαμονής τους στις σχολικές μονάδες, φαίνεται ότι επιβεβαιώνουν την παραπάνω θέση. Στην παρούσα ανακοίνωση θα υποστηρίξουμε ότι το καθεστώς των αναπληρωτών υπάγεται στη σφαίρα της επισφάλειας με συνέπειες τόσο στην εκπαιδευτική πράξη, όσο και στους όρους της κοινωνικής αναπαραγωγής των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών.

Διδασκαλία και κατανόηση λογοτεχνικού κειμένου στην Προσχολική ηλικία.

Μπαδιεριστάκη Μαρία

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε.60, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Καραγιαννίδου Δέσποινα

Προϊσταμένη του 1ου Νηπιαγωγείου Κουνουπιδιανών

Παπαβασιλείου Ανθούλα

Νηπιαγωγός ΠΕ60 ΕΑΕ

Τα παραμύθια και οι ιστορίες προετοιμάζουν τα παιδιά για την προσαρμογή τους στον κόσμο των ενηλίκων. Αξιοποιώντας τον ονειρικό κόσμο της φαντασίας στον οποίο βρίσκονται τα παιδιά ως την ηλικία των επτά χρόνων, βοηθιούνται για την ομαλή μετάβασή τους στην πραγματικότητα, άλλοτε ήσυχη κι ευτυχισμένη άλλοτε σκληρή και δύσκολη. Μπορεί από τη μια στιγμή στην άλλη να αλλάξουν τα πάντα. Το παιδί να υποβληθεί σε δοκιμασίες της ζωής, στις οποίες θα πρέπει και να αντέξει και να μπορέσει να τις υπερπηδήσει κινητοποιώντας τη δύναμη του μυαλού του για να ξεπεράσει τα εμπόδια. Το βιβλίο «Μια μέρα» της Άλισον Μακ Γκι αποτελεί μια ωδή στη δύναμη της αγάπης και στη δύναμη της ζωής, βιβλίο αγαπημένο, που θέλεις να μοιραστείς με κάποιον σήμερα. Η λιτή εικονογράφηση με μολύβι, πενάκι και ακουαρέλες απεικονίζει την αφηγήτρια και την κόρη της να μοιράζονται καθημερινές στιγμές που αποτυπώνουν την ανάπτυξη της κόρης: από την πρώτη φορά που η μάνα της φίλησε τα δάχτυλα ως τα βαθιά της γεράματα. Οι στόχοι που επιτεύχθηκαν στην παρούσα εργασία είναι οι εξής: Να μαντεύσουν τα παιδιά τον τίτλο του βιβλίου, μέσα από μια διερεύνηση του περιεχομένου, δηλαδή τα παιδιά αντλούν πληροφορίες από το εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο του βιβλίου, ακόμη υιοθέτησαν μία από τις βασικές συμβάσεις του αλφαριθμητικού συστήματος γραφής με την προσπάθεια να διαβάσουν τον τίτλο του βιβλίου εμποδώνοντας ότι διαβάζουμε από αριστερά προς τα δεξιά. Επίσης, διδάχτηκαν τη χρήση της προσωπικής αντωνυμίας εγώ-εσύ-αυτός και καλλιέργησαν τον προφορικό λόγο με εμπλοκή των γονέων τους, οι οποίοι τους αφηγούνται μια ιστορία από την δική τους παιδική ηλικία. Η προσπάθεια των παιδιών να μαντέψουν την ιστορία από το περιεχόμενο, ενεργοποιεί περισσότερες από μια αισθήσεις, κρατάει σε εγρήγορση τη σκέψη τους, ενώ καλλιεργεί την κρίση τους.

Πιλοτική εφαρμογή του Προγράμματος Προαγωγής Κουλτούρας Οδικής Ασφάλειας σε Εκπαιδευτικούς Α/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Κρήτης

Παπαδακάκη Μαρία

Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο,
Δ/τρια Εργαστηρίου Μελέτης Συμπεριφορών Υγείας και Οδικής Ασφάλειας (LaHeRS)

Κουνάλη Βασιλική

Ψυχολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Εργαστηρίου Μελέτης Συμπεριφορών Υγείας και
Οδικής Ασφάλειας (LaHeRS), Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Σταυρούλα Λιόλιου

Ψυχολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Εργαστηρίου Μελέτης Συμπεριφορών Υγείας και
Οδικής Ασφάλειας (LaHeRS), Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η ευθύνη του ανθρώπινου παράγοντα στα τροχαία συμβάντα είναι αδιαμφισβήτητη . Οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων μπορούν να συμβάλουν στην προαγωγή συμπεριφορών ασφάλειας κατά την οδήγηση και στη μείωση των τροχαίων δυστυχημάτων . Στην κατεύθυνση αυτή υλοποιείται πρόγραμμα με χρηματοδότηση από την Περιφέρεια , για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολικές μονάδες όλης της Περιφέρειας Κρήτης σε ζητήματα σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων κυκλοφοριακής αγωγής. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση 20 ωρών δια ζώσης και στις 4 περιφερειακές ενότητες και παράλληλη πρόσβαση σε ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου . Στο έργο συμμετείχαν συνολικά 160 εκπαιδευτικοί (109 από την Α /θμια και 51 από την Β /θμια εκπαίδευση) με μέσο όρο 16.5 έτη εργασιακής εμπειρίας. Συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο με κλίμακες (π.χ. DSI, DBQ, κα.), πριν και θα κληθούν να συμπληρώσουν και μετά από την εκπαίδευση, για την μέτρηση των στάσεων, των αντιλήψεων και των συμπεριφορών τους σε συγκεκριμένες οδικές καταστάσεις προκειμένου να εκτιμηθεί ο βαθμός ευπάθειας σε συνήθεις στρεσογόνες καταστάσεις κατά τη διάρκεια της οδήγησης. Η αρχική υπόθεση είναι ότι οι εκπαιδευτικοί και των δύο βαθμίδων αναμένεται να βελτιώσουν τη μέση επίδοσή τους σε επιθετικές συμπεριφορές κατά την οδήγηση , καθώς και τις επιδόσεις τους σε συμπεριφορές αναζήτησης ευχαρίστησης μέσα από τη διακίνδυνευση . Επίσης, το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της ικανότητας σχεδιασμού και αξιολόγησης προγραμμάτων κυκλοφοριακής αγωγής καθώς μέχρι στιγμής έχει συναντήσει υψηλή αποδοχή. Η ανάγκη συνέχισης του προγράμματος και διεύρυνσης του πληθυσμού στόχου αναμένεται να αναδειχτεί ως επιτακτική.

Από τον αστικό στο σοσιαλιστικό φεμινισμό. Η περίπτωση της Ρόζας Ιμβριώτη

Παπαστεφανάκη Ελευθερία

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η παρούσα ανακοίνωση πραγματεύεται τη σχέση της Ρόζας Ιμβριώτη με το φεμινιστικό κίνημα και τις γυναικείες διεκδικήσεις. Η Ρόζα Ιμβριώτη, αναγνωρισμένη παιδαγωγός, η οποία συνέδεσε το όνομά της με τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες του Εκπαιδευτικού Ομίλου, αλλά και με το εκπαιδευτικό έργο της «Κυβέρνησης του Βουνού», δραστηριοποιήθηκε από νωρίς στο φεμινιστικό κίνημα και διατύπωσε τις θέσεις της σε άρθρα και βιβλία. Ήδη από το Μεσοπόλεμο θα συνεργαστεί με τις πρωτοπόρες γυναίκες της εποχής για το μείζον ζήτημα της διεκδίκησης των πολιτικών δικαιωμάτων. Οι απόψεις της για τα δικαιώματα της γυναίκας και το φεμινιστικό κίνημα δεν έμειναν σταθερές μέσα στο χρόνο. Βασική τομή αποτελεί η στράτευσή της στην αριστερά και η υιοθέτηση των θέσεων του κομμουνιστικού κινήματος πάνω στα ζητήματα των γυναικείων διεκδικήσεων και της χειραφέτησης της γυναίκας. Οι περιπέτειες της Κατοχής, της Αντίστασης και του Εμφυλίου θα οδηγήσουν όλο το γυναικείο κίνημα σε μια ευρύτερη πολιτικοποίηση. Η Ρ. Ιμβριώτη στο πλαίσιο αυτό θα πολεμήσει τις προηγούμενες απόψεις της φιλτράροντάς τις με το ταξικό κριτήριο.

Η σεξουαλική αγωγή στην προσχολική και σχολική ηλικία

Σιμιτζή-Δέλλα Ελευθερία

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η σεξουαλική αγωγή ορίζεται ως η διδασκαλία θεμάτων σεξουαλικότητας και διαπροσωπικών σχέσεων που στόχο έχουν την σεξουαλική υγεία. Σημαντική θεωρείται η ανάγκη καλλιέργειας γνώσεων και δεξιοτήτων που θα προστατεύσουν τα παιδιά από φαινόμενα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή και κακοποίησης. Ο στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να τονίσουμε την αναγκαιότητα για μια παιδαγωγικά και επιστημονικά εμπειριστατωμένη σεξουαλική εκπαίδευση μέσω των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών και με την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην σχολική καθημερινότητα. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί επίσης η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς και η ενημέρωση της οικογένειας, της ευρύτερης κοινότητας και γενικά όσων εμπλέκονται με την ανάπτυξη του παιδιού. Το σχολείο οφείλει να έχει κυρίαρχο ρόλο σε αυτά τα «ευαίσθητα θέματα» τα οποία χαρακτηρίζονται έτσι γιατί είναι συναισθηματικά και ηθικά φορτισμένα και συχνά φέρνουν σε δύσκολή θέση τους μαθητές αλλά τον εκπαιδευτικό που αισθάνεται ανέτοιμος να ανταποκριθεί και να τα διαχειρισθεί ο ίδιος.

Ιδεολογία και σχολική γνώση: Η περίπτωση των Αναγνωστικών του Δημοτικού σχολείου κατά την επταετή δικτατορία 1967-1974

Σπαθαράκη Ανδρονίκη

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η παρούσα μελέτη εδράζεται σε θεωρητικές παραδοχές της «Νέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης» αναφορικά με τη διασύνδεση των μορφών κοινωνικής κατασκευής/οργάνωσης της σχολικής γνώσης και της προσπάθειας κοινωνικής ρύθμισης και πειθάρχησης των υποκειμένων. Με βάση τα προαναφερόμενα και συνεκτιμώντας: α. το ιδιόμορφο πολιτικοϊδεολογικό πεδίο δύναμης (φυσιογνωμία, ιδεολογία και αντιμεταρρυθμιστική εκπαιδευτική πολιτική του απριλιανού καθεστώτος), β. ερευνητικά δεδομένα, σχετικά με το πρώιμο θεσμικό ενδιαφέρον του για διαδικασίες συγκρότησης σχολικής γνώσης (Β.Δ. 702/69, εισαγωγή του μαθήματος Αγωγή του Πολίτη, επανέκδοση των μεταπολεμικών Αναγνωστικών 1954-1964 με προπαγανδιστική εικονογράφηση, γ. τη βαρύτητα του κοινωνικοποιητικού και ιδεολογικού ρόλου του δημοτικού σχολείου, ως βαθμίδας υποχρεωτικής φοίτησης, θα επικεντρώσουμε το ερευνητικό μας ενδιαφέρον στη συζήτηση του ιδεολογικού ρόλου των αναγνωστικών του δημοτικού σχολείου, κατά την επταετή δικτατορία. Ειδικότερα, η μελέτη μας, που περιλαμβάνει: α. τη συγκριτική ανάλυση των ιδεολογικών προτεραιοτήτων των αναγνωστικών των τριών μεγαλύτερων τάξεων, των μοναδικών βιβλίων που διατήρησε το καθεστώς μέχρι την ανατροπή του, σε σχέση με τα αντίστοιχα αποσυρθέντα της περιόδου 1965-67, β. την κριτική προσέγγιση του θεσμικού πλαισίου παραγωγής νέων αναγνωστικών, μετά την έλευση της δεκαετίας του '70, βασίζεται πρωτίστως στην ποιοτική ανάλυση περιεχομένου πρωτογενών πηγών, αξιοποιώντας παράλληλα την κυκλική/ συμπληρωματική σχέση της με την ποσοτικού τύπου ανάλυση. Αναμένεται να αναδείξει τις ιδεολογικοπολιτικές επιλογές χρονικά «σθENAΡΩΝ» «κωδίκων» κοινωνικής ρύθμισης και συγκρότησης υποκειμένων, πριν και κατά τη διάρκεια της απριλιανής δικτατορίας. Υπό το πρίσμα αυτό, θα εγείρει θεωρούμε, ενδιαφέροντα ερευνητικά ερωτήματα, για τη δυνατότητα ενσωμάτωσης στην σχολική γνώση ιδεολογικών προταγμάτων, σύστοιχων με τις ανάγκες αστικοποίησης και εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας από τη μεταπολεμική περίοδο και μετά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη διαχρονική επίδραση προαστικών και αναχρονιστικών ιδεολογημάτων στη διαμόρφωση της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής μέχρι σήμερα.

Συγκριτική αποτίμηση των θρησκευολογικών και των ομολογιακών στοιχείων στα Προγράμματα Σπουδών στα Θρησκευτικά της Ελλάδας (2017) και της Κύπρου (2019)

Στριλιγκάς Γιώργος

Συντονιστής Ε.Ε. Θεολόγων, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Στα τελευταία χρόνια διεξάγεται έντονος διάλογος σχετικά με το αίτημα αναβάθμισης του μαθήματος των Θρησκευτικών στην εκπαίδευση, καθώς επίσης γύρω από τον χαρακτήρα και το περιεχόμενό του. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις γύρω από τα θέματα αυτά οδήγησαν ακόμη και σε δικαστικές αντιπαραθέσεις, με αποτέλεσμα τις Αποφάσεις 1749/2019 και 1750/2019 του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδας, οι οποίες ασχολήθηκαν εκτός των άλλων και με το ζήτημα της ένταξης θρησκευολογικών στοιχείων στη διδασκαλία του. Με αφορμή τις τελευταίες μεταρρυθμίσεις των Προγραμμάτων Σπουδών και των Αναλυτικών Προγραμμάτων των Θρησκευτικών στην Ελλάδα (2017) και στην Κύπρο (2019), καθώς και τις προαναφερθείσες Αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας στην Ελλάδα, η παρούσα εργασία προβαίνει σε μια συγκριτική, περιγραφική και ποιοτική αποτίμηση των περιεχομένων των αντίστοιχων Προγραμμάτων στην Ελλάδα και στην Κύπρο, ως προς τα ομολογιακά χαρακτηριστικά τους και τα θρησκευολογικά στοιχεία που περιλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η εκατέρωθεν γενική και ειδική σκοποθεσία του μαθήματος, καθώς και τα επιμέρους διδακτικά περιεχόμενα των Προγραμμάτων, κατά βαθμίδα εκπαίδευσης. Βασικές διαπιστώσεις της έρευνας είναι ότι και τα δύο Προγράμματα Σπουδών, παρά τις επιμέρους διαφορές τους, εκκινούν αφετηριακά από τον γνωσιακό, παιδαγωγικό και πολιτιστικό χαρακτήρα του μαθήματος. Ταυτόχρονα, ως προς τα διδακτικά περιεχόμενα, επικεντρώνονται στην επικρατούσα θρησκεία των μαθητών και των μαθητριών, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις των γονέων τους. Επιπρόσθετα, χαρακτηρίζονται από την ένταξη ορισμένου αριθμού θρησκευολογικών στοιχείων, η διδασκαλία των οποίων θεωρείται απαραίτητη για τον θεμελιώδη γραμματισμό των μαθητών και για την προαγωγή της αρμονικής συνύπαρξης. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται επιτακτικά ο προβληματισμός γύρω από το εύρος της παιδαγωγικής αποστολής του μαθήματος, με απώτερο στόχο την ελεύθερη ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησής τους σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς, αλλά και σύμφωνα με τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες.

Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση

Το graphic novel ως καταξιωμένη μορφή τέχνης

Ζέζου Αναστασία

Phd στην παιδική λογοτεχνία, Msc στην παιδική λογοτεχνία, εκπαιδευτικός ΠΕ60

Το graphic novel (gn) αποτελεί σήμερα μια καταξιωμένη μορφή τέχνης σε διεθνές επίπεδο, η οποία είναι διακριτή και έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Παράλληλα, υπάρχει πληθώρα αναγνωσμάτων gn, όπως και εμπειριστατωμένων και εξειδικευμένων ακαδημαϊκών μελετών, περιοδικών και συνεδρίων, που συνάδουν στην άποψη της χρήσης του συγκεκριμένου μέσου (medium) για τη μεταφορά κάθε είδους αφήγησης. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η αποτύπωση των σημαντικότερων ιστορικών σταθμών, που συνέβαλλαν στην ευρεία αποδοχή του μέσου (medium). Η παρουσίαση της ιστορικής αναδρομής αρχικά ξεκινά με τα λίγα πάνελς στα κόμικς περιπτέρου (mainstream comics) και στα άλμπουμς (albums) των 48-64 σελίδων, για να καταλήξουμε στα σημερινά πολυσέλιδα gn, που άλλαξαν τον τρόπο έκδοσης αλλά και τον τρόπο πρόσληψης των κόμικς γενικότερα. Τέλος, θα επιχειρηθεί μια σύντομη αναφορά στη σύγχρονη ολοένα και πιο στενή σχέση gn και εκπαίδευσης, καθώς αποτελεί μια φόρμα ιδιαίτερα προσφιλή στους μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων.

Σχολικός εκφοβισμός και τέχνη

Κουκάκης Γεώργιος

Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Το θέμα που εξετάζουμε αφορά τον σχολικό εκφοβισμό. Είναι σημαντικό να διερευνηθεί γιατί θεωρείται κοινωνικό πρόβλημα. Η ενδοσχολική βία και ο εκφοβισμός που εκδηλώνεται μεταξύ των μαθητών έχει αρχίσει να γίνεται αντικείμενο προσοχής, συζήτησης και μελέτης. Έχει πολλές σοβαρές επιπτώσεις τόσο στη σωματική και ψυχική υγεία, όσο και στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι συνέπειες είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες με πολλές φορές τραγικά αποτελέσματα. Στην εισήγησή μας θα ασχοληθούμε με το κοινωνικό φαινόμενο του Σχολικού Εκφοβισμού, το οποίο ολοένα και περισσότερο λαμβάνει τεράστιες διαστάσεις και αποτελεί πλέον παγκόσμιο φαινόμενο. Αρχικά θα προσπαθήσουμε να δώσουμε έναν σαφή και κατανοητό ορισμό του φαινομένου του «Bullying» ενώ παράλληλα θα αναφερθούμε λεπτομερώς στις μορφές που αυτό μπορεί να εκλάβει στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και στα αίτια εμφάνισης του και τις συνέπειες που προκαλεί. Θα αναλύσουμε το ρόλο των εκπαιδευτικών και τις ενέργειες που πρέπει να κάνουν έτσι ώστε να αποφευχθεί η εμφάνιση του Σχολικού Εκφοβισμού στα σχολεία με τις όποιες μορφές αυτός μπορεί να παρουσιάζεται κάθε φορά με τη χρήση έργων τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επίσης, θα εστιάσουμε στην παρουσίαση πληροφοριών για τη μεγάλη μορφωτική και εκπαιδευτική αξία της τέχνης, ως μέσο καταπολέμησης των φαινομένων βίας και εκφοβισμού στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. Στην παρούσα εισήγηση παρατίθενται δεδομένα και πληροφορίες που σχετίζονται με το ίδιο το φαινόμενο και τους παράγοντες εμφάνισής του, ενώ στη συνέχεια, περιγράφονται στοιχεία που αφορούν στην τέχνη και τη μορφωτική της αξία. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ιδέες και εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την τέχνη και την κοινωνικοποίηση των μαθητών, τη συμφιλίωση και την ομαδικότητα στην τάξη.

Η σημασία της εικόνας στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την τέχνη του Σαλβαντόρ Νταλί· ο ρόλος της ζωγραφικής και μίας ταινίας μικρού μήκους του σουρεαλιστή ζωγράφου μέσα από το παράδειγμα μιας performance χορού.

Κωστάκου Φωτεινή

Δρ. Φιλολογίας, Αρχαιολόγος-Ιστορικός της τέχνης

Η εκπαίδευση είναι ένα έργο πολυδιάστατο, που ο εκπαιδευτικός καλείται να επιτελέσει καθημερινά, κάνοντας χρήση πολλών και ποικίλων μέσων. Η απλή χρήση των σχολικών εγχειριδίων δεν συντελεί στην επιτυχή πραγματοποίηση του εκπαιδευτικού έργου. Σε μία εποχή που υπερισχύει η «εικόνα», η ζωγραφική σε συνδυασμό με την τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στην εκπλήρωση των σκοπών μίας ουσιαστικής εκπαίδευσης, βοηθώντας το μαθητή να αποδεσμευτεί από ένα συνηθισμένο μάθημα. Συγκεκριμένα, μέσα από τη χρήση στην εκπαιδευτική διαδικασία της τέχνης του σουρεαλιστή ζωγράφου Σαλβαντόρ Νταλί με την πληθώρα των συμβόλων, αναδύονται σύγχρονα θέματα, όπως η σημασία του χρόνου και η σχέση με τη φύση, που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να αξιοποιηθούν κατάλληλα οι ΤΠΕ στο μάθημα των εικαστικών μέσα από ένα εκπαιδευτικό σενάριο που να στηρίζεται και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα. Ειδικότερα με αφετηρία το παράδειγμα μίας εικαστικής performance χορού, που επενδύεται με videoart, οι μαθητές αρχικά έρχονται σε επαφή με εικαστικές εγκαταστάσεις που συσχετίζονται με πίνακες του Νταλί αλλά και σκηνές από την ταινία του μικρού μήκους «Destino». Στην συνέχεια μπορούν να διαμορφωθούν δραστηριότητες χρησιμοποιώντας εργαλεία σε ψηφιακή και μη μορφή και να υλοποιηθεί ένα project σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων, που να περιλαμβάνει πολυμεσικές παρουσιάσεις, κατασκευές, εκθέσεις, οι οποίες στο τέλος θα συνοδεύονται από φύλλα εργασίας με λύσεις ή και προτάσεις σε καίρια ζητήματα. Μπορούν έτσι να επιτευχθούν διδακτικοί στόχοι όπως η διερευνητική-βιωματική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, η βαθιά κατανόηση εννοιών, η συνειδητοποίηση της αξίας της τέχνης, η διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων των μαθητών ώστε να αναπτύξουν σημαντικές δεξιότητες, όπως την κριτική σκέψη, τη φαντασία και την καλλιέργεια της δημιουργικής έκφρασης. Το διδακτικό σενάριο λοιπόν που ολοκληρώνεται με την αξιολόγηση μπορεί να επιφέρει τα βέλτιστα μαθησιακά αποτελέσματα καθώς κινητοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών και καθιστά το μάθημα κατανοητό.

Το Εκπαιδευτικό Δράμα στην υπηρεσία της Παιδαγωγικής της Ειρήνης μέσα από το παράδειγμα: «Η Αλίκη στη Χώρα των Θυμάτων»

Πολυχρονάκη Μαρία

Phd στις Επιστήμες της Αγωγής, MA στις Επιστήμες της Αγωγής, εκπαιδευτικός ΠΕ02

Δημητρακόπουλος Χάρης

Med στη Διδακτική της Βιολογίας, εκπαιδευτικός ΠΕ 04.04/ΠΕ40

Αν και η αντίληψη για τη χρήση του εκπαιδευτικού δράματος, ως διδακτικού εργαλείου για τη δημιουργία ενός κλίματος δημοκρατικού διαλόγου, είναι πλέον παγκοσμίως διαδεδομένη, στην πράξη δεν εφαρμόζεται. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει τη δυναμική αμφίδρομη σχέση μεταξύ εκπαιδευτικού δράματος και Παιδαγωγικής της Ειρήνης και συγκεκριμένα η έμφαση δίνεται στην ανάδειξη εκείνων των χαρακτηριστικών που αποδεικνύουν ότι το εκπαιδευτικό δράμα μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια φιλειρηνικού ήθους και αποβολής στερεοτυπικών πεποιθήσεων μέσα από ένα συγκεκριμένο παράδειγμα δημιουργίας πρωτότυπου θεατρικού έργου, της «Αλίκης στη Χώρα των Θυμάτων» γραμμένου και σκηνοθετημένου από μαθητές του Ομίλου «Θεατρικό και Καλλιτεχνικό Εργαστήρι» του Πειραματικού Λυκείου Ηρακλείου. Η μέθοδος που εφαρμόστηκε για την υλοποίηση του παραπάνω σκοπού συνδυάζει το θέατρο της επινόησης, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο, τη διερευνητική/ ανακαλυπτική μάθηση και τον καταγισμό ιδεών. Αξιολογώντας τα αποτελέσματα αυτής της εργασίας διαπιστώνεται η αξία του εκπαιδευτικού δράματος στην εκπαίδευση ως πεδίου μετασχηματίζουσας μάθησης, που λόγω της βιωματικής, ενεργητικής και συμμετοχικής του διάστασης, αποτελεί από μόνο του μεθοδολογικό εργαλείο, μέσω του οποίου μπορούν να διερευνηθούν θεματικές σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την καταπολέμηση του ρατσισμού και τη διαπολιτισμικότητα, δηλαδή θεματικές που αφορούν την Εκπαίδευση για την Ειρήνη.

Πολιτισμός και Εκπαίδευση: η ένταξη της κινηματογραφικής παιδείας στο σχολικό περιβάλλον

Σηφάκη Ειρήνη

ΣΕΠ, ΕΑΠ

Νεμπαυλάκη Σοφία

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΑΠ, Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων

Στις μέρες μας, η ραγδαία εξάπλωση των οπτικοακουστικών μέσων και η συνεπακόλουθη μετάδοση πλήθους πληροφοριών και πολυτροπικών μηνυμάτων απαιτούν γνώσεις οπτικοακουστικού γραμματισμού. Γνώσεις που θα συντελέσουν στην απόκτηση της ιδιότητας του ψηφιακού πολίτη, ικανού να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις και προκλήσεις. Αυτές οι γνώσεις μπορούν να παραχθούν – μεταξύ άλλων– και μέσω της κινηματογραφικής παιδείας. Εδώ και αρκετές δεκαετίες Ευρωπαϊκοί θεσμοί όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρώπης, και η UNESCO, αναγνωρίζοντας τη σημασία του κινηματογράφου για το πολιτισμό αλλά και τον οπτικοακουστικό γραμματισμό, προτείνουν δράσεις και προγράμματα για την εισαγωγή και ενίσχυση του κινηματογραφικού γραμματισμού σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Στη χώρα μας, έχουν υλοποιηθεί κάποιες σημαντικές όμως αποσπασματικές προσπάθειες εναρμόνισης της κινηματογραφικής παιδείας με ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, τάσεις και συστάσεις επίσημων φορέων. Το βασικό ερώτημα που ανακύπτει είναι πώς οι εκπαιδευτικοί θα αποκτήσουν τις απαιτούμενες οπτικοακουστικές γνώσεις και δεξιότητες καθώς και πώς θα μνηθούν στην οπτικοακουστική γλώσσα και τη χρήση της. Οι συνέργειες με πιστοποιημένους πολιτιστικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο της άτυπης εκπαίδευσης παρέχουν συχνά δυνατότητες στην εκπαιδευτική κοινότητα να αποκτήσει δεξιότητες, όχι μόνο απλής «κατανάλωσης» και κριτικής αποτίμησης αλλά και δημιουργίας κινηματογραφικών προϊόντων όπως οπτικών εννοιών και παραγωγής οπτικών μηνυμάτων. Ένα από τα βασικότερα μέσα συμμετοχής και ευαισθητοποίησης του κοινού σε χώρους πολιτισμού αποτελεί η υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στο πλαίσιο της παρούσας εισήγησης θα μελετηθούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων τα οποία αποτελούν ένα παράδειγμα συνέργειας τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης για την ένταξη της κινηματογραφικής παιδείας στο σχολικό περιβάλλον. Μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις με στελέχη του οργανισμού και την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου αλλά και την αξιολόγηση προγραμμάτων από εκπαιδευτικούς που έχουν ήδη συμμετάσχει σε αυτά, ανιχνεύουμε τα κύρια διακυβεύματα στο πεδίο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης οπτικοακουστικού και κινηματογραφικού γραμματισμού, αλλά και μεταξύ σχολείου και πολιτιστικών θεσμών.

Το θέατρο ντοκουμέντο ως μέσο καταγραφής και βιωματικής εκμάθησης της τοπικής ιστορίας και πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού της Λήμνου

Φωτοπούλου Χαριτίμη

Φιλολόγος, Διευθύντρια Γυμνασίου Λιβαδοχωρίου Λήμνου

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μια απόπειρα ανάδειξης της συνεισφοράς εναλλακτικών εκπαιδευτικών εργαλείων όπως η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και πώς τέτοιες βιωματικές δράσεις μπορούν να λειτουργήσουν ευεργετικά για τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στόχος είναι η καταγραφή της βιωματικής συμμετοχής των μαθητών του Γυμνασίου Λιβαδοχωρίου της Λήμνου στο πρόγραμμα καταγραφής και ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς του νησιού της Λήμνου που διεξάχθηκε μέσα από τεχνικές του Θεάτρου Ντοκουμέντο. Παράλληλα, θα γίνει απόπειρα να αναλυθούν οι καρποί της σύνδεσης των μαθητών με την τοπική κοινότητα αλλά και τους πολίτες ως άμεσο φορέα της σύγχρονης τοπικής ιστορίας και να καταστεί σαφής η ανάγκη εναλλακτικών εκπαιδευτικών εργαλείων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Κινηματογράφος και εκπαίδευση: η αξιοποίηση της κινηματογραφικής ταινίας ως διδακτικό εργαλείο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Χριστοδούλου Παναγιώτης

MSc στην Ειδική Αγωγή, εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να προσδιορίσει τη σημαντικότητα της αξιοποίησης του κινηματογράφου στη σχολική εκπαίδευση και πιο συγκεκριμένα στο Δημοτικό σχολείο, καθώς και να διερευνήσει τη στάση των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στη χρήση του κινηματογράφου ως εποπτικό μέσο διδασκαλίας. Η εργασία στηρίζεται τόσο στη μελέτη της υπάρχουσας διεθνούς βιβλιογραφίας και την επισκόπηση πρόσφατων ερευνών, όσο και σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε, με αντιπροσωπευτικό δείγμα 45 εκπαιδευτικών του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε σχετικό ερωτηματολόγιο 15 ερωτήσεων κλειστού τύπου, σχετικά με τις αντιλήψεις τους για το μέσο ως εκπαιδευτικό εργαλείο, την παιδαγωγική του αξία και το βαθμό εξοικείωσής τους με αυτό. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν εστιάζουν στο ρόλο του κινηματογράφου στο σημερινό σχολείο και τα πολλαπλά οφέλη που μπορεί να προσφέρει η συστηματική αξιοποίησή του, ενώ παράλληλα αναδεικνύουν την ανάγκη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Τέλος, μέσα από την παρούσα μελέτη αναδεικνύεται η ανάγκη καταγραφής της υπάρχουσας κατάστασης στην ελληνική σχολική πραγματικότητα, ώστε να προκύψουν ασφαλή συμπεράσματα για το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας και να καταστεί δυνατή η αναμόρφωση του εκπαιδευτικού τοπίου.

ΤΠΕ και εκπαιδευτική διαδικασία

Διδασκαλία Νέων Ελληνικών Γ' ΕΠΑ.Λ με τη χρήση Τ.Π.Ε.

Δασκαλογιαννάκη Καλλιόπη

Η συγκεκριμένη εργασία αποτελεί διδακτικό σενάριο που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος των Νέων Ελληνικών στη Γ' τάξη του ΕΠΑ.Λ. Πρόκειται για τη διδασκαλία της διδακτικής ενότητας "Ανθρώπινα δικαιώματα", η οποία περιλαμβάνεται στην ύλη των Πανελλαδικών εξετάσεων και πιο συγκεκριμένα ανήκει στην ενότητα «Πειθώ»: Ανθρώπινα δικαιώματα, Το δικαίωμα στη ζωή. Η διδάσκουσα προσπαθεί με τη χρήση των ΤΠΕ να κεντρίσει την προσοχή των μαθητών, να ενεργοποιήσει τη σκέψη, να ωθήσει στην ερευνητική μάθηση, να δημιουργήσει εξοικείωση με την τεχνολογία, βάζοντας τους μαθητές να αναζητήσουν οι ίδιοι το υλικό τους και όχι παρέχοντάς το έτοιμο. Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες με διακριτούς ρόλους ("λεξικογράφοι", "ιστορικοί", "δημοσιογράφοι", "διεθνολόγοι", "καλλιτέχνες") και ερευνούν στο Διαδίκτυο συγκεκριμένες ιστοσελίδες. Συλλέγουν στοιχεία σχετικά με τον ορισμό της έννοιας "ανθρώπινα δικαιώματα", την υποστήριξη αλλά και καταπάτησή τους κατά τη διάρκεια της ιστορίας, την κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων αυτών σε συγκεκριμένες χώρες ακόμα και σήμερα, τους διεθνείς οργανισμούς που αγωνίζονται για την υπεράσπισή τους. Επιπλέον, προσεγγίζουν διαθεματικά τα επιμέρους θέματα με τη συνδρομή του καθηγητή Πολιτειακής παιδείας και του καθηγητή Αγγλικών. Στη συνέχεια, παράγουν γραπτό λόγο σε ηλεκτρονική μορφή και μέσα σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (άρθρο στη σχολική ηλεκτρονική ή τοπική εφημερίδα, ηλεκτρονική επιστολή, ομιλία-προσχεδιασμένος προφορικός λόγος), όπως ακριβώς ζητείται στις πανελλαδικές εξετάσεις, προκειμένου να προετοιμαστούν για αυτές. Οι μαθητές της ομάδας "καλλιτέχνες" δημιουργούν ηλεκτρονική αφίσα που αναρτούν στην ιστοσελίδα του σχολείου. Στο τέλος, οι εργασίες των μαθητών συζητούνται από την ολομέλεια και εξάγονται συμπεράσματα και κυρίως αν επιτεύχθηκε ο διπλός στόχος: χρήση των ΤΠΕ σε ένα μάθημα κατεξοχήν παραδοσιακό (Νέα Ελληνικά) αλλά και σωστή προετοιμασία των μαθητών για τις Πανελλαδικές εξετάσεις.

Τ.Π.Ε. και Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου: Σενάριο διδασκαλίας για τον «Δίκαιο και Άδικο λόγο»

Ζανέκα Στεργιανή

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η διδακτική πρόταση της εισήγησης, επιδιώκει τη δημιουργική ένταξη των ΤΠΕ στη διδασκαλία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας ώστε να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές μέσα από συνεργατικές προσεγγίσεις και με τη βοήθεια ανοιχτών λογισμικών να παρέμβουν, να τροποποιήσουν, να ανταλλάξουν απόψεις και να δημιουργήσουν. Πρόκειται για σενάριο διδασκαλίας, αξιοποιώντας το λόγο της παιδείας και της εξουσίας, προκειμένου οι μαθητές να κατανοήσουν ανθρωπιστικές και πολιτικές έννοιες που σχετίζονται με τον δίκαιο και άδικο λόγο. Στόχος είναι η κατανόηση από τους μαθητές του γεγονότος ότι η γλώσσα της εξουσίας και η γλώσσα της παιδείας είναι δυο γλώσσες διαμετρικά αντίθετες και με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Επιδιώκεται να κατανοήσουν, αφενός ότι τα κείμενα είναι έτσι δομημένα, ώστε να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες κοινωνικές περιστάσεις και να υπηρετούν διάφορες ειδολογικές και λογοτεχνικές συμβάσεις, και αφετέρου την ιδιαιτερότητα των πολιτικών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών πρακτικών στη δόμηση, την επιχειρηματολογία και το ύφος του λόγου που παράγεται. Επίσης, να εκφράζονται κριτικά ως προς την στόχευση ενός κειμένου σε σχέση με τη σημειωτική της επικοινωνίας καλλιεργώντας παράλληλα δεξιότητες στη χρήση των ΤΠΕ. Οι ΤΠΕ προσφέρουν ποικίλες δυνατότητες για να αποκτήσουν αντίστοιχες δεξιότητες για την παραγωγή κριτικού λόγου με σκοπό τη δημοσιοποίησή του σ' ένα εκπαιδευτικό ιστολόγιο, τόσο με ατομικές όσο και με συνεργατικές δραστηριότητες. Στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου και χρησιμοποιώντας Η/Υ, τη σύνδεση στο Διαδίκτυο και ένα βιντεοπροβολέα, ο διδάσκων καθοδηγεί τους μαθητές στη δημιουργία ενός ιστολογίου, με θεματικό τίτλο «Δίκαιος και Άδικος Λόγος». Δηλαδή, δύο είναι οι κυρίαρχες γλώσσες σε διάφορα κείμενα – φορείς των δύο λόγων: η γλώσσα της εξουσίας και η γλώσσα της ελευθερίας, της παιδείας και του ανθρωπισμού. Επιδίωξη του σεναρίου είναι να τους βοηθήσει να προσέξουν αυτές τις γλώσσες και να επισημάνουν χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα, από τη μια, και, από την άλλη, να μελετήσουν και να αξιολογήσουν τη δύναμή τους.

Λογοτεχνικός χάρτης του Ηρακλείου - Το Ηράκλειο των αρχών του 20ου αι. μέσα από έργα της Έλλης Αλεξίου και της Ρέας Γαλανάκη

Ζαχαριουδάκη Ελένη

Εκπαιδευτικός ΠΕ02 & ΠΕ05

«Χαρτογραφώντας την ελληνική λογοτεχνία δίνουμε στα νοερά μας ταξίδια ρεαλιστική υπόσταση κάνοντας τα έργα αυτά ακόμη πιο ζωντανά και μαγευτικά.» Διαβάζοντας ένα λογοτεχνικό έργο ο αναγνώστης μεταφέρεται σε μια άλλη διάσταση, ένα διαφορετικό χωροχρόνο ο οποίος διαμορφώνεται μέσα από τις αναφορές του κειμένου και μπορεί να είναι πραγματικός ή φανταστικός ή ένα αμάλγαμα των δύο. «Όσο πολύπλοκος είναι ο χρόνος στη λογοτεχνία άλλο τόσο είναι και ο τόπος, πόσο μάλλον που αυτά τα δύο δεν διαχωρίζονται» λέει η Ρέα Γαλανάκη μιλώντας για το βιβλίο της Ο Αιώνας των Λαβυρίνθων. Μοιάζει, λοιπόν, πολλές φορές το λογοτεχνικό έργο με μια χρονομηχανή που μπορεί να ταξιδέψει τον αναγνώστη στο παρόν, το παρελθόν και το μέλλον, σε μέρη κοντινά ή μακρινά, σε πόλεις, σε χωριά ή όπου αλλού βάλει ο νους, σε τόπους γνωστούς ή άγνωστους. Τέτοια «ταξίδια» μπορούν να γίνουν και με τους μαθητές και να τους δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσουν όχι μόνο τους συγγραφείς και τους ήρωες των έργων τους αλλά και το χώρο και το χρόνο όπου οι ιστορίες διαδραματίζονται. Ένα ταξίδι στο χώρο και στο χρόνο θα προσπαθήσουμε να κάνουμε μέσα από το Λογοτεχνικό Χάρτη του Ηρακλείου. Με τη βοήθεια ενός χάρτη Google, τον οποίο έχουμε επεξεργαστεί, θα πάμε 100 χρόνια και κάτι πίσω, στο Ηράκλειο μιας άλλης εποχής, με οδηγούς δυο γυναίκες συγγραφείς που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην πόλη αυτή, την Έλλη Αλεξίου και τη Ρέα Γαλανάκη.

Η προπαγάνδα μέσα από τις αφίσες των παγκόσμιων πολέμων: Σενάριο κριτικού γραμματισμού με ΤΠΕ στην ενότητα της Ν.Ε. Γλώσσας «Πόλεμος και Ειρήνη»

Καψάσκη Αγγελική

Στην εισήγηση παρουσιάζεται μια διδακτική πρόταση, όπου επιχειρείται να καλλιεργηθεί ο κριτικός γραμματισμός των μαθητών στα μέσα αξιοποιώντας τη θεωρία των Πολυγραμματισμών. Το σενάριο διδασκαλίας στηρίζεται στην διερευνητική - ανακαλυπτική μάθηση, καθώς οι μαθητές, αναζητούν και ελέγχουν μόνοι τους τις γνωστικές πληροφορίες στο διαδίκτυο αξιοποιώντας ηλεκτρονικά ξενόγλωσσα λεξικά και εγκυκλοπαίδειες. Συγκεκριμένα οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής σε ομάδες, προσεγγίζουν ως πολυτροπικά κείμενα αφίσες από τον Α' και Β' παγκόσμιο πόλεμο, προκειμένου να επισημάνουν τα μηνύματα και τους σημειωτικούς τρόπους που αξιοποιούνται. Για την ανάγνωση και αποκωδικοποίηση των κειμένων/αφισών, που θα επιλέξουν να μελετήσουν οι μαθητές δίδονται κατάλληλα ηλεκτρονικά φύλλα εργασίας που χρησιμεύουν ως γνωστική σκαλωσιά για την ανάλυση και κατανόηση του μηνύματος των αφισών. Οι μαθητές σε ομάδες συζητούν τα κείμενα, ομαδοποιούν τις επισημάνσεις και συμπαράγουν λόγο με ψηφιακά μέσα. Ακολουθεί η παρουσίαση των αναγνώσεων τους στο Δ.Π. στην ολομέλεια της τάξης και γίνονται συγκρίσεις μεταξύ των αφισών των αντιμαχομένων και των ευρημάτων των ομάδων με στόχο να καταλήξουν επαγωγικά σε συμπεράσματα για τις κοινές στρατηγικές προπαγάνδας όλων των εμπλεκόμενων χωρών διαχρονικά κατά τους παγκόσμιους πολέμους. Μετά την κριτική αποτίμηση των αφισών ζητείται από τους μαθητές αφού επισκεφτούν ένα ηλεκτρονικό αντιπολεμικό μουσείο για ιδέες να αναλάβουν τον ρόλο των σχεδιαστών και παραγωγών νέων κειμενικών και πολυτροπικών πόρων και να παράγουν δικές τους αντιπολεμικές αφίσες ή video μηνύματα με τη χρήση σχετικού λογισμικού για ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου. Με το σενάριο αυτό επιδιώκεται η δημιουργία μαθητών ενεργών, ικανών να αξιοποιούν μέσα πρακτικής γραμματισμού, με συνεργατικές δεξιότητες και ικανότητες κριτικής ανάγνωσης της σημειωτικής πραγματικότητας. Ωστόσο αυτό προϋποθέτει εφαρμογή ανάλογων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς από αρκετούς καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων, που ως υποστηρικτές της όλης διαδικασίας θα συντελέσουν να καλλιεργηθούν στους μαθητές οι σχετικές δεξιότητες ενός νέου γραμματισμού αναγκαίου για τους πολίτες του 21ου αιώνα.

Εφαρμογή εργαλείων Τ.Π.Ε. στο πλαίσιο διδακτικής της Ιστορίας στην Προσχολική Αγωγή

Κωνιού Αντωνία

Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Νηπιαγωγείο Κάτω Ασιτών

Η παρούσα εργασία αφορά στην αξιοποίηση εφαρμογών Τ.Π.Ε. σε επιλεγμένες δράσεις του εκπαιδευτικού προγράμματος “Μνημεία νερού και πέτρας, μία βιωματική προσέγγιση της διδακτικής της Ιστορίας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας”. Το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε νηπιαγωγείο του Ν. Ηρακλείου, σε μεικτό τμήμα νηπίων και προνηπίων, κατά τη χρονική διάρκεια δύο εκπαιδευτικών τριμήνων. Τα ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στη μαθησιακή διαδικασία λειτούργησαν συμπληρωματικά και ενισχυτικά, κατά την οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης, ενώ παράλληλα έδωσαν ερεθίσματα ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων. Η εκπαιδευτικός συντόνιζε και καθοδηγούσε τις προσπάθειες των μαθητών κατά τη μαθησιακή διαδικασία, ενώ διευκόλυε την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες σχεδιάστηκαν σύμφωνα με τις θεωρίες του εποικοδομισμού, της ανακαλυπτικής και της κοινωνικοπολιτισμικής προσέγγισης της μάθησης. Στην εργασία περιγράφονται συνοπτικά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και οι δράσεις εφαρμογής των Τ.Π.Ε στο διδακτικό αντικείμενο της Ιστορίας. Παρουσιάζονται συνοπτικά τα λογισμικά γενικής χρήσης, οι εφαρμογές διαδικτύου, τα Web 2.0 εργαλεία και τα λογισμικά οπτικοποίησης που χρησιμοποιήθηκαν, ενώ γίνεται αναφορά στην προστιθέμενη αξία των λογισμικών κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης αναφέρονται οι στόχοι που ετέθησαν ως προς το γνωστικό περιεχόμενο της Ιστορίας, τη χρήση των Τ.Π.Ε. και τη μαθησιακή διαδικασία και περιγράφονται οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες και η αξιοποίηση των λογισμικών σε αυτές. Καταληκτικά, παρουσιάζονται συνοπτικά τα παιδαγωγικά οφέλη ως προς τα εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα της Ιστορίας και των Τ.Π.Ε., καθώς και οι δεξιότητες που ανέπτυξαν τα παιδιά.

Διαδικτυακή υποστήριξη τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης: η περίπτωση του έργου «ASAP-Training»

Πιπεράκη Βούλα,

Ερευνήτρια Πληροφορικής, Ελληνικό Μεσογειακό Παν/μιο

Καπετανάκης Ιωάννης

Διαχειριστής Συστημάτων και Δικτύων, Ελληνικό Μεσογειακό Παν/μιο

Παπαρηγορίου Αντώνης

Ερευνητής Πληροφορικής, Ελληνικό Μεσογειακό Παν/μιο

Στα τέλη της δεκαετίας του 1990, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αναγνώρισε ενεργά τη μάθηση ως δια βίου προσπάθεια και καθόρισε σε γενικές γραμμές το πλαίσιο στο οποίο η μάθηση λαμβάνει χώρα σε όλη τη ζωή ενός ατόμου εισάγοντας τις έννοιες της τυπικής μάθησης, της μη τυπικής μάθησης και της άτυπης μάθησης. Στη παρούσα εργασία εξετάζουμε την περίπτωση μιας ολοκληρωμένης υποδομής, η οποία αναπτύχθηκε για την ταυτόχρονη διαδικτυακή υποστήριξη και των τριών μορφών μάθησης. Σκοπός της εργασίας είναι η κριτική παρουσίαση της υποδομής που αναπτύχθηκε και αξιοποιείται στα πλαίσια του έργου ASAP-Training (Building effective drug prevention results across Europe, based on prevention systems analysis and wide spread professional training - Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα JUSTICE) το οποίο αφορά στην τυπική αλλά και μη τυπική κατάρτιση εκπαιδευτών σε θέματα πρόληψης ναρκωτικών. Η υλοποίηση της υποδομής αντιμετωπίστηκε ως ένα έργο πληροφορικής και εφαρμόστηκαν γνωστές μέθοδοι ανάπτυξης λογισμικού. Ο σχεδιασμός προέκυψε από προδιαγραφές που έδωσαν εκπαιδευτές επαγγελματικής κατάρτισης σε θέματα πρόληψης ναρκωτικών και από συμβατικές προδιαγραφές υποδομών ηλεκτρονικής μάθησης, αλλά και κοινωνικών δικτύων. Η υποδομή αποτελείται από δυο βασικά υποσυστήματα: μια εικονική κοινότητα μάθησης (Virtual Community of Practice) για την υποστήριξη της μη-τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης και ένα σύστημα διαχείρισης μάθησης (Learning Management System) για την υποστήριξη της τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης μέσα από δραστηριότητες ηλεκτρονικής μάθησης. Η λειτουργία των υποσυστημάτων επιτυγχάνεται μέσω ενιαίου διαδικτυακού περιβάλλοντος εργασίας. Η υποδομή αξιοποιείται ήδη στα πλαίσια του έργου ASAP-Training εκπαιδεύοντας επαγγελματίες εκπαιδευτές για την πρόληψη ναρκωτικών υπό την αιγίδα του European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Σε δεύτερο χρόνο, οι εκπαιδευτές θα αναπτύξουν προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδύσουν επαγγελματίες για πρόληψη ναρκωτικών. Η αξιοποίηση της πλατφόρμας αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη κατάρτιση εκπαιδευτών που θα βασίζεται σε Ευρωπαϊκές προδιαγραφές για την πρόληψη της χρήσης ουσιών.

Έξυπνα Περιβάλλοντα Μάθησης με στόχο την Δια Βίου Μάθηση

Σταγάκης Γιάννης

Εκπαιδευτικός ΠΕ86 (Msc)

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας των υπολογιστικών συστημάτων και η πανταχού παρούσα δικτύωση έχει επηρεάσει την εκπαίδευση στη σύγχρονη εποχή. Το πεδίο έρευνας γύρω από τα Τεχνολογικά Περιβάλλοντα Μάθησης έχει στόχο την κινητοποίηση και διευκόλυνση της παροχής γνώσης σε άτομα όλων των ηλικιών ακόμα και πέρα από δομές τυπικής εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας στο πεδίο έχουν πρακτική εφαρμογή κυρίως στις αρκετά διαδεδομένες πλατφόρμες Μαζικών Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων (MOOCs) που προσφέρονται και από πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας μας. Η εξάπλωση όμως των έξυπνων συσκευών που έχουν δυνατότητα δικτύωσης και δημιουργούν ένα νέο Διαδίκτυο από Αντικείμενα (Internet of Things) και οι οποίες βρίσκονται όλο και περισσότερο διάσπαρτες στην πόλη αλλά και πάνω μας σαν αξεσουάρ ή μέρος των ρούχων μας, δημιουργούν νέες προοπτικές μάθησης για τον άνθρωπο. Η πιο εξελιγμένη συσκευή που έχουμε μόνιμα πάνω μας είναι το κινητό τηλέφωνο, το οποίο επιτρέπει την φόρτωση περίπλοκων εφαρμογών και μέσω αισθητήρων και της δικτύωσης μπορεί να παρέχει πληθώρα πληροφοριών στο χρήστη. Αποτελεί σήμερα τη βασική πλατφόρμα μάθησης πέρα από τα στενά χωρικά και χρονικά πλαίσια της τυπικής εκπαίδευσης. Η δημιουργία Έξυπνων Περιβαλλόντων Μάθησης μέσα στα πλαίσια μιας έξυπνης πόλης ή μιας ευρύτερης περιοχής ενός Δήμου μπορεί να επιτρέψει μια διαρκή μετάδοση δεξιοτήτων και γνώσεων στο πολίτη και να διευκολύνει την Δια Βίου Μάθηση τόσο στον χρονικό άξονα της (lifelong) και στον άξονα των ευκαιριών μάθησης ανά χρονική στιγμή (lifewide). Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε μια περιληπτική ανασκόπηση των τελευταίων εργασιών σχετικά με τα Έξυπνα Περιβάλλοντα Μάθησης (SLE) και τα στοιχεία που προτείνονται για τη δημιουργία συστημάτων πάνω σε αυτό το μοντέλο. Βάση των υποδομών του Δήμου Πλατανιά θα προτείνουμε ένα σύστημα που θα μπορούσε να αποτελέσει μια εισαγωγική πλατφόρμα μάθησης με έμφαση στην παροχή Δια Βίου Μάθησης, παρακινούμενοι από την φετινή διδασκαλία στον Τομέα πληροφορικής του Εσπερινού ΕΠΑΛ Πλατανιά.

Ανάπτυξη της δεξιότητας παραγωγής γραπτού λόγου σε περιβάλλον μεικτών ικανοτήτων στη ξενόγλωσση τάξη

Τζεβελέκου Μαργιάννα

Σήμερα περισσότερο από ποτέ, οι σχολικές τάξεις αποτελούν ένα πολυδιάστατο μωσαϊκό το οποίο μεταμορφώνεται δυναμικά και απαιτεί την απομάκρυνση μονοδιάστατων παραδοσιακών διδακτικών πρακτικών. Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Howard Gardner, η οποία βρίσκει πλέον αποδοχή από όλη τη διεθνή εκπαιδευτική και επιστημονική κοινότητα, αναφέρει ότι το άτομο δε γεννιέται με μια μόνο νοημοσύνη, την οποία δε μπορεί να τροποποιήσει κατά τη διάρκεια της ζωής του. Αντιθέτως, καθοριστικό ρόλο για την ανάπτυξη ή μη των τομέων διαδραματίζει το περιβάλλον. Μέχρι σήμερα, το ενδιαφέρον του εκπαιδευτικού, ως προς την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου, προσανατολιζόταν στο μέσο όρο των μαθητών της τάξης του. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, πολλές φορές τη σχολική αποτυχία από μια μεγάλη μερίδα μαθητών ή την αναποτελεσματικότητα στο να κατανοήσουν προβλήματα γνώσης και πληροφορίας. Για αυτούς τους λόγους, η εφαρμογή μιας διαφοροποιημένης διδακτικής προσέγγισης, που θα στηρίζεται στο μαθησιακό προφίλ, τα ενδιαφέροντα και την ετοιμότητα του μαθητή, κρίνεται περισσότερο από ποτέ αναγκαία. Ανάμεσα στα υποστηρικτικά εργαλεία του εκπαιδευτικού έργου εξέχουσα θέση καταλαμβάνουν σήμερα οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), οι οποίες υποστηρίζουν τις καινοτομίες που απαιτεί μια διαφοροποιημένη διδασκαλία και το βασικό της υπόβαθρο. Οι ΤΠΕ, ως εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί επικουρικά προς το έντυπο υλικό, διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό να αναπτύξει ένα Αναλυτικό Πρόγραμμα ή ακόμα και να το προσαρμόσει στις ανάγκες των μαθητών μιας τάξης μεικτών ικανοτήτων. Σκοπός της παρουσίασης αυτής είναι να αναδειχτεί η συσχέτιση των πολυαισθητηριακών προσεγγίσεων της μάθησης (ΤΠΕ) με τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner με στόχο τη βελτίωση της μαθησιακής ικανότητας. Πιο συγκεκριμένα, θα δούμε πώς αυτή η διαφοροποιημένη διδακτική προσέγγιση μπορεί να εφαρμοστεί για την ανάπτυξη της δεξιότητας του γραπτού λόγου στην ξενόγλωσση τάξη.

Είναι η εφαρμογή της Αντίστροφης Τάξης μια ρεαλιστική επιλογή; Αποτελέσματα από μια μελέτη περίπτωσης

Χαλκιαδάκης Κωνσταντίνος

εκπαιδευτικός ΠΕ04.1 υπεύθυνος ΕΚΦΕ Ρεθύμνου

Καλογιαννάκης Μιχαήλ

Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΠΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η διδακτική πρακτική της αντίστροφης τάξης ενσωματώνει στοιχεία της εξ αποστάσεως ασύγχρονης εκπαίδευσης στην παραδοσιακή σύγχρονη διδασκαλία. Η κεντρική ιδέα στην οποία στηρίζεται είναι η μεταφορά εκτός αίθουσας διδασκαλίας της διάλεξης-εισήγησης του διδάσκοντα, η οποία γίνεται ασύγχρονα μέσω βιντεοδιαλέξεων στο διαδίκτυο. Με αυτό τον τρόπο απελευθερώνεται χρόνος μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας, με στόχο την ενεργότερη συμμετοχή του μαθητή. Η έρευνα που παρουσιάζεται αποπειράται να διερευνήσει ποσοτικά την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της νέας μεθόδου στη διδασκαλία των νόμων του Νεύτωνα. Στα πλαίσια ενός ψευδοπειραματικού σχεδιασμού, χρησιμοποιήθηκαν τέσσερα τμήματα της Α΄ Λυκείου, από τα οποία στα δύο δοκιμάστηκε η αντίστροφη τάξη, ενώ στα υπόλοιπα που λειτούργησαν ως τμήματα ελέγχου ακολουθήθηκε η παραδοσιακή διδασκαλία. Για την ποσοτική αποτίμηση χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο IBCm, ένα σταθμισμένο ερωτηματολόγιο που αφορά στην κατανόηση των αρχών της μηχανικής, το οποίο μεταφράστηκε και χρησιμοποιήθηκε σαν pre και σαν post test. Για τις ανάγκες της αντίστροφης τάξης δημιουργήθηκαν διαδραστικά βίντεο, τα οποία τοποθετήθηκαν στην εκπαιδευτική πλατφόρμα e-me.gr. Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων αναδεικνύει μια μικρή, αλλά μη στατιστικά σημαντική, διαφορά υπέρ της ομάδας των μαθητών της αντίστροφης τάξης. Το αποτέλεσμα αυτό είναι σε συμφωνία με τη σχετική βιβλιογραφία, στην οποία καταγράφεται είτε ισοδυναμία είτε μικρή υπεροχή της αντίστροφης τάξης έναντι της παραδοσιακής διδασκαλίας. Σημαντικός περιορισμός της έρευνας θα πρέπει να θεωρηθεί η μικρή χρονική διάρκεια εφαρμογής της. Έτσι, ενώ πράγματι απελευθερώθηκε ωφέλιμος χρόνος μέσα στην τάξη και εντάχθηκαν μαθητοκεντρικές δραστηριότητες, η χρονική διάρκεια προσαρμογής των μαθητών στην νέα διδασκαλία απαίτησε σημαντικό ποσοστό της συνολικής χρονικής διάρκειας της παρέμβασης. Επίσης, σημειώνεται ως περιορισμός και η εμβόλιμη σχέση του ερευνητή ως διδάσκοντος στο ένα από τα πειραματικά τμήματα. Τα παραπάνω συμπεράσματα φανερώνουν ότι θα είχε ενδιαφέρον η εφαρμογή της παραπάνω μεθόδου σε μεγαλύτερη χρονική διάρκεια και από τον ίδιο τον διδάσκοντα του τμήματος.

Διδασκαλία φυσικών επιστημών με τη μεθοδολογία του θεατρικού παιχνιδιού

Χρηστάκη Ευγενία

Msc στην Εκπαιδευτική ηγεσία, διοίκηση σχολικών μονάδων και αναδυόμενες
τεχνολογίες στην εκπαίδευση

Το θεατρικό παιχνίδι αποτελεί έναν ιδανικό τρόπο βιωματικής και παιγνιώδους προσέγγισης της γνώσης. Διέπεται από δύο βασικές αρχές: το σεβασμό στις ανάγκες των παιδιών και την ελεύθερη έκφραση των ιδεών και των συναισθημάτων τους. Βασικοί στόχοι είναι η καλλιέργεια και ανάπτυξη της Συναισθηματικής Νοημοσύνης και κοινωνικών δεξιοτήτων, αφού βασίζεται στη δυναμική της ομάδας. Μέσα σε αυτήν τα παιδιά αναπτύσσουν σχέσεις εμπιστοσύνης, συνεργασίας και αποδοχής του διαφορετικού. Το θεατρικό παιχνίδι αποτελείται από τέσσερις φάσεις: Α' φάση: Απελευθέρωση, Β' φάση: Παιχνίδι Ρόλων – Αναπαραγωγή, Γ' φάση: Δημιουργία Δρώμενων - Σκηνικοί Αυτοσχεδιασμοί, Δ' φάση: Ανάλυση και Συζήτηση. Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα για τον εκπαιδευτικό καθώς πρέπει με απλό τρόπο να εξηγήσει έννοιες δύσκολες στα παιδιά. Με τη μεθοδολογία του θεατρικού παιχνιδιού προσεγγίστηκαν οι ενότητες της Θερμότητας, του ήχου και του φωτός ώστε οι μαθητές μέσω σωματικής έκφρασης να έρθουν σε επαφή με αυτές τις έννοιες, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα της Ε' και Στ' δημοτικού. Στα πλαίσια του συνεδρίου σκοπεύω να παρουσιάσω ένα αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας μιας από αυτές τις ενότητες, ώστε να παραθέσω μία εναλλακτική πρόταση διδασκαλίας τους.

Εκπαιδευτικές έρευνες

Η προσωπική και η κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Αθανασοπούλου Άννα

Η προσχολική ηλικία είναι η πιο σημαντική περίοδος για την ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού. Οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τον περίγυρό του και η τάση του να αυτονομηθεί διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στην εξέλιξή του, καθώς αποτελούν βάση για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκτήσει στα επόμενα χρόνια της ζωής του. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού καθίσταται ολοένα και πιο σύνθετος επηρεάζοντας άμεσα την εκπαιδευτική διαδικασία και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του νηπίου. Σκοπός αυτής της μελέτης είναι να διερευνήσει τη διαδικασία αυτονόμησης των μαθητών παραθέτοντας στοιχεία από έρευνα πεδίου συμμετοχικής παρατήρησης σε σχολεία της Γαλλίας, και να ρίξει φως στις εμπειρίες και τις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών μέσα από συνεντεύξεις μαζί τους. Από την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων, γίνεται κατανοητό ότι το παιδί προσχολικής ηλικίας εσωτερικοποιεί και αποδέχεται τους κανόνες ενός συγκεκριμένου πλαισίου μέσα στο οποίο αναπτύσσεται. Παράλληλα διεκδικεί, δημιουργεί, αλληλεπιδρά, εξελίσσεται, κάνει τις δικές του ανακαλύψεις και οικοδομεί τον εαυτό του χτίζοντας έτσι την προσωπικότητά του μέσα στο σύνολο της ομάδας.

**Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα της
εκπαιδευτικής διαδικασίας στην προσχολική εκπαίδευση: Η
έναρξη μιας συζήτησης στο πλαίσιο ενός Ευρωπαϊκού
προγράμματος Erasmus+**

Βρετουδάκη Ελένη

Med, PhD στις Επιστήμες της Αγωγής. ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

Γιαννουσοπούλου Μαρία

ΠΕ 60, Προϊσταμένη Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Διεύθυνση Π.Ε. Χανίων

Κασσωτάκη - Ψαρουδάκη Πόπη

Νηπιαγωγός - π. Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Χανίων

Βασική επιδίωξη της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση του Wind Rose, ενός εργαλείου για την αξιολόγηση της ποιότητας της προσχολικής τάξης. Το εργαλείο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, KA2 με τίτλο «Quality -3C?», εταίρος του οποίου ήταν η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων. Επίσης παρουσιάζεται μια πρώτη απόπειρα πιλοτικής εφαρμογής του εργαλείου στην προσχολική κοινότητα με σκοπό τη διερεύνηση των απόψεων γονέων και εκπαιδευτικών για το εάν και κατά πόσο συγκεκριμένοι δείκτες που σχετίζονται με τις Δομές, τις Διαδικασίες και τα Μαθησιακά αποτελέσματα, συμβάλλουν στη δημιουργία και τη διατήρηση ενός ποιοτικού προσχολικού περιβάλλοντος. Τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής επιβεβαιώνουν τα μέχρι τώρα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία οι συγκεκριμένοι δείκτες σχετίζονται με την ποιότητα της προσχολικής τάξης. Στη βάση αυτών ευελπιστούμε να αρχίσει ένας διάλογος με στόχο τόσο τη βελτίωση του ίδιου του εργαλείου όσο και την αξιοποίηση του στην εκπαιδευτική πράξη.

Η ενίσχυση της κατανόησης της δομής των αφηγηματικών κειμένων από παιδιά προσχολικής ηλικίας

Βρετουδάκη Ελένη

Med, PhD στις Επιστήμες της Αγωγής. ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τάφα Ευφημία

Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης

Οι αφηγηματικές δεξιότητες αποτελούν σημαντικό προαπαιτούμενο στον γραμματισμό των παιδιών διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο στην αναγνωστική τους κατανόηση και την ικανότητα γραφής αφηγηματικών κειμένων. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει την επίδραση ενός προγράμματος παρέμβασης στην ενίσχυση της κατανόησης του δομικού πλαισίου των ιστοριών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με στόχο την παραγωγή φανταστικών ιστοριών. Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 58 παιδιά ηλικίας 4-6 ετών, τα οποία φοιτούσαν σε 4 τάξεις νηπιαγωγείων του νομού Χανίων και Ηρακλείου Κρήτης. Το ένα νηπιαγωγείο εξ αυτών ήταν σε αστική περιοχή, το δεύτερο σε περιαστική και τα άλλα δύο σε αγροτική περιοχή. Το σύνολο των παιδιών εκπαιδεύτηκε στην αναδιήγηση και την παραγωγή φανταστικών ιστοριών μέσα από ένα πολυεπίπεδο πρόγραμμα παρέμβασης. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε μία φορά την εβδομάδα για 10 εβδομάδες. Σε όλα τα παιδιά διαβάστηκαν 10 βιβλία με αφηγηματικά κείμενα. Σε κάθε συνεδρία, μετά την ανάγνωση του βιβλίου, εφαρμόστηκε μια στρατηγική πέντε επιπέδων (δημιουργία προγενέστερης γνώσης, συζήτηση, μοντελοποίηση, αναδιήγηση και παραγωγή ιστοριών). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η στρατηγική που εφαρμόστηκε στο πρόγραμμα παρέμβασης βελτίωσε σημαντικά την ικανότητα των παιδιών να κατανοούν τα δομικά στοιχεία των ιστοριών και να παράγουν πιο μακροσκελής, κατανοητές και οργανωμένες φανταστικές ιστορίες. Παράλληλα, παρατηρήθηκαν διαφοροποιήσεις στις επιδόσεις των παιδιών ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και την περιοχή που είχε έδρα το κάθε νηπιαγωγείο. Με τη συνεργασία των νηπιαγωγών: Αγγέλη Αθηνάς, Αλεξίου Παναγιώτας (Μ.Εδ), Διαμαντάκη Ευαγγελίας (Μ.Εδ).

Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικού μέσω ετεροαξιολόγησης των μαθητών του

Καδιανάκη Μαρία

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού είναι διαδικασία δύσκολη, πολύπλευρη και πολύπλοκη, εφόσον επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες οι οποίοι δεν μπορούν ούτε να αγνοηθούν ούτε και να απομονωθούν, ώστε να διερευνηθεί συστηματικά η επίδρασή τους στη διαδικασία της διδασκαλίας και της αξιολόγησης. Η δυσκολία εφαρμογής συστηματικής αξιολογικής διαδικασίας του εκπαιδευτικού έχει αποδοθεί σε ποικίλους παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι η έλλειψη πρωτοβουλίας από την πλευρά των εκπαιδευτικών για εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης με διαδικασίες «από κάτω προς τα πάνω». Συνήθως οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι αξιολογούνται άτυπα σε καθημερινή βάση από τους μαθητές τους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων μαθητών πρωτοσχολικής ηλικίας για τη δασκάλα τους. Με μέσο συλλογής δεδομένων την ημιδομημένη συνέντευξη, μαθητές Β΄ δημοτικού διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις για την εκπαιδευτικό της τάξης. Τολμούν να πουν τι τους ενοχλεί, τι τους στεναχωρεί, τι επιθυμούν, ποια παράπονα έχουν και κυρίως τι μπορεί να αλλάξει για να γίνει καλύτερη. Διαφαίνεται ότι οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αξιολόγησης της εκπαιδευτικού, έχουν κριτική ικανότητα και αναπτύσσουν αυτονομία.

Οι εκπαιδευτικοί και ο ρόλος των επιμορφώσεων για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση

Μαρκολέφας Νικόλαος

Med στην εκπαίδευση ενηλίκων, Msc στην συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, εκπαιδευτικός ΠΕ82.

Η παρούσα μελέτη έχει ως θέμα την αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης κατά του σχολικού εκφοβισμού που παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί Δημόσιας Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Το συγκεκριμένο θέμα επιλέχθηκε επειδή ο σχολικός εκφοβισμός αποτελεί ένα σοβαρό πρόβλημα που απαντάται στα σχολεία της χώρας μας, με τραγικές συνέπειες για όλους τους εμπλεκόμενους. Επιπλέον, είναι ένα ζήτημα το οποίο απασχολεί συστηματικά την κοινή γνώμη, χωρίς όμως να έχουν βρεθεί αποτελεσματικές πρακτικές. Κεντρικός σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρησιμότητα των επιμορφώσεων κατά του σχολικού εκφοβισμού. Για να επιτευχθούν πληρέστερα και σε βάθος οι στόχοι της έρευνας καταλληλότερη προσέγγιση κρίθηκε η ποιοτική. Ο πληθυσμός-στόχος της έρευνας είναι εκπαιδευτικοί Δημόσιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 11 εκπαιδευτικούς και η συλλογή των πληροφοριών έγινε με τη χρήση ημιδομημένης συνέντευξης, πρόσωπο με πρόσωπο. Ένας από τους περιορισμούς της έρευνας υπήρξε η δυσκολία εύρεσης μεγάλου αριθμού συμμετεχόντων. Η δειγματοληψία είναι βολική, προκειμένου να επιλεγούν συμμετέχοντες που να είναι πρόθυμοι και διαθέσιμοι. Επιπλέον, το γεγονός ότι η παρούσα μελέτη είναι μια ποιοτική έρευνα δεν της δίνει τη δυνατότητα να είναι αντιπροσωπευτική, αφού στόχος της δεν είναι η γενίκευση των αποτελεσμάτων σε έναν πληθυσμό, αλλά το πώς να διερευνηθεί ένα κεντρικό φαινόμενο σε βάθος. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η οργάνωση των επιμορφώσεων σε γενικές γραμμές δεν ικανοποίησε τους εκπαιδευτικούς, η χρησιμότητά τους δεν είναι δεδομένη και δεν εξασφαλίζουν πάντα τον έλεγχο των περιστατικών εκφοβισμού στο σχολείο, ούτε την μείωσή τους. Ορισμένες βασικές προτάσεις που μπορούν να προκύψουν από τα συμπεράσματα της έρευνάς είναι η συστηματική/επαρκής διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών και η εμπλοκή των ίδιων των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση προγραμμάτων επιμόρφωσής τους. Τέλος, η επιλογή επιμορφωτών/επιμορφωτριών που να έχουν σχετική εμπειρία στην αντιμετώπιση αντίστοιχων ζητημάτων.

Έρευνα για την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την περίοδο (Μαρτίου-Ιουνίου 2020) στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση-

Συμπεράσματα και προτάσεις για μια Κοινότητα Συνεργασίας και Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών

Ραμουτσάκη Ιωάννα

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων του ΠΕ.ΚΕ.Σ. Κρήτης

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η αποτίμηση και αξιοποίηση της πρόσφατης εμπειρίας από την εφαρμογή της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κατά την περίοδο (Μαρτίου-Ιουνίου 2020), στο πλαίσιο αναστολής λειτουργίας των σχολείων, μέσω σχετικής έρευνας. Για την πραγματοποίησή της, αξιοποιήθηκε το ψηφιακό ερωτηματολόγιο ως βασικό εργαλείο διερεύνησης των εξεταζόμενων θεμάτων και συλλογής των απαντήσεων, το οποίο συμπληρώθηκε, ανωνύμως, από εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και, συγκεκριμένα, Φιλολόγους. Ακολούθησε συλλογή των απαντήσεων, καταγραφή, επεξεργασία, εξαγωγή συμπερασμάτων και τελική αποτίμηση. Η ερευνητική διαδικασία βασίστηκε σε συνδυασμό ερευνητικών μοντέλων (ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας). Αξιοποιήθηκε, κατά το δυνατόν, η δυναμική της ομάδας και στο ψηφιακό περιβάλλον, η βιωματική εμπειρία εκπαιδευτικών, μαθητών/μαθητριών και της συγγραφέως, στο πλαίσιο της επιμόρφωσης- εκπαίδευσης Ενηλίκων- Εκπαιδευτικών και της αντίστοιχης συνεργασίας. Μέσα από την όλη διαδικασία, προέκυψαν πολύτιμα συμπεράσματα τόσο για την ίδια την εφαρμογή της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στην Κρήτη, για τις δυσκολίες που ανέκυψαν, για τη στάση μαθητών και εκπαιδευτικών απέναντι στις νέες τεχνολογίες, όσο και για την επαγγελματική και ατομική ανάπτυξη των τελευταίων, στο πλαίσιο μιας Κοινότητας Μάθησης και Συνεργασίας. Ενισχύθηκε, επίσης, η σημασία της ενεργοποίησης της ψυχής του παιδιού, αλλά και κάθε εκπαιδευμένου, ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την ομαλή, ασφαλή και εκούσια συμμετοχή του στη μαθησιακή διαδικασία.

Έτος Ερωτόκριτου

Ερωτόκριτος: μια περιήγηση στον ιστορικό και πολιτισμικό "τόπο"

Γιαννακοδήμου Άννα

Με στόχο τον εμπλουτισμό του μαθήματος της μουσικής με διαθεματική, βιωματική προσέγγιση μεταξύ των τριών κατευθύνσεων Γυμνασίου και Λυκείου (εικαστικά, θέατρο, χορός) και με αφορμή το έτος ElGreco, προέκυψε μια σημαντική ανακάλυψη. Η έρευνα, ως δεύτερος στόχος μέσω συνεργασίας μαθητών και εκπαιδευτικών, οδήγησε στην υλοποίηση διασχολικού πολιτιστικού προγράμματος σε δυο φάσεις, με τίτλο: "Ζωγραφιστή σ' όλο το νου, έχω τη στόρησίν σου: η Αναγεννησιακή Κρήτη του Greco και του Β. Κορνάρου - αναζητώντας τα ίχνη των δυο δημιουργών". Κατά την δεύτερη φάση, πραγματοποιήθηκε τριήμερη επίσκεψη στην Κρήτη σε αναζήτηση τόπων καταγωγής και έμπνευσης των δυο δημιουργών, με κεντρικό άξονα την μουσική και ζωγραφική στο έργο του Β. Κορνάρου. Η συνάντηση με μαθητές του μουσικού σχολείου Ηρακλείου ανέδειξε τρόπους (θεατρικής) έκφρασης, διάδρασης κι επικοινωνίας μέσα από κρητική παραδοσιακή μουσική και χορό Κρητών και "Αθηναίων". Το υλικό του προγράμματος συγκεντρώθηκε κι αποτυπώθηκε με τη χρήση ΤΠΕ σε μορφή παρουσίασης ppt. Η δράση είχε πολύ θετική επίδραση σε όλους τους συμμετέχοντες, ενώ ενίσχυσε την πολυσήμαντη διαχρονικότητα του Ερωτόκριτου στην εποχή μας, εντός και εκτός Κρήτης.

**Ο Ερωτόκριτος του Β. Κορνάρου ως αισθητική εμπειρία
Μετασηματίζουσας Μάθησης στην Εκπαίδευση Ενηλίκων.
Επιμορφωτικό πρόγραμμα ανίχνευσης πολιτισμικών
κωδίκων και μετασηματισμού φιλολογικών και διδακτικών
στερεοτύπων**

Καλοκύρη Βασιλεία

Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, ΜΔΕ στις Σπουδές στην Εκπαίδευση, Συντονίστρια
Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ02

Η εργασία αφορά στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και ειδικότερα στην προβληματική της αποδόμησης στερεοτύπων των ενήλικων εκπαιδευομένων διαμέσου της αισθητικής εμπειρίας, με αξιοποίηση του λογοτεχνικού έργου του Β. Κορνάρου Ερωτόκριτος, στο πλαίσιο ενός επιμορφωτικού προγράμματος που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Φιλολόγους, με αφορμή το έτος-αφιέρωμα στο έργο αυτό. Η πρότασή μας έχει σκοπό να αναδείξει πώς μέσα από ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα μπορούν να συνδυαστούν επιστημολογικά θεωρητικές αρχές και μεθοδολογία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων («Θεωρία του Μετασηματισμού» του J. Mezirow και μέθοδος του Α. Κόκκου «Μετασηματίζουσα μάθηση μέσα από την αισθητική εμπειρία») και της ερμηνευτικής ανάλυσης της Λογοτεχνίας (σύνδεση λογοτεχνίας και πολιτισμού, σύμφωνα με Ε.Γ. Καψωμένο), με στόχους την αναθεώρηση στερεοτυπικών πεποιθήσεων των επιμορφουμένων για ζητήματα φιλολογικής και διδακτικής προσέγγισης του Ερωτόκριτου και την περαιτέρω ανανέωση της διδασκαλίας του στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Η πρωτοτυπία του προτεινόμενου προγράμματος έγκειται στη διττή αξιοποίηση του Ερωτόκριτου, ως γνωστικό αντικείμενο και ως μέσο μετασηματισμού φιλολογικών και διδακτικών στερεοτύπων. Στην εργασία παρουσιάζεται η δομή και το περιεχόμενο του επιμορφωτικού προγράμματος, που σχεδιάζεται έτσι, ώστε οι επιμορφούμενοι φιλόλογοι να μπορούν, υπερβαίνοντας στερεότυπα δασκαλοκεντρικής διδασκαλίας, να υποστηρίζουν μαθησιακές διαδικασίες ανακαλυπτικής μάθησης, προκειμένου οι μαθητές να ανακαλύψουν τους πολιτισμικούς κώδικες του Ερωτόκριτου και τη σύνδεσή του με το νεοελληνικό πολιτισμικό πρότυπο, προάγοντας την πολιτισμική αυτογνωσία, σε καιρούς σύγχυσης και συνδρόμων παγκοσμιοποίησης. Αντίστοιχα, οι επιμορφούμενοι φιλόλογοι αναμένεται να υπερβούν στερεοτυπική θεώρηση του Ερωτόκριτου, σαν παρωχημένου λογοτεχνικού έργου, αδιάφορου ουσιαστικά για τον σύγχρονο αναγνώστη, καθώς και «φιλολογικά στερεότυπα» μελετών που ερμήνευαν το έργο σαν «μίμηση μεσαιωνικών, ιπποτικών μυθιστοριών» και αναζητούσαν το «ξένο λογοτεχνικό πρότυπό του», χωρίς να αναγνωρίζουν τη σύνδεση με τον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό, τις σχέσεις αρμονίας «ατόμου-φύσης-κοινωνίας-κουλτούρας», που εκφράζονται διαμέσου του έργου, και συνακόλουθα τη δυνατότητά του να συμβάλει γόνιμα στη αναζήτηση ενός σύγχρονου ανθρωποκεντρικού και ανθρωπιστικού πολιτισμικού προτύπου.

Μια θεατρική προσέγγιση του Ερωτόκριτου

Παπαδημητροπούλου Μαρία

Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, 57ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου

Στη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019 το τμήμα Ε3 του 28ου/57ου Δημοτικών Σχολείων Ηρακλείου απέδωσε θεατρικά 2.500 στίχους από τον Ερωτόκριτο του Βισσέντζου Κορνάρου. Η ιδέα της θεατρικής προσέγγισης από την τάξη μου του συγκεκριμένου έργου της Αναγέννησης, είχε βασικό σκοπό να φέρει σε επαφή τους μαθητές με το κορυφαίο αυτό αφηγηματικό ποίημα της κρητικής λογοτεχνίας. Ξεκινήσαμε στην αρχή με την εμπειρία ανάγνωσης του κειμένου. Ακολούθησε η εξοικείωση με τη γλώσσα, τον ρυθμό και τη μουσικότητα του στίχου, ο οποίος αξιοποιήθηκε χωρίς παρεμβάσεις επί σκηνής. Πιστεύω ότι αφενός η ζωντάνια και γνησιότητα της κρητικής διαλέκτου, αφετέρου τα στοιχεία από τον κόσμο του παραμυθιού ενθουσίασαν τα παιδιά στην προοπτική να ανέβει θεατρικά ένα «απαιτητικό» κείμενο όπως ο Ερωτόκριτος. Επιπλέον, η αναπαράσταση της περιπέτειας του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας, ελκύει την ψυχοσύνθεση παιδιών που διανύουν το προεφηβικό στάδιο της ζωής τους. Ως προς τη διανομή των ρόλων, όλα τα κορίτσια ενσαρκώνουν την Αρετούσα και όλα τα αγόρια τον ρόλο του Ερωτόκριτου, εναλλάσσοντας την παρουσία τους επί σκηνής. Έτσι κατακτιέται ένας σημαντικός παιδαγωγικός στόχος: Τα παιδιά συμμετέχουν σε μια θεατρική ομάδα, επιλέγοντας αυτά τα ίδια τον ρόλο που θα υποδυθούν και όχι αυτόν που τους επιβάλλεται. Στην όλη προσπάθεια στάθηκαν πολύτιμοι συμπαραστάτες οι γονείς της τάξης. Μάλιστα είχαμε την τύχη να πλαισιώσει μουσικά την παράσταση με το μαντολίνο του ο Γιώργης Βρέντζος, ο οποίος είναι και γονέας μαθήτριας του τμήματος, σε συνεργασία με καταξιωμένους καλλιτέχνες της κρητικής μουσικής. Η παράσταση διάρκειας δύο ωρών ανέβηκε με επιτυχία κατά σειρά: α) στον Θεατρικό Σταθμό Ηρακλείου στα πλαίσια του φεστιβάλ θεατρικής έκφρασης του Συλλόγου Νίκος Καζαντζάκης, β) στη θεατρική σκηνή του σχολείου μας, γ) τον Σεπτέμβριο, στο κηποθέατρο «Μάνος Χατζιδάκις» και δ) στις 15 Δεκεμβρίου στο Αστυνομικό Μέγαρο Ηρακλείου.

Ερωτόκριτος στην Προσχολική Εκπαίδευση

Στουμπίδη Άννα

Νηπιαγωγός, ΠΕ60

Περδικάκη Μαρία

Νηπιαγωγός, ΠΕ60

Στο πλαίσιο του εορτασμού του θεματικού έτους «Ερωτόκριτος» 2019-2020, οι μαθητές του Νηπιαγωγείου μας υλοποίησαν ένα σχέδιο εργασίας με τίτλο: Ερωτόκριτος. Ο σκοπός του προγράμματος ήταν να εξοικειωθούν τα παιδιά με το ομώνυμο έργο και να το διατηρήσουν ως ζωντανό στοιχείο της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του παραπάνω προγράμματος λάβαμε υπόψη τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες (θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης, κονστρουκτιβισμού και κοινωνικού κονστρουκτιβισμού) τις θεματικές ενότητες του ΑΠΣ και του ΔΕΠΠΣ και τις ανάγκες της νηπιακής ηλικίας. Μεθοδολογία: Διαθεματική προσέγγιση, ομαδοσυνεργατική, βιωματική, διερευνητική διαδικασία μάθησης, διάλογος, εργασίες πεδίου. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού: Υποστηρικτικός, συνεργατικός, ενθαρρυντικός και ισότιμο μέλος της ομάδας.

Αφόρμηση: Η ζωγραφιά ενός παιδιού στις ελεύθερες δραστηριότητες. Διάρκεια: 5 μήνες - συμμετέχουν 41 παιδιά (2 τμήματα).

Αξιολόγηση: Εφαρμόστηκε η διαδικασίας της συστημικής αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος (προκαταρκτική, διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση). Προέκταση: Έκθεση των παραγόμενων έργων των παιδιών (κατασκευές, κολλάζ, μακέτες κτλ.) και τελική γιορτή.

Στόχοι: Ως προς το Γνωστικό Αντικείμενο: Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το έργο του Β. Κορνάρου (πρόσωπα, υπόθεση, τόπος), μαθαίνουν βιογραφικά στοιχεία για τον ποιητή, την εποχή που έζησε (Ενετοκρατία) και την πόλη καταγωγής του (Σητεία), έρχονται σε επαφή με το Κρητικό ιδίωμα και τις μαντινάδες και εκφράζονται μέσα από πίνακες ζωγραφικής.

Ως προς τη Μαθησιακή διαδικασία: Τα παιδιά συνεργάζονται, ενισχύουν την αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, κριτική και δημιουργική τους σκέψη και διαμορφώνουν νέες στάσεις και αξίες

Ως προς τις ΤΠΕ: Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως γνωστικό εργαλείο στη διερευνητική και ανακαλυπτική μαθησιακή κατάσταση, χρησιμοποιούνται διάφορα προγράμματα, π.χ. πρόγραμμα δορυφορικής περιήγησης της γης (google earth), λογισμικά γενικής χρήσης όπως word, παρουσίασης (ppt), εννοιολογικής χαρτογράφησης (Kidspiration) κλπ.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ
ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

Πολιτικές για την εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών

Ο χορός στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση από το 1977 έως σήμερα, όπως αποτυπώνεται στα Αναλυτικά και Ωρολόγια προγράμματα

Τζαμπουράκη Εμμανουέλα

Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής (ΠΕ 11)

Msc Σχολής Κοινωνικών Επιστημών ΕΑΠ

Περίληψη

Ο χορός, αποτελεί μία από τις δραστηριότητες με τις οποίες ο άνθρωπος εκφράζεται κι επικοινωνεί χρησιμοποιώντας ως μέσον το ανθρώπινο σώμα ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη των παιδιών καλλιεργώντας πλήθος δεξιοτήτων. Όντας άρρηκτα συνδεδεμένος με το κοινωνικό-ιστορικό και το πολιτισμικό περιβάλλον σε μία δυναμική σχέση αλληλεπίδρασης, εμπεριέχει στοιχεία πολιτισμού, μηνυμάτων κι αξιών. Παράλληλα, αποτελεί γέφυρα επικοινωνίας του παρελθόντος με το παρόν, του ατόμου με το σύνολο, του τοπικού με το παγκόσμιο αναδεικνύοντας την αξία του ως ένα εκπαιδευτικό μέσο που μπορεί να συνεισφέρει πολύπλευρα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η αναρτημένη ανακοίνωση παρουσιάζει συνοπτικά τα επίσημα έγγραφα της Πολιτείας (Φ.Ε.Κ.) που ορίζουν τα Αναλυτικά κι Ωρολόγια προγράμματα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από το 1977 έως σήμερα και αναφέρονται στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής και κατ' επέκταση στο διδακτικό αντικείμενο του χορού. Με την καταγραφή των βασικών σημείων των Φ.Ε.Κ. σε έναν εύχρηστο πίνακα, αποτυπώνεται η πορεία της διδακτικής ενότητας του χορού.

Scrum στην εκπαίδευση: Eduscrum στο σχολείο

Τρικόλης Κώστας

Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η έρευνα αυτή διερευνά τα αποτελέσματα της εφαρμογής της μεθόδου Eduscrum στις τρεις τάξεις Γυμνασίου, στα μαθηματικά, πληροφορική, μουσική, θέατρο, οργάνωση έργου και νεανική επιχειρηματικότητα. Προηγούμενη εφαρμογή στην Ολλανδία απέδειξε ότι υπάρχει ορισμένο πλαίσιο εφαρμογής στην εκπαίδευση. Η πρώτη εφαρμογή της στα ελληνικά δεδομένα, αποκάλυψε το κενό στην οργάνωση των μαθητών όταν πρόκειται να συνεργαστούν ομαδικά. Η σημασία της μελέτης είναι σημαντική, διότι η εφαρμογή της μεθόδου είχε πολύ θετικά αποτελέσματα και η υλοποίηση της μικρά, αλλά όχι ανυπέβλητα εμπόδια. Έγινε έρευνα σε διαφορετικές ηλικιακά τάξεις, εκπαιδύοντας μαθητές σε διαφορετικά αντικείμενα, ώστε να δοκιμαστεί η μέθοδος με μικρές διαφοροποιήσεις. Χρησιμοποιήθηκε: ποιοτική ανάλυση εξαγόμενων εργασιών (wiki), ποσοτική στατιστική ανάλυση προόδου σε δύο ομάδες τμημάτων κάθε φορά (με μικρές διαφοροποιήσεις διδασκαλίας pre-post), ποιοτικά συναισθηματική αποτίμηση των ατόμων σε ομαδική συνεργασία (παραγωγή πολιτισμικού έργου), ιδέες και καλές πρακτικές από άλλους εκπαιδευτικούς ανεστραμμένης τάξης (Flipgrid). Επιβεβαιώνουμε ότι οι μαθητές διστακτικά στην αρχή, με όλες τις αμφισβητήσεις για το νέο τρόπο εργασίας, μαθαίνουν να συνεργάζονται και να αυτοοργανώνονται για τη διεκπεραίωση οποιασδήποτε φύσης ομαδικού έργου. Προτείνουμε την αξιοποίηση της μεθόδου και πλαισίου, αρχικά για την ενδυνάμωση των σχέσεων στην ομάδα, την εμπιστοσύνη στη νέα γνώση, στην ατομική ανάληψη ευθύνης και ολοκλήρωση εργασιών! Η μελλοντική έρευνα πρέπει να επικεντρωθεί στο “άνοιγμα” της ομάδας στη δημοκρατική οργάνωσή της, στην ανάληψη “πρωτοβουλιών” και διεξαγωγή ομαδικών παρουσιάσεων από μαθητές. Τα ευρήματα προσφέρουν λύσεις στην συνεργασία οποιασδήποτε ομάδας, ισότιμα ή με διακριτούς ρόλους και ευθύνες. Πρέπει να ξανασκεφτούμε τον εθελοντισμό, τη νεανική επιχειρηματικότητα, την εκπαιδευτική καινοτομία, εφαρμοσμένες από το σώμα του σχολείου: εκπαιδευτικούς και μαθητές. Παρά την έλλειψη γνώσης πλαισίου για εφαρμογή του scrum στην εκπαίδευση, απεδείχθη ότι οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα όταν αυτοοργανώνονται, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, συμμετέχουν στο σχεδιασμό της διδασκαλίας. Η εδραίωση της αυτοπεποίθησης και η εμπιστοσύνη στον συνεργάτη, είναι το ζητούμενο για το νέο πολίτη του κόσμου.

Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση

AdaptiveArts – Προσαρμοστικά μονοπάτια μάθησης

Τρικήλης Κώστας

Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η εργασία αυτή έχει σκοπό να επισημάνει την ανάγκη αποκάλυψης και καταγραφής της προσωπικότητας (persona) του εκπαιδευόμενου. Με την αξιοποίηση αυτής της γνώσης, μπορούμε να αποκτήσουμε παραμετροποιήσιμα συστήματα ηλεκτρονικής μάθησης, τα οποία θα προσφέρουν προσαρμοζόμενη πληροφορία στον άνθρωπο. Οι εκπαιδευτικοί προσαρμοστικών τεχνών φέρνουν στη ζωή των μαθητών, μουσική, χορό, θέατρο, ζωγραφική, μέσω εκπαιδευτικών εμπειριών. Εκτεταμένες προηγούμενες εργασίες σχετικά με την προσαρμοστική διδασκαλία, απέδειξαν ότι τα περισσότερα περιβάλλοντα μάθησης (τυπικά, εικονικά), απαιτούν από το μαθητή να προσαρμοστεί σε κάθε “νέα μέθοδο” και πλαίσιο. Η συμβολή της μελέτης είναι ότι μέσω των τεχνών, το άτομο ευκολότερα απελευθερώνεται, φανερώνει το μαθησιακό του στυλ και τη στάση του απέναντι σε κάθε νέα μαθησιακή πρόκληση. Η αλληλεπίδραση των μαθητών καθίσταται πρωταρχικής σημασίας για την καλλιέργεια εμπιστοσύνης στην καινούρια πληροφορία. Επιπλέον, η μαθησιακή αυτοπεποίθηση κατάκτησης στόχων μπορεί να αλλάξει το πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πριν 5 έτη, έγινε επαγωγική έρευνα διδάσκοντας μουσική σε μικρές ομάδες μαθητών Γυμνασίου, στις οποίες κάθε μαθητής γινόταν εκπαιδευτής (tutor) μεταδίδοντας μια καινούρια γνώση στο διπλανό του (peertutoring). Παρά τη διαφοροποίηση λόγω ηλικίας, ταμπεραμέντου, γνωσιακού υπόβαθρου, υπήρχε πάντοτε ενδυνάμωση της ομάδας, καλλιέργεια κλίματος αλληλοβοήθειας, αυτοεκτίμησης και προσφοράς. Με την αξιοποίηση των μαθητών ως μέντορες στη γνώση για κάθε τι νεότερο, παρατηρήθηκαν και συλλέχθηκαν άμεσα αποτελέσματα (προσλαμβανόμενη πληροφορία, επίτευξη στόχου, ατομικοί δείκτες περιγραφικής αξιολόγησης, οριζόντιες δεξιότητες). Στο τέλος ζητήθηκε από τα παιδιά να διδάξουν στην τάξη μία «δική τους δεξιότητα» και να την αναπτύξουν στην ομάδα. Η αυτοεκτίμηση, η ταχύτητα προόδου, η συμμετοχικότητα στην παραγόμενη γνώση ή έργο, μπορούν να καταγραφούν σε αλγορίθμους, οι οποίοι κατασκευάζουν προσωπικά μονοπάτια e-learning για κάθε χαρακτήρα (μαθήτυπο). Τα δεδομένα αυτά μπορούν να αποθηκεύονται σε ψηφιακά συστήματα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, τα οποία θα χαρτογραφούν το επίπεδο της αποκτούμενης γνώσης, καθώς συνδέονται και επικοινωνούν μεταξύ τους (ΧΑΡΙ).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Διαχρονικός έλεγχος μεταβλητότητας της εκφραστικότητας εμπλεκόμενων στην σχολική ζωή

Δημουλάς Κωνσταντίνος,

Διαχειριστής Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν ὑστέρων»

Δημουλάς Ευριπίδης

Αν. Διαχειριστής Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν ὑστέρων»

Βουρδουμπά - Ορφανουδάκη Αργυρώ

επιστημονική συνεργάτις

Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν ὑστέρων»

Με σκοπό να μελετηθεί, διαχρονικά, η μεταβλητότητα της συναισθηματικής έκφρασης, στο πρόσωπο των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 144 (6, 9 και 11 ετών, ισάριθμων αγοριών και κοριτσιών, σε κάθε ομάδα) παιδιών και 88 (44 ανδρών, 44 γυναικών) ενηλίκων, μαγνητοσκοπήθηκε η διαδικασία έκφρασης της συγκίνησης, που θα επροκαλείτο από την ακρόαση μουσικών κομματιών ικανών να διεγείρουν συγκινήσεις, της επιλογής του υποκειμένου, ίδιων την κάθε φορά, που θα χρειαζόταν, και η, από ένα σημείο και μετά, τεχνητή (με εισαγωγή αηδιστικής νοητικής εικόνας) εμπλοκή της ανέλιξης της προβλεπόμενης να βγει στην έκφραση συγκίνησης. Στο τέλος κάθε φάσης, το υποκείμενο κατέγραφε (1 έως 7), με την μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, ό,τι αισθάνθηκε, κατά την διάρκειά της. Την βιντεοταινία είδαν, χωρίς ήχο, προς αποφυγή παρέλκυσής των, 4 κριτές (δύο άντρες και δύο γυναίκες), οι οποίοι αποτύπωσαν την συναισθηματική έκφραση των υποκειμένων, σε κάθε φάση, στην ίδια βαθμολογική κλίμακα. Βρέθηκε, με κριτήριο το πάνω από το επίπεδο σημαντικότητας 0,05 (τα στατιστικά tests, που χρησιμοποιήθηκαν, ήταν τα Wilcoxon και Whitney Mann tests), αύξηση της εκφραστικής δυνατότητας κυρίως των παιδιών 9 ετών. Τα μικρότερα παιδιά δυσκολεύονται να εκφραστούν, λόγω της μη εισέτι νευρομυϊκής ωρίμανσης του προσώπου των. Τα μεγαλύτερα παιδιά αποφεύγουν την συγκινησιακή έκφρασή τους, για ψυχοκοινωνικούς, κύρια, λόγους. Φαίνεται, ότι η ηλικία, σε συνδυασμό με το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, στο οποίο κινούμαστε, αυξάνει την δυνατότητα για έκφραση και ποικιλία στην έκφραση. Πράγματι, στους ενήλικες, βρέθηκε φοβερά μεγάλη ευμεταβλητότητα, στην έκφραση των συναισθημάτων, κυρίως των γυναικών, ανάλογα με την ισχύ του βιώματος και των παρεμβαλλόμενων κοινωνικών παραγόντων, αρξάμενου του αρχικού συναισθηματικού βιώματος. Συμπεράσματα, τα μάλιστα χρήσιμα, για τον δάσκαλο, όποιας ειδικότητας και βαθμίδας, για την καλύτερη δυνατή διαχείριση των προβλημάτων της τάξης του, αλλά και στην επαφή του με όποιον εμπλέκεται στην σχολική ζωή.

Έλεγχος επιθετικότητας, κατά φύλο και ηλικία, στο σχολείο

Δημουλάς Κωνσταντίνος,

Διαχειριστής Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν υστέρων»

Δημουλάς Ευριπίδης

Αν. Διαχειριστής Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν υστέρων»

Βουρδουμπά - Ορφανουδάκη Αργυρώ

επιστημονική συνεργάτις

Οργανισμού Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «έκ τῶν υστέρων»

Έχοντας σκοπό να δούμε ερευνητικά ποιο από τα δύο φύλα, τα αγόρια ή τα κορίτσια είναι πιο επιθετικά, σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα θεωρητικής μελέτης για την αποδοχή του άλλου και την αποφυγή της αντικοινωνικότητας, και στο σχολείο, παρατηρήθηκε (έρευνα πεδίου) και καταγράφηκε η συμπεριφορά των παιδιών (αγόρια, κορίτσια, 12-18 ετών) του (πολυπληθούς) σχολικού συγκροτήματος 1ου Γυμνασίου / Λυκείου Λάρισας, στις ώρες διαλείμματος, για περίπου ένα χρόνο (2012-2013). Η φυσική παρατήρηση, ως το μόνο είδος έρευνας που θα μπορούσε να γίνει στην προκειμένη περίπτωση, έγινε στις ώρες λειτουργίας του εκεί στεγαζόμενου Γραφείου Σχολικών Συμβούλων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων από υποομάδα (Έλλη Κ. Βέλλιου, Θεοδώρα Ευ. Παπαδημητρίου, Δημήτριος Γ. Λιόβας, Χ. Πολύζος) της ευρύτερης διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας του Μορφωτικού Οργανισμού Ψυχοβιοανάλυσης «εκ των υστέρων». Επιλέχθηκε η συγχρονική μέθοδος των επάλληλων ομάδων, σύμφωνα με την οποία επιλέγονται και παρατηρούνται συγχρόνως πολλές ομάδες ατόμων, εν προκειμένω όλες οι τάξεις ταυτόχρονα, βγάζοντας συμπεράσματα συγκρίνοντας τις τάξεις (άρα και τις ηλικίες) μεταξύ των. Έγιναν συγκρίσεις μεταξύ φύλων και ηλικιών. Με βάση ψυχολογική κλίμακα εκτίμησης διακρίναμε [έμμεσος τρόπος χειρισμού της μεταβλητής της επιθετικότητας, κατά την εμφάνισή της (χρόνος και είδος της έκφασής της)] τα παιδιά ανάλογα με τον βαθμό που συγκέντρωσαν στην κλίμακα αυτή, συσχετίζοντας τον χρόνο με το είδος έκφασής της. Το ερώτημα ήταν αν υπάρχει σχέση μεταξύ χρόνου και τρόπου εμφάνισης της επιθετικότητας, σε ένα ομαδοποιητικό πλαίσιο. Από την ανάλυση παραγόντων, ευρέθηκε ότι τα αγόρια ήσαν επιθετικά χωρίς αναστολές, αμέσως, ευθέως, τα δε κορίτσια με αναστολές, αργότερα, πλαγίως. Φαίνεται έτσι ότι η συμπεριφορά μας αρχίζει πάντα ως ενάντια συμπεριφορά, την οποία οι γυναίκες ίσως γρήγορα, αποκάμοντας στην εκδήλωσή της, απωθούν, για όταν δοθεί η κατάλληλη ευκαιρία, εμφανίζοντας αγαπητική συμπεριφορά, που δεν είναι παρά αναστολή της επιθετικότητας, μέχρις αυτή εκβραστεί αγριότερη, συμπέρασμα χρήσιμο στα περί αποδοχής του άλλου, στο σχολείο.

Έτος Ερωτόκριτου

Ερωτόκριτος και Αρετούσα

Περβολαράκη Χρυσάνθη

Δασκάλα/ Διευθύντρια 43^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ηρακλείου

Πρόκειται για ένα project με το γνωστό έργο του «Ερωτόκριτου» του Β. Κορνάρου, του οποίου η επεξεργασία έγινε στην τάξη, στο μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης, για ένα τετράμηνο περίπου. Λόγω του μικρού της ηλικίας των μαθητών (Β΄ τάξη δημοτικού) η επεξεργασία του θέματος στηρίχτηκε κατά κύριο λόγο στις τέχνες (ζωγραφική, μουσική, θέατρο) και λιγότερο στη γλωσσική ή άλλη επεξεργασία. Η αρχή έγινε με το έργο συνολικά (υπόθεση, ήρωες, λεξιλόγιο κλπ.), κατόπιν σκηνή σκηνή ομαδοσυνεργατικά (σύνολο έξι σκηνές), για να ολοκληρωθεί το έργο με θεατρική απόδοση των σκηνών επενδυμένη με μουσικά κομμάτια που έμαθαν τα παιδιά στην πορεία. Επίσης, ένα βιβλιαράκι ήταν το τελικό προϊόν για κάθε μαθητή/τριας με τις εργασίες του καθ' όλη τη διάρκεια της ενασχόλησής του με το έργο του Β. Κορνάρου (ζωγραφιές, τραγούδια, κείμενα κ.ά.).

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία και τη μάθηση

Στρατηγικές μάθησης μέσα από τεχνικές του Νευρογλωσσικού Προγραμματισμού

Βιτώρου Μαρία

Καθηγήτρια Γαλλικών μέλος Ε.Ε.Π. Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης Phd
στη Γαλλική Λογοτεχνία, TOP Practitioner

Περίληψη Στις τάξεις μας, όλοι συναντάμε μαθητές και μαθήτριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, που έχουν μέτριες επιδόσεις ή που έχουν εξαιρετικά αποτελέσματα σε ό,τι προσπαθήσουν. Οι τεχνικές του Νευρογλωσσικού Προγραμματισμού (NLP) στοχεύουν στην ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων οι οποίες επιτρέπουν στο σύνολο των μαθητών να συμμετάσχουν ενεργά στη μάθησή τους, να μην απογοητεύονται από δυσκολίες και να μην αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο σχολικής αποτυχίας. Ο Νευρογλωσσικός Προγραμματισμός δημιούργησε εργαλεία παρατήρησης τα οποία επιτρέπουν την λεπτομερή ανάλυση των διαφόρων πνευματικών διεργασιών που πραγματοποιούμε κατά τη διαδικασία της μάθησης. Το πρώτο στάδιο αυτής της διαδικασίας το οποίο περιλάμβανε την παρατήρηση και την αποκωδικοποίηση των πνευματικών διεργασιών των μαθητών με άριστες επιδόσεις απέδειξε ότι αυτοί οι μαθητές μαθαίνουν με ευκολία γιατί ακολουθούν πάντοτε τις ίδιες διεργασίες και με την ίδια σειρά. Η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων αυτής της παρατήρησης και η δημιουργία μιας συγκεκριμένης τεχνικής προκειμένου να μεταδοθεί αυτή τη γνώση στους μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες αποτέλεσε το δεύτερο στάδιο. Το τρίτο στάδιο περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση αυτών των πρακτικών από λογοθεραπευτές αλλά και από επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς σε σχολεία όλων των βαθμίδων. Το συγκεκριμένο εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς ξένων γλωσσών αλλά και σε εκπαιδευτικούς γενικής παιδείας που επιθυμούν να γνωρίσουν βασικές αρχές του Νευρογλωσσικού προγραμματισμού και να εντάξουν στη διδασκαλία τους τεχνικές που αφορούν στην ανάπτυξη μιας σημαντικής για τη μάθηση ικανότητας, αυτή της απομνημόνευσης.

Η έννοια της Ζώνης Επικείμενης Ανάπτυξης στην ταινία «ο Κύκλος των Χαμένων Ποιητών»

Πουλλά Ελένη

Συντονίστρια Εκ/κου Έργου ΠΕ06

Πότε ο εκπαιδευτικός γίνεται μύστης που απελευθερώνει τον εγκλωβισμένο ποιητή μέσα από τον τρομαγμένο με πολύ χαμηλή αυτοεκτίμηση μαθητή του σε μια τελετουργία μέθεξης στο ναό της Ποίησης; Πώς τον εισάγει και τον υποστηρίζει μέσα στην “Ζώνη της Επικείμενης Ανάπτυξής” του; Πώς χρησιμοποιεί τον προφορικό λόγο σε αυτή την μετασχηματιστική διδακτική προσέγγιση; Τα ερωτήματα αυτά θα απαντηθούν στην εργασία αυτή μέσα από επιλεγμένες σκηνές από την ταινία «ο Κύκλος των Χαμένων Ποιητών» με αναφορές σε θεωρίες μάθησης των Vygotsky, Mercer, Halliday, MacLure, Freire κ.α. Θα εξετάσουμε την δύναμη του προφορικού λόγου στην διδακτική πράξη για την ανάπτυξη του μαθητή/τριας σε γνωστικό και πνευματικό επίπεδο. Επιπλέον, θα εξετάσουμε πώς ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργεί ένα μαθησιακό περιβάλλον μέσα στο οποίο ο/ μαθητής/τρια οδηγείται στον δυνητικό εαυτό του/της και αναπτύσσεται σε άτομο που μπορεί να επηρεάσει την πολιτιστική εξέλιξη της κοινωνίας.

Ένταξιακή εκπαίδευση

Αντιμετωπίζοντας τα στερεότυπα στην σχολική τάξη

Καλέμης Κωνσταντίνος

Phd στην Εκπαίδευση, MA στην Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου, MeD στην Διοίκηση της Εκπαίδευσης, MSc στην Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδασκαλία, Συντονιστής Εκπαίδευσης Προσφύγων, Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από συνεχείς και μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών. Ιδιαίτερα η Ελλάδα, έχει καταστεί χώρα υποδοχής προσφύγων από πολλά και διαφορετικά μέρη του κόσμου. Οι άνθρωποι αυτοί, προερχόμενοι από πολλές και διαφορετικές μεταξύ τους κουλτούρες γίνονται συχνά στόχοι έκφρασης φαινομένων ρατσισμού και επιθετικής συμπεριφοράς. Σκοπός αλλά και βασικός στόχος του εργαστηρίου μας είναι η βιωματική προσέγγιση και κατανόηση αρχικά του φαινομένου των στερεοτύπων, η αναζήτηση, μέσα από την διάδραση των συμμετεχόντων, ενεργειών περιορισμού των εκφράσεών του. Στοχεύει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των παιδιών, όπως και στην ομαλή και ισότιμη ανάπτυξη των βασικών και κοινωνικών τους δεξιοτήτων που αποτελούν άλλωστε και προτεραιότητα για όλους μας. Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται στη μοναδική θέση να μπορούν να διαδραματίσουν έναν κομβικό ρόλο στη δημιουργία ενός αρμονικού περιβάλλοντος φροντίδας και ενδιαφέροντος, όπου κάθε παιδί αισθάνεται ασφαλές και ενθαρρύνεται να συμμετέχει, να μαθαίνει και να εκφράζει τις απόψεις του. Οι εκπαιδευτικοί, στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται να είναι εξοπλισμένοι με τα κατάλληλα εργαλεία, ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας φιλόξενης, συμπεριληπτικής κουλτούρας που βοηθάει όλα τα παιδιά να μαθαίνουν. Αυτή η πάγια ανάγκη γίνεται ακόμη πιο επιτακτική στο βαθμό που ορισμένα παιδιά φτάνουν στις τάξεις φέροντας μαζί τους επώδυνες εμπειρίες, άγχος και τραύμα, που θα χρειαστεί να διαχειριστούν. Ο εκπαιδευτικός της τάξης αποτελεί στα μάτια των παιδιών αυτών, το πρόσωπο εκείνο που αποτελεί και σηματοδοτεί το πρότυπο στη νέα τους κοινωνική πραγματικότητα συμβάλλοντας αποτελεσματικά στην ψυχοκοινωνική τους ένταξη. Το εργαστήριό μας θα ολοκληρωθεί τόσο με την αξιολόγησή του από τους παρευρισκόμενους και συμμετέχοντες, όσο και από τις ιδέες και προτάσεις που θα ακουστούν στην ολομέλεια.

Εκπαίδευση για την αειφορία, καινοτόμα προγράμματα, σχολικές δραστηριότητες

Ιχνηλατώντας τα βήματα των εκπαιδευτικών στην πορεία προς την Αειφορία

Φιλιππάκη Αμαλία

Συντονίστρια Εκπαίδευσης για την Αειφορία, Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

Μέσα από τα εκπαιδευτικά βιωματικά εργαστήρια που υλοποίησα στην διάρκεια της θητείας μου ως Συντονίστρια Εκπαίδευσης για την Αειφορία διαπίστωσα πως πολλοί εκπαιδευτικοί, ενώ οραματίζονται ένα σχολείο που θα ακολουθεί μια πορεία προς της Εκπαίδευση για την Αειφορία, στην πράξη έχουν μια θολή εικόνα για την έννοια της Αειφορίας. Συχνά τα βήματα τους είναι κάπως μετέωρα αναζητώντας τις διδακτικές εκείνες προσεγγίσεις που θα οδηγήσουν το σχολείο τους στο μετασχηματισμό του σε ένα «Αειφόρο Σχολείο». Πολλοί εκπαιδευτικοί δηλώνουν απογοητευμένοι από την εκπαιδευτική πραγματικότητα που βιώνουν, η οποία τους αποθαρρύνει στην προσπάθεια τους να εμπνευστούν μία πορεία προς την Αειφορία εφαρμόζοντας πρακτικές εκπαιδευτικών δράσεων με πνεύμα συλλογικότητας, συνεργασίας και ερευνητικής προσέγγισης με στόχο την αλλαγή της σχολικής κουλτούρας. Σκοπός του παρόντος εργαστηρίου είναι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων να προβληματιστούν, να αναστοχαστούν σχετικά με το ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν στη «σχολική κοινότητα» στη διαμόρφωση μιας συλλογικής κουλτούρας σε μια κοινή πορεία προς την Αειφορία. Οι βιωματικές δράσεις είναι σχεδιασμένες με στόχο τον εμπλουτισμό εμπειριών και προβληματισμών μέσα από τον συμμετοχικό αναστοχασμό.

Δομές και θεσμοί εκπαίδευσης

Βιωματικό εργαστήριο για την κλιματική αλλαγή

Δερμιτζάκη Ειρήνη

Υπεύθυνη 2ου ΕΚΦΕ Ηρακλείου - Φυσικός - 2ο ΕΚΦΕ Ηρακλείου

Μελιδωνέας Γιώργος

Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02

Γκινούδη Αθηνά

Phd στη Φυσική, Msc στις Επιστήμες Αγωγής, Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η πραγματοποίηση πειραματικών δραστηριοτήτων για τη μελέτη φαινομένων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή παράλληλα με την χρήση απλών θεωρητικών μοντέλων. Οι πειραματικές δραστηριότητες αφορούν: την τήξη των πολικών πάγων, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, τα ωκεάνια ρεύματα και την οξίνιση των θαλασσών. Με βιωματικό τρόπο και μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους, οι εκπαιδευτικοί θα προσεγγίσουν φυσικές αλληλεπιδράσεις, χημικές διεργασίες αλλά και τις συνέπειες τους στα οικοσυστήματα. Η σύνδεση θεωρίας και πράξης, μέσω της ενεργητικής μάθησης, συντελεί στην κατανόηση αυτών των φαινομένων και αναδεικνύει αφενός τη σπουδαιότητα των επιπτώσεων του περιβαλλοντικού αυτού θέματος και αφετέρου την αναγκαιότητα εκπαίδευσης για την κλιματική αλλαγή και δημιουργίας περιβαλλοντικής συνείδησης. Το εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κυρίως του κλάδου ΠΕ04.

Τέχνη, πολιτισμός και εκπαίδευση

Τέχνη, Σημειωτική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία. Θεωρητικές και Διδακτικές Προσεγγίσεις για τα Φιλολογικά Μαθήματα και τα Θρησκευτικά στο Σύγχρονο Σχολείο. Το παράδειγμα των Ελληνορωμαϊκών Χρόνων

Ορφανίδης Γεώργιος

Η ερμηνευτική προσέγγιση των Ελληνορωμαϊκών Χρόνων αποτελεί μία πραγματικά δύσκολη διαδικασία για τους σχετικούς μελετητές, καθώς η πολυεπίπεδη εξέλιξη των επιμέρους παραγόντων διαμόρφωσής τους επιδρούν ποικιλοτρόπως στις ανθρώπινες κοινωνίες υπό το πρίσμα των αναμορφωμένων πολιτικών μορφημάτων (π.χ. κρίση της πόλεως-κράτους, ανάδυση βασιλείας) και θρησκευτικών πρακτικών (π.χ. θεοποίηση ηγεμόνων, άνθηση λατρείας ανατολικών θεοτήτων, ώσμωση θρησκευτικών στοιχείων, ενοθεισμός/καθενοθεισμός). Εν τούτοις, μία σημειωτικά κατασκευασμένη μελέτη του συγκεκριμένου πολιτισμικού γίνεσθαι από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού (Φιλολόγου, Θεολόγου), δύναται να διαφωτίσει ει δυνατόν περισσότερο τις όποιες πτυχές του δημόσιου και ιδιωτικού θρησκευτικού βίου, προσφέροντας στον/στην μαθητή/μαθήτριά της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης την ευκαιρία της συγκριτικής και κριτικής αποτίμησης των γενομένων στους κόλπους της αρχαίας θρησκευτικής παράδοσης, έχοντας κάθε φορά διαφορετικό σημείο εκκίνησης-ερέθισμα βάσει οργάνωσης του Νέου Προγράμματος Σπουδών τόσο για τα Φιλολογικά Μαθήματα (π.χ. Ιστορία, Αρχαία Ελληνικά από Μετάφραση), όσο και για το Μάθημα των Θρησκευτικών. Ασφαλώς, η εν λόγω προσπάθεια μετάγγισης σχετικών γνώσεων και εργαλείων κριτικής ανάγνωσης προς το μαθητικό κοινό υποβοηθείται από την αξιοποίηση-εφαρμογή νέων στρατηγικών και τεχνικών διδασκαλίας.

Έτος Ερωτόκριτου

Αρετούσα – Ερωτόκριτος στον 21ο αιώνα: Ποια μορφή οικογενειακής οργάνωσης θα επέλεγαν σήμερα;

Αλατζόγλου Μαρία

Ψυχολόγος - ψυχοθεραπεύτρια, Μπρ στη Δημόσια Υγεία

Οι συμμετέχοντες στο βιωματικό εργαστήριο θα έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με ρόλους, στάσεις, συμπεριφορές και συναισθήματα που αναδύονται κατά την περίοδο των οικογενειακών συνθέσεων. Με αφορμή το έργο του Βιτσέντζου Κορνάρου, θα αναζητήσουν δυνατότητες συνύπαρξης και οικογενειακής οργάνωσης στη σύγχρονη κοινωνία και θα αναρωτηθούν για τους πιθανούς δρόμους που θα επέλεγαν να ακολουθήσουν σήμερα, η ερωτευμένη Αρετούσα και ο ερωτευμένος Ερωτόκριτος. Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο, ως σύγχρονοι ήρωες του Βιτσέντζου Κορνάρου, θα αναρωτηθούν για τους παράγοντες που πιθανόν συμβάλλουν στη διαμόρφωση συναισθηματικού χώρου και στη διαμόρφωση οικογενειακής ταυτότητας. Με αφορμή μία ιστορία από το παρελθόν, θα δημιουργήσουμε ένα πεδίο προβολής, όπου θα αναδυθεί η σημερινή Αρετούσα και ο σημερινός Ερωτόκριτος. Τι μορφή οικογενειακής οργάνωσης θα επέλεγαν σήμερα η Αρετούσα και ο Ερωτόκριτος; Το εργαστήριο έχει θεωρητικό πλαίσιο τη συστημική και ψυχαναλυτική σκέψη και θεωρία. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται είναι η αφηγηματική, η δραματοποίηση, το παίξιμο ρόλων και το γλυπτό. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στο εργαστήριο μπορούν, με τη συνεργασία ειδικών από την κοινότητα του σχολείου ή από την ευρύτερη κοινωνία, να δουλέψουν με τους μαθητές τους αντίστοιχα κείμενα μαθημάτων (π.χ. Ερωφίλη, κ.ά.) και να δουν προεκτάσεις στις μορφές οργάνωσης της οικογένειας στη σημερινή κοινωνία.

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Δ.Ε. Κρήτης

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΙΤΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩ, ΔΙΔΑΣΚΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ**

ΠΕ.ΚΕ.Σ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Greek Chairmanship
Council of Europe
May - November 2020
Présidence de la Grèce
Conseil de l'Europe
Mai - Novembre 2020

**Ελληνική Προεδρία του
Συμβουλίου της Ευρώπης**
Μάιος - Νοέμβριος 2020

**ΔΗΜΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**

ISBN: 978-618-5648-01-5